

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö

ilmarinen⁰⁵

Vuosikertomus 2005

ilmarinen 05

SISÄLTÖ

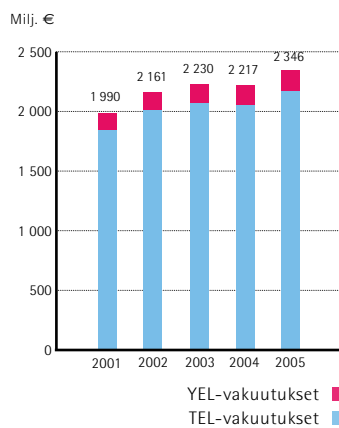
Ilmarisen avainluvut.....	1
Toimitusjohtajan katsaus.....	2
Ilmarinen lyhyesti.....	4
Uutisvuosi 2005.....	5
Työeläkealan kehitys.....	6
Ilmarisen palvelut.....	8
Vakuutuspalvelut.....	10
Työhyvinvointi ja kuntoutus.....	12
Eläkepalvelut.....	14
Sijoitustoiminnan periaatteet.....	16
Sijoitustoiminta 2005.....	18
Taloudellinen asema.....	20
Yhteiskuntavastuu.....	22
Ilmarisen hallinto ja ohjaus.....	24
Hallintoneuvosto, hallitus ja tarkastajat.....	26
Johtoryhmä ja organisaatio.....	28
Vakuutusasiakkaiden neuvottelukunta.....	30
Vakuutettujen neuvottelukunta ja eläkeasiain neuvottelukunta.....	31
Tilinpäätös.....	33-73
Toimintakertomus.....	34
Tuloslaskelma.....	45
Tase.....	46
Rahoituslaskelma.....	48
Tilinpäätöksen liitetiedot.....	49
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet.....	49
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot.....	52
Tunnusluvut ja analyysit.....	65
Riskienhallinta.....	68
Hallituksen ehdotus voiton käytöstä.....	72
Tilintarkastuskertomus ja hallintoneuvoston lausunto.....	73
Lukijan opas.....	74
Suomen työeläkejärjestelmä.....	76

Avainlukuja

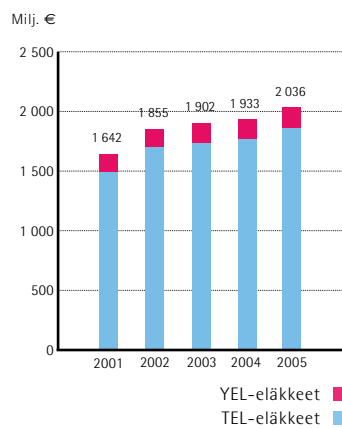

	2005	Muutos-%	2004	2003	2002	2001
Vakuutusmaksut, milj. #	2 346,0	5,8	2 217,3	2 229,6	2 160,9	1 989,6
Maksetut eläkkeet, milj. #	2 035,8	5,3	1 933,1	1 901,7	1 855,3	1 642,2
Kokonaisliikekulut, milj. #	87,6	-0,1	87,7	79,4	70,6	60,6
Vastuuvelka, milj. #	18 891,3	15,4	16 375,6	15 275,0	13 863,5	13 519,6
Taseen loppusumma käyvin arvoin, milj. #	21 553,0	19,4	18 050,5	16 475,0	14 933,6	14 737,5
Toimintapääoma, milj. #	5 090,1	41,5	3 597,8	2 951,2	2 243,1	2 940,8
% vastuuvelasta	32,0		25,6	22,3	18,1	25,5
suhteessa vakavaisuusrajaan	2,5		2,3	2,2	1,9	2,3
Sijoitukset käyvin arvoin, milj. #	20 983,2	19,3	17 635,6	15 985,5	14 520,6	14 331,6
Sijoitusten tuotto käyville arvoille, %	12,1		7,8	8,7	-0,5	-1,2
Eläkkeensaajia	243 775	1,8	239 511	235 965	231 056	224 849
TEL-vakuutuksia	31 386	-0,6	31 572	31 927	31 689	31 982
TEL-vakuutettuja	357 000	2,3	349 000	364 000	359 000	351 000
YEL-vakuutuksia	49 495	-0,2	49 580	49 696	49 322	49 386
Vakituinen henkilöstö 31.12.	541	-21,5	689	649	618	595

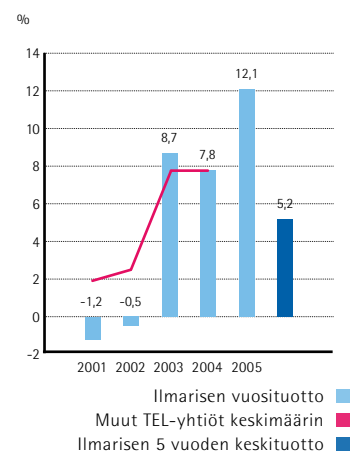
Vakuutusmaksutulo

Maksetut eläkkeet

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin

”Ilmarisen taloudellinen ja toiminnallinen vahvuus on hyvä perusta myös tulevaisuuden menestykselle.”

Viime vuosi Ilmarisen historian parhaita

Vuosi 2005 oli kokonaisuutena Ilmarisen historian parhaita. Osakekurssit nousivat tuntuvasti, ja yhtiön sijoitusten tuotto nousi 12,1 prosenttiin. Erinomaiset tuotot kasvattivat sijoitustoiminnan riskipuskurina toimivan toimintapääoman yli 5 miljardin euron.

Ilahduttavaa on myös se, että yhtiössä vakuutettujen työntekijöiden määrä nousi 357 000 työntekijään ja vakuutusmaksutulo 2,3 miljardiin euroon. Eläkkeitä maksoimme vähän yli kahden miljardin edestä.

Sijoitusten tuotto korkea

Ilmarinen on alusta asti hyödyntänyt täysimääräisesti vuonna 1997 luodun vakavaraisuussäännösten antamat mahdollisuudet lisätä osakesijoituksia. Valittua tuottohakuista strategiaa noudatettiin määrätietoisesti myös läpi huonojen osakevuosien, mikä vaati yhtiön hallitukselta pitkäjänteisyyttä ja uskoa valittuun linjaan. Huonot vuodet myös osoittivat, että vakavaraisuuspuskurit toimivat tarkoituksensa mukaisesti ottaen vastaan riskipitoisemman sijoitustoiminnan mukanaan tuoman sijoitustuottojen heilahtelun.

Vuodesta 1997 alkaen Ilmarisen sijoitusten keskimääräinen vuosituotto on ollut työeläkeyhtiöiden korkein, 7,5 prosenttia. Ilmarisen vahva vakavaraisuus antaa yhtiölle myös jatkossa hyvät edellytykset tavoitella kilpailukykyisiä sijoitustuottoja.

Asiakashyvitykset kasvoivat

Hyvät sijoitustuotot ja vakavaraisuus eivät ole työeläkeyhtiölle itseisarvo. Niiden tarkoitus on olla turvaamassa tulevaisuuden eläkkeitä ja hillitsemässä työeläkemaksun nousupainetta. Hyvistä sijoitustuotoista hyötyvät myös asiakkaat, koska työeläkeyhtiöt alentavat yritysasiakkaidensa TEL-maksuja asiakashyvityksin, joiden suuruus perustuu työeläkeyhtiön vakavaraisuuteen ja sijoitustoiminnan menestykseen.

Ilmarinen on siirtänyt asiakashyvityksiin vuosina 1997–2005 yhteensä 533 miljoonaa euroa. Se on selvästi enemmän kuin mikään muu eläkeyhtiö vastaavana aikana myös yhtiön kokoon suhteutettuna. Vuoden 2005 hyvän sijoitustuloksen perusteella asiakashyvityksiin käytettävä määrä nousi 78 miljoonaan euroon edellisvuoden 45 miljoonasta eurosta.

Toimintaa tehostetaan

Toiminnan tehostaminen on palvelujen parantamisen ohella yksi Ilmarisen keskeisistä tavoitteista. Eläkelakien muutokset sekä palvelujen parantamiseen ja tehokkuuden lisäämiseen tähtäävät investoinnit ovat väliaikaisesti lisänneet kustannuksia. Viime vuoden aikana kustannusten nousu kuitenkin pysähtyi, ja hoitokustannuksilla rahoitettavat liikekulut alittivat vakuutusmaksun yhteydessä kerättävän hoitokustannusosan 11,7 miljoonalla eurolla, kun alitus edellisenä vuonna oli vajaat seitsemän miljoonaa euroa.

Työeläkemaksun nousua hillitään

Suomalaista työeläketurvaa on kehitetty jatkuvasti ja menestyksellisesti valtiotavallan, työmarkkinajärjestöjen ja työeläkevakuuttajien yhteistyöllä. Kansainvälisissä asiantuntija-arvioissa ja vertailuissa Suomi on saanut kiitosta siitä, että olemme saaneet aikaan merkittäviä ja kauaskantoisia ratkaisuja tulevien eläkkeiden rahoituksen varmistamiseksi ja työeläkemaksun nousupaineen hillitsemiseksi.

Viime vuoden aikana selvitettiin, että voidaanko työeläkevarojen tuottotasoa parantaa ja maksutason nousua edelleen pienentää lisäämällä osakesijoitusten osuutta työeläkesijoituksissa. Tammiukuussa 2006 julkistetun selvityksen

johtopäätöksissä ehdotetaan toimenpiteitä, joilla osakkeiden osuutta voitaisiin nostaa kymmenkunta prosenttiyksikköä nykyistä korkeammaksi. Tämän arvioidaan toteutuessaan hillitsevän työeläkemaksun nousupainetta pitkällä aikavälillä 1–2 prosenttiyksiköllä.

Tulevaisuuden näkymät

Ilmarisen kuluvan vuoden tulos määrytyy pitkälti sijoitusmarkkinoiden kehityksen perusteella. Vuosi on alkanut myönteisesti, mutta viime vuoden kaltaista huippuvuotta ei ole odotettavissa. Pitkällä aikavälillä Ilmarisen menestys on yhteydessä suomalaisen elinkeinoelämän menestykseen. Siksi haluamme olla tukemassa kotimaista elinkeinoelämää sijoittamalla merkittävästi kotimaisiin kohteisiin pitäen kuitenkin huolta myös näiden sijoitusten tuottavuudesta.

Yhtiön palveluverkon kehittämisessä otettiin syksyllä merkittävä askel, kun Pohjola myytiin OP-ryhmälle ja Ilmarinen tuli OKO:n omistajaksi noin 10 prosentin osuudella. Tässä yhteydessä tehtiin pitkäaikainen yhteistyösopimus, jonka mukaan myös osuuspankit ja OKO hoitavat Ilmarisen työeläkepalvelujen myyntiä ja asiakaspalvelua. Näin asiakkaamme saavat entistä kattavampaa kokonaispalvelua ja Ilmarisella on entistä paremmat mahdollisuudet kehittää

asiakkaille kilpailukykyisiä palveluja ja tuotteita yhdessä yhteistyökumppanien kanssa.

On ollut haasteellista mutta myös palkitsevaa olla mukana hoitamassa ja kehittämässä suomalaista työeläketurvaa niin, että se on turva myös tuleville sukupolville. Kiitän ilmarislaisia ja Ilmarisen asiakkaita sekä kaikkia yhteistyökumppaneita kuluneesta 16 vuodesta, jotka olen saanut hoitaa tätä vastuullista ja yhteiskunnallisesti merkittävää tehtävää. Voin jättää työni luottavaisin mielin, kun olen vuoden lopulla siirtymässä eläkkeelle. Ilmarisen taloudellinen asema on vahva ja yhtiössä on asiansa osava ja motivoitunut henkilöstö, joka pitää huolen siitä, että Ilmarinen on eläkevakuuttamisen edelläkävijä myös tulevaisuudessa.

Kai Puu

Ilmarisen tehtävä, tavoitteet ja arvot

Ilmarisen tehtävä

Ilmarinen on työeläkevakuutusyhtiö, jonka tehtävä on pitää huolta työntekijöiden ja yrittäjien lakisääteisestä työeläketurvasta. Ilmarinen hoitaa myös tulevien eläkkeiden katteena olevaa sijoitusomaisuutta.

Yhteistyössä työmarkkinaosapuolten ja muiden sidosryhmien kanssa Ilmarinen kehittää vastuullisesti suomalaista työeläketurvaa ja sen pitkän aikavälin rahoitusta.

Ilmarinen on keskinäinen yhtiö, jonka omistavat yritys- ja yrittäjäasiakkaat, vakuutetut työntekijät ja takuupääoman omistajat.

Toiminnan tavoitteet

Ilmarinen on linjannut päämääräkseen olla eläkevakuuttamisen edelläkävijä, joka kasvaa kannattavasti. Ilmarinen on myös pitkäjänteinen ja vastuullinen sijoittaja.

Liiketoiminnan kehittämisessä panostetaan lähivuosina siihen, että Ilmarinen tarjoaa asiakkailleen parhaat palvelut, yhtiön toiminta on tehokasta ja yhtiön vakavaraisuus sekä hyvityskilpailukyky ovat alan parhaat.

Toimintaa ohjaavat arvot

Ilmarinen ottaa kaikessa toiminnassaan huomioon lakisääteisen työeläkevakuutuksen hoitamiseen liittyvän erityisen vastuun ja sen edellyttämät velvoitteet.

Toimintaamme ohjaavat arvot ovat:

Vastuu työeläkkeistä

Rakennamme työeläketurvaa pitkäjänteisellä toiminnalla noudattamalla esimerkillistä liiketoimintaetiikkaa.

Tyytyväiset asiakkaat

Työskentelemme yhdessä asiakkaan parhaaksi. Tyytyväinen asiakas on työnantajamme ja palvelujemme paras markkinoinja.

Kehittyvä työyhteisö

Toimintamme lähtökohta on hyvä yhteistyö ja yksilön arvostaminen. Luomme edellytyksiä korkeatasoiselle osaamiselle ja kannustamme henkilöstöä itsensä ja työnsä kehittämiseen.

Tuloksellinen toiminta

Saamme yhdessä aikaan tuloksia, joista voimme olla ylpeitä.

Uutisvuosi 2005

3.1. Ilmarinen myi Suomi-yhtiölle Pohjolan osakkeita, minkä seurauksena Ilmarisen omistus Pohjolasta laski vajaan 10 prosenttiin ja Suomi-yhtiön nousi lähes 50 prosenttiin.

7.1. Ilmarinen, Suomi-yhtiö ja Pohjola myivät kaikki omistamansa Alma Media Oyj:n osakkeet ruotsalaiselle sijoitusyhtiölle Proventus Industrier AB:lle.

17.1. YEL-vakuutuksen maksujoustop laskuri otettiin uutena verkkopalveluna käyttöön. Yrittäjä voi arvioida verkossa, miten lisämaksu tai maksun alennus vaikuttaa joustovuoden eläkemaksuun ja työtuloon.

24.1. Ilmarisen hallitus valitsi uudeksi varapuheenjohtajaksi Elinkeinoelämän keskusliiton EK:n toimitusjohtaja Leif Fageräsän.

24.2. Ilmarinen julkisti tuloksensa vuodelta 2004. Osakekurssit olivat jatkaneet myönteistä kehitystään ja siivittivät Ilmarisen jälleen hyvään tulokseen. Vakavaraisuus vahvistui entisestään.

14.3. Ilmarinen myi jäljellä olevan 40 prosentin osuutensa Aberdeen Property Investors Finland Oy:n osakkeista API Holding AB:lle ja vei päätökseen kiinteistömanagement-toimintonsa ulkoistamisen.

5.4. Ilmarisen hallintoneuvoston uusiksi jäseniksi nimitettiin Aspocomp Group Oyj:n toimitusjohtaja Maija-Liisa Friman, HOK-Elanto Oy:n toimitusjohtaja Arto Hiltunen sekä Suomen Taksi-liitto ry:n puheenjohtaja Krister Olsson.

28.4. Ilmarisen omistamassa liike- ja toimistorakennuksessa Graniittitalossa Helsingin Kampissa juhlittiin muutostöiden etenemistä harjankorkeuteen.

27.6. Ilmarinen ja Palace solmivat aiesopimuksen Life Style -hotellin rakentamisesta Helsingin ydinkeskustaan. Omaleimainen sadan huoneen hotelli tulee tarjoamaan runsaasti mieleenpainuvia yksityiskohtia.

1.7. Vuonna 2004 tehdyn sopimuksen mukaisesti toteutettiin Finnairin Eläkesäätiön vastuunsiirto, mikä merkitsi 8700 finnairilaisen eläketurvan siirtymistä Ilmariseen 1.7.2005.

25.8. Ilmarinen julkisti osavuosikatsauksensa ajalta 1.1.–30.6.2005. Alkuvuoden erinomaisen tuottotason jatkumiseen vaikuttivat ennen muuta osakepainotuksen lisääminen ja osakemarkkinoiden positiivinen kehitys.

30.8. Ilmarinen ja SATO Oyj solmivat aiesopimuksen kaupasta, jolla SATO ostaa Ilmariselta 895 vuokra-asuntoa ja 12000 kerrosneliometriä asuntorakennusoikeutta.

12.9. Osuuspankkien Keskuspankki OKO osti Ilmarisen ja Suomi-yhtiön omistamat Pohjolan osakkeet, yhteensä 58,5 prosenttia. Kaupan seurauksena OP-ryhmä, Ilmarinen ja Pohjola muodostavat vahvan ja kotimaisen finanssilyhteentulon.

22.9. Suomen Posti ilmoitti päätöksestään siirtää vuodenvaihteessa Postin eläkesäätiössä olevan henkilöstönsä TEL-eläketurvan hoidon Ilmariselle. Vastuunsiirto käsitti noin 20000 työntekijän ja 6800 eläkkeellä olevan eläketurvan.

28.9. Ilmarinen julkaisi yhteistyössä Jyväskylän yliopiston, UPM:n Tervasaaren yksikön ja konsulttiyhtiö Olorin Oy:n kanssa Hiljainen tieto näkyväksi -kirjan hiljaisen tiedon tunnistamisesta ja siirtämisestä.

30.9. Ilmarisen yritysasiakkaiden verkkopalvelussa toteutettiin asiakkailta saadun palautteen perusteella joukko palvelun käytettävyyttä parantavia uudistuksia.

18.10. Meklarit valitsivat Ilmarisen parhaaksi työeläkeyhtiöksi jo kolmannen kerran peräkkäin. Ilmarinen sai parhaat pisteet kaikilla tutkituilla kuudella osa-alueella: palvelunopeudessa, ongelmien ratkaisemisessa, osaamisessa, innovatiivisuudessa, toiminnan laadussa ja asenteessa.

16.11. Ilmarinen-palkinto vuoden henkilöstöteosta myönnettiin Vantaan kaupungille Tuolin viemää -dvd:stä. Sen tavoitteena oli tuottaa rohkeaa ja keskusteluun innostavaa materiaalia kaupungin työhyvinvointihankkeisiin.

28.11. Hallituksen uusiksi jäseniksi nimitettiin konsernijohtaja Jukka Alho Suomen Posti Oyj:stä, toimitusjohtaja Jukka Hienonen Finnair Oyj:stä, toimitusjohtaja Arto Hiltunen Helsingin Osuuskauppa Elannosta sekä pääjohtaja Antti Tanskanen Osuuspankkikeskus Osk:sta. Uusien jäsenten toimikausi alkoi 1.1.2006.

16.12. Ilmarinen sopi logistiikkakeskuksen rakentamisesta Kaukohoulinta-konsernille Jusslan teollisuusalueelle Tuusulaan.

Työeläkesijoittaminen uudistuu

Työeläke ja kansantalous

Työeläkemaksu on osa työvoimakustannuksia. Useiden eläkeuudistusten käynnistäjänä on toiminut se, että nämä palkan oheiskustannukset eivät voi kasvaa liian korkeiksi muodostumatta rasitteeksi Suomen kansainväliselle kilpailukyvyille ja työllisyydelle.

Vuoden 2005 alusta voimaan tulut eläkeuudistus pienentää sekä eläkemenon että eläkemaksun nousupainetta pitkällä aikavälillä viitisen prosenttiyksikköä suhteessa palkkasummaan. Tavoitteessa onnistuminen edellyttää sitä, että ihmiset lähtevät työelämästä eläkkeelle joitakin vuosia nykyistä myöhemmin. Tämä on pitkällä aikavälillä tärkein keino työeläkemaksun nousun hillitsemiseksi. Toiseksi tärkein keino on sijoitusten tuoton parantaminen.

Työeläkemaksu ja sijoitustoiminta

Tulevia eläkkeitä varten rahastoitujen työeläkevarojen kokonaismäärä yksityisellä ja julkisella sektorilla ohitti 100 miljardin euron merkkipaaluun vuoden 2005 lopulla. Suhteessa bruttokansantuotteen luku on noin 66 prosenttia. Kansainvälisesti verrattuna Suomen lakisääteisiin eläkkeisiin liittyvä rahastointiaste on korkea ja maamme on varautunut tulevien eläkkeiden maksuun hyvin.

Yksityisellä sektorilla eläkevaroja on lähes kahden vuotuisen palkkasumman verran. Prosenttiyksikkö lisätuottoa näille varoille tuottaa summan, jonka koaamiseksi työeläkemaksua olisi kerättävä vastaavasti lähes kaksi prosenttia palkoista. Sijoitustuotoilla on siten suuri vaikutus työeläkemaksun tasoon.

Edellinen uudistus vuonna 1997

Yhdeksän vuotta sitten tehtiin työeläkesijoittamisen reunaehtojen uudistus, jolla tähdättiin työeläkevarojen tuoton parantamiseen. Uudistus yhdessä hyvän markkinakehityksen kanssa onkin nostanut keskimääräisen tuottotason korkeaksi. Vuosina 1997–2005 yksityisen sektorin työeläkevarojen sijoitustuotot ovat ylittäneet inflaation keskimäärin runsaalla viidellä ja puolella prosenttiyksiköllä vuotta kohti. Nimellinen keskituotto on tuona aikana ollut 7,3 prosenttia vuotta kohti. Ilmarisessa sijoitusten keskituotto on ollut vielä hieman tätäkin parempi.

On siis täysi syy todeta, että uudistus on toiminut hyvin. Kertyneiden hyvien kokemusten myötä työnantaja- ja työntekijäjärjestöt pyysivät syksyllä 2004 eläkeneuvotteluryhmäänsä selvittämään, olisiko mahdollista päästä vielä parempiin tuloksiin. Tammikuussa 2006 julkistetussa laajassa selvityksessä päädyttiin suosittamaan merkittäviä jatkotoimia edelliselle uudistukselle. Tarkoituksena on, että säädösmuutokset saataisiin kaikilta osin voimaan vuoden 2007 alusta.

Lisää riskinkantokykyä

Työeläkesijoitusten tuottotason nostaminen edellyttää riskitason nostamista, koska sijoitustoiminnassa maksetaan riskinotosta.

Riskinkantokykyä voidaan lisätä monella eri tekniikalla. Nyt ehdotetun ratkaisun tärkeimpänä asiana on uusi, kuhunkin eläkelaitokseen rakennettava, mutta kaikissa laitoksissa samalla tavalla käyttäytyvä puskuri. Tämä puskuri on osa vastuuvelkaa, ja sen muutos sidotaan eläkeyhtiöiden, eläkesäätiöiden ja eläke-

Työeläkejärjestelmän sijoitustoimintaa koskeva selvitys on kokonaisuudessaan saatavilla osoitteesta www.tela.fi

kassojen noteerattujen osakesijoitusten keskimääräiseen tuottoon.

Huonoina osakesijoitusvuosina puskuri pienenee ja hyvinä vuosina se kasvaa voimakkaasti. Tekniikkaan liittyy sääntö, joka siirtää kasvaneesta puskurista varoja varsinaisiin eläkerahastoihin työeläkemaksun nousupainetta helpottamaan.

Riskinkantokykyä vahvistetaan lisäksi kasvattamalla jonkin verran eläkeläisten nykyisiä riskipuskureita, toimintapääomia.

Osakesijoitusten osuus kasvaa

Uusi puskuri mitoitetaan siten, että se eliminoi osakekurssien vaihtelun vaikutuksen sellaisen osakemäärän osalta, joka vastaa kymmenesosaa koko sijoitus-kannasta. Näin ollen on odotettavissa, että työeläkevarojen päätyttyä osakesijoituksiin kymmenkunta prosenttiyksikköä enemmän kuin muuten olisi käynyt.

On arvioitu, että entiset pelisäännöt olisivat sallineet pitkällä aikavälillä pitää noin 25 prosenttia eläkevarojen osakesijoituksissa. Hyvissä suhdannevaiheissa määrä on luonnollisesti korkeampi; Ilmarisen sijoituksista osakkeiden osuus oli vuoden 2005 päättyessä 34 prosenttia. Uudistuksen jälkeen on mahdollista pitää sijoituksista osakkeissa yli suhdannesyklienkin keskimäärin noin 35 prosenttia. Osuus luonnollisesti nousee vielä suuremmaksi silloin, kun osakekurssit ovat korkealla.

On selvää, että jokainen eläkeyhtiö tavoittelee muillakin sijoituksillaan mahdollisimman hyvää tuottoa.

Vaikutukset työeläkemaksun kehitykseen

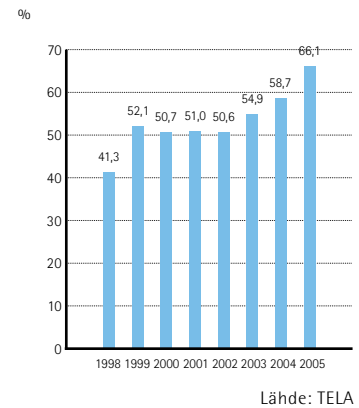
Sijoitusuudistukseen liittyi vielä tekninen muutos, joka hieman aikaistaa kasvavien sijoitustuottojen maksupainetta alentavaa vaikutusta. Jos muutokset riittävät nostamaan keskituottoa puolella prosenttiyksiköllä, työeläkemaksu kehittyi seuraavina vuosikymmeninä oikein kuvion mukaan.

Sijoitukset Suomeen

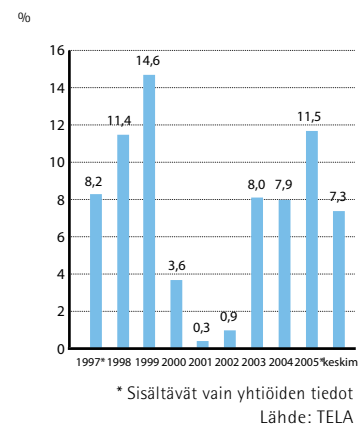
Kolme neljäsosaa työeläkemenosta rahoitetaan jakojärjestelmällä vuosittain kerättävin palkkaperusteisin maksuin. Mitä suurempi on palkkasumma, sitä pienemmällä maksuprosentilla tarvittavat varat saadaan vuosittain keräytyiksi. Sijoitus selvityksen toisena päätarkoituksena oli kartoittaa, voisivatko työeläkevakuuttajat sijoittaa nykyistä enemmän Suomeen ja olisiko tällä mahdollista saada aikaan positiivisia vaikutuksia työllisyyden kehittymiseen Suomessa.

Tältä osin konkreettisten toimenpiteiden löytäminen oli kuitenkin vaikeampaa kuin riskinkantokyvyn kasvattamisessa. Toisaalta, sijoitus selvityksen kaksi aihetta eivät ole täysin erillisiä. Kun eläkesijoittajien riskisijoitusmahdollisuuksia nyt parannetaan, osa lisäyksestä suuntautuu kotimaahan, niin noteerattuihin yrityksiin kuin aloitaviin ja kehityskaarensa alussa oleviin. Huomionarvoista on myös se, että jo tällä hetkellä työeläkevakuuttajat sijoittavat merkittävästi Suomeen. Esimerkiksi yksityisen sektorin kaikista sijoituksista 35 prosenttia oli kotimaassa vuoden 2005 lopussa.

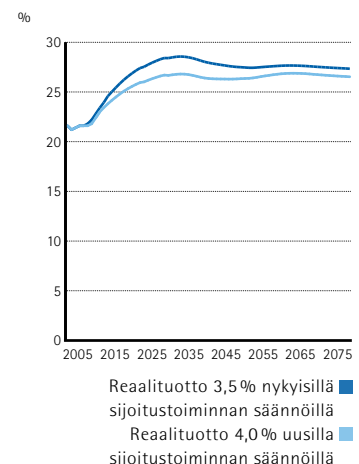
Työeläkevarat bruttokansantuotteesta

Työeläkevarojen vuosituotot sitoutuneesta pääomasta

TyEL-maksun kehitys

“Asiakkaamme arvostavat helppoa ja sujuvaa asiointia.”

Kuvassa: Harri Kangaskoski
Ilmarisen asiakaspalvelusta

Palvelut lähellä asiakasta

Ilmarinen hoitaa yhteensä noin 670 000 suomalaisen työeläketurvaa. Yhtiön markkinaosuus työeläkevakuutusyhtiöiden maksutulosta on reilu kolmannes. Ilmarinen on Suomen suurin yrittäjien vakuuttaja. Yhtiön keskeisiä palveluja ovat vakuutuspalvelut, työhyvinvointipalvelut, ammatillinen kuntoutus, eläkepalvelut, eläkesäätiöiden hoito sekä rahoitus- ja toimitilavuokrauspalvelut.

Palvelua kehitetään yhteistyössä

Ilmarisella on koko Suomen kattava palveluverkosto, joiden toimipaikoissa asiakkaita palvellaan kaikissa vakuutusasioissa. Palvelukanavina ja yhteistyökumppaneina Ilmarisen työeläkevakuutusten myynnissä ja asiakassuhteen hoidossa ovat toimineet pitkään Pohjola, Pohjolan A-Vakuutus, Pohjantähti ja vakuutusmeklarit.

Merkittävin yhteistyökumppaneista on Pohjola, jonka kautta tulee yli 70 prosenttia Ilmarisen vakuutusmyynnistä. Ilmarisen toinen vahinkovakuutus-kumppani Pohjantähti on lisännyt asiakaskuntaansa, mikä on näkynyt myös Pohjantähden kautta vakuutetun työeläkevakuutuskannan kaksinkertaistumisena viimeisten 10 vuoden aikana. Vakuutusmeklareiden osuus Ilmarisen vakuutusmaksutulosta on noin 20 prosenttia.

Ilmarinen on kehittänyt yhteistyökumppaniensa kanssa palvelumallit ja toimintatavat, joiden avulla varmistetaan erilaisten asiakkaiden tarvitsemat työeläkepalvelut ja turvataan asiakassuhteiden säännöllinen hoito. Yhteistyökumppaniensa työeläkeosaamista Ilmarinen kehit-

tää ja pitää yllä laajalla, säännöllisellä valmennusohjelmalla.

Asiakkaat haluavat asioida yhä enemmän verkossa. Palveluja on siksi kehitetty viime vuosina niin, että asiakkaat voivat hoitaa jo kaikki työeläkevakuutamiseen liittyvät asiat verkossa mihin vuorokauden aikaan tahansa. Verkkosopimuksen tehneitä yritysasiakkaita Ilmarisessa on jo yli 14 000.

OP-ryhmästä uusi kumppani

Syyskuussa sovitun yritysjärjestelyn seurauksena Suomeen syntyi vahva ja kotimainen finanssiyhteenliittymä, kun Osuuspankkien keskuspankki OKO osti Pohjolan.

Ilmarinen ja OP-ryhmä tekivät samassa yhteydessä laajan yhteistyösopimuksen, jonka myötä myös osuuspankit alkavat tarjota Ilmarisen palveluja. Ilmarisen asiakkaat saavat puolestaan entistä kattavamman tuote- ja palveluvalikoiman.

OP-ryhmän vahva markkina-asema tuo merkittävästi uutta yritys- ja yrittäjäasiakaspotentiaalia Ilmariselle. Merkittävää on myös se, että hyvin sujuva yhteistyö pitkäaikaisen kumppanin Pohjolan kanssa jatkuu ja sen henkilöstön vahva osaaminen vakuutus- ja työeläkeasioissa on edelleen Ilmarisen asiakkaiden käytössä.

Ilmarinen säilyy edelleen itsenäisenä ja asiakkaidensa omistamana keskinäisenä yhtiönä, mutta sillä on entistä vahvempi kilpailuasema. Palvelun paikallisuudella saavutettavuudella on huomattava merkitys erityisesti keskisuurten ja pien-

ten yritysasiakkaiden, yrittäjien ja kotitalouksien vakuuttamisratkaisujen valintaperusteena.

Uusia rahoitusvaihtoehtoja yrityksille

Ilmarinen on kehittänyt uusia rahoitusvaihtoehtoja erityisesti pienten ja keskisuurten yritysasiakkaiden tarpeisiin. Yhdessä pankki- tai takaajakumppanien kanssa Ilmarinen rahoittaa myös isoja ja vaativia hankkeita, jotka liittyvät esimerkiksi investointeihin tai yritysjärjestelyihin. Lainojen hakemiseen ja myöntämiseen liittyvät prosessit on pyritty saamaan asiakkaalle sujuviksi.

Vuosikertomuksen sivuilla 10–15 kerrotaan lisää Ilmarisen keskeisistä palveluliiketoiminnoista ja niiden viime vuoden tapahtumista.

Alan parhaat asiakashyvitykset

Työeläkeyhtiöt alentavat yritysasiakkaidensa TEL-maksuja asiakashyvityksin, joiden suuruus perustuu työeläkeyhtiön vakavaraisuuteen ja taloudelliseen menestykseen. Ilmarinen on linjannut tavoitteekseen olla vakavaraisin työeläkeyhtiö, jolla on alan kilpailukykyisimmät asiakashyvitykset. Tuottohakuisen sijoitustoimintansa ansioista yhtiö on onnistunut näissä tavoitteissaan.

Ilmarinen on siirtänyt asiakashyvityksiin vuosina 1997–2005 yhteensä 533 miljoonaa euroa. Se on enemmän kuin mikään muu eläkeyhtiö vastaavana aikana. Vuoden 2005 hyvän sijoitustuloksen perusteella asiakashyvityksiin käytettävät varat nousivat 78 miljoonaan euroon edellisvuoden 45 miljoonasta eurosta.

Asiakkailta hyvää palautetta

Asiakkaiden mielipiteiden kuuntelulla on ratkaiseva merkitys palvelujen kehittämisessä. Viime vuonna tehdystä suurasiakkaiden tyytyväisyyskyselyssä kiitosta sai erityisesti asiantuntevaksi, nopeaksi ja ystävälliseksi luonnehdittu palvelu. Kehittämisen varaa

nähtiin raportointitavoissa. Keskiarvo oli kiitettävä.

Meklarit valitsivat Ilmarisen parhaaksi työeläkeyhtiöksi jo kolmannen kerran peräkkäin. Ilmarinen sai parhaat pisteet kaikilla tutkituilla kuudella osa-alueella: palvelunopeudessa, ongelmien ratkaisemisessa, osaamisessa, innovatiivisuudessa, toiminnan laadussa ja asenteessa.

Pienemmille yrityksille ja yrittäjille toteutettiin verkkohaastattelu, jossa kysyttiin yritysten näkemyksiä toimintaympäristön muuttumisesta sekä palautetta ja ehdotuksia Ilmarisen palvelujen kehittämiseksi. Tulevaisuudessa yritykset näkivät verkottumisen suurimpana toimintaansa vaikuttavana tekijänä. Työeläkeasioiden toivottiin puolestaan hoituvan helposti ja vaivattomasti. Viime vuosina kehittämisen painopisteinä Ilmarisessa ovatkin olleet helppokäyttöiset verkkopalvelut.

Verkkoasiointi vahvassa kasvussa

Vuonna 2005 verkkopalvelun asiakasmäärä kaksinkertaistui. Jo kolmannes Ilmarisen yritysasiakkaista hoitaa työeläkeasioitaan verkossa. Palveluja laajennettiin viime vuonna edelleen. Ilma-

”Pyrimme asiakaspalvelussa ja sen kehittämässä siihen, että asiakkaamme voivat aidosti tuntea valinneensa oikean työeläkeyhtiön. Ilmarisen asiakkaana kannattaa olla, koska panostamme parhaaseen palveluun, tehokkaaseen toimintaan ja kilpailukykyisiin asiakashyvityksiin.”

SINI KIVIHÄ, asiakasyhteyshenkilö

rinen toteutti työeläkeyhtiöistä ensimmäisenä reaaliaikaisen vuosilaskentapalvelun, jolla yritys saa verkkopalvelun kautta nopeasti laskelman vuoden lopullisesta TEL-maksusta. Ilmarisen verkkopalvelut saivat loppuvuonna tehdyssä tutkimuksessa yritysasiakkailta keskiarvoksi kouluarvosanan 8,5.

Ilmarinen järjestää vuosittain runsaasti koulutus- ja infotilaisuuksia eri puolilla maata. Vuonna 2005 aiheina olivat mm. maksuluokkamalli, eläkeuudistusten mukanaan tuomat muutokset, työhyvinvoinnin kehittäminen ja kuntoutus. Ilmarisen viime vuoden aikana järjestämissä asiakastilaisuuksissa, TEL-päivillä ja yrityskohtaisissa työeläketilaisuuksissa oli yhteensä yli 2 000 kävijää.

Markkinaosuus nousussa

Ilmarinen menestyi viime vuonna hyvin työeläkevakuutusten myynnissä. Yhtiössä oli kuluvan vuoden alussa noin 30 000 vakuutettua työntekijää enemmän kuin vuoden 2004 lopussa. Tähän vaikutti merkittävästi se, että Suomen Posti -konserni siirtyi Ilmarisen vakuutusasiakkaaksi. Myös uusien yrittäjäeläkevakuutusten myynti vilkastui hieman. Siirroissa työeläkevakuutusyhtiöistä toiseen Ilmarinen jäi kuitenkin lievästi miinukselle.

OP-ryhmällä on maan laajin palveluverkosto, joka tuo lisävoimaa Ilmarisen

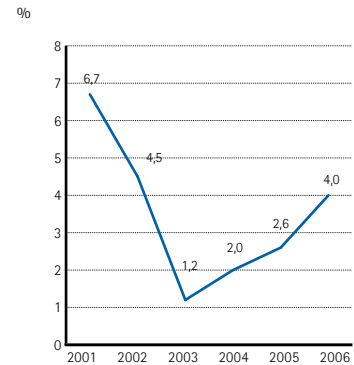
asiakaspalveluun ja asiakashankintaan erityisesti keskisuurissa ja pienemmissä yrityksissä.

Vakuuttaminen yksinkertaistuu

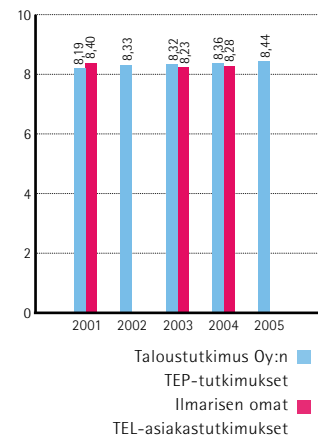
Vuoden 2005 aikana valmisteltiin siirtymistä suurten yritysten työkyvyttömyyseläkkeitä koskevan vakuutusmaksun määräytymisessä ns. maksuluokkamalliin. Ilmarinen laski maksuluokkamallin piiriin kuuluvien asiakkaidensa maksuluokat nopeasti, joten asiakkaat saivat ennakkotiedon yrityksensä vuoden 2006 maksuluokasta hyvissä ajoin. Maksuluokan perusteella määräytyvä TEL-maksu helpottaa merkittävästi yrityksen työkyvyttömyyseläkekustannusten ennakoimista ja soveltuu hyvin kansainvälisiin kirjanpitoistandardeihin.

Yksityisen sektorin työeläkelait yhdistyvät vuoden 2007 alusta yhdeksi työntekijän eläkeläiksi (TyEL). Sen myötä yrityksen työeläkevakuuttaminen yksinkertaistuu. Ilmarisessa on käynnissä koulutus-, tuotekehitys- ja tietotekniikkahankkeet, joiden tarkoituksena on taata asiakkaille sujuva siirtyminen uuteen vakuuttamiskäytäntöön. Lainmuutos mahdollistaa työeläkeasioiden keskittämisen, jolloin yrityksen on entistä helpompi saada kokonaiskuva työeläkekustannuksistaan ja tarvitsemistaan palveluista.

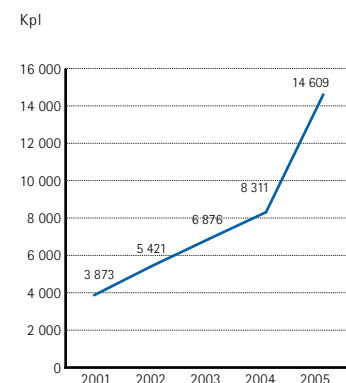
Asiakshyvitykset työnantajan TEL-maksusta

TEL-vakuutusasiakkaiden arvosanat Ilmariselle

Verkkosopimusten määrä

MAANANTAI
sivomassa

TIISTA
yhdessä

KESKIVIIKKO
kahvissa

Työhyvinvoinnin edistäminen on yhteinen etu

”Työssä jaksaminen ja jatkaminen on entistä tärkeämpää, kun eläkeuudistuksen myötä eläkkeelle siirtymistä pyritään muutamalla vuodella myöhentämään. Myös työhyvinvoinnin yhteys yrityksen kilpailukykyyn ja menestykseen on osoitettu. Siksi panostamme merkittävästi asiakasyritystemme työhyvinvoinnin ja siihen liittyvän tutkimustoiminnan edistämiseen.”

TIMO ARJO, eläkeohjaaja

Eläkeuudistuksen tavoitteena on nostaa keskimääräistä eläkkeelle siirtymisikää 2–3 vuodella. Tämä asettaa haasteita yritysten työhyvinvoinnin ja työilmapiirin kehittämiseksi. Työelämän laatu, työhyvinvointi ja työhalujen säilyminen ratkaisevat taloudellisten seikkojen lisäksi, jatkaako ihminen töissä pidempään vai valitsee ko hän vapaa-ajan silloin, kun siihen tarjoutuu mahdollisuus.

Työhyvinvoinnin vahvistaminen on ennen muuta työn ja työyhteisön suunnitelmallista ja laaja-alaista kehittämistä. Samalla voidaan vaikuttaa myönteisesti yrityksen tuottavuuteen ja kilpailukykyyn. Työhyvinvointi on työntekijän ja työnantajan yhteinen etu.

Terveys on työkykyisyyden keskeinen edellytys. Siksi yrityksissä tulisi olla olemassa toimintatapa tilanteisiin, joissa työntekijän terveydentila heikenee ja työtä on muutettava työntekijän työedellytyksiä vastaavaksi. Lisäksi on huolehdittava työympäristön terveellisyydestä ja turvallisuudesta.

Työkyvyttömyystilastoissa psykkin perusteiden myönnetty eläkkeet ovat

kasvussa erityisesti masennussairauksien aiheuttaman työkyvyttömyyden lisääntymisen vuoksi. Työelämän muutokset voivat osaltaan selittää tätä kehitystä. Uusi haaste on ikääntyvien työntekijöiden työssä viihtyvyys ja pysyvyys.

Ilmarisen Motivo edistää hyvinvointia

Ilmarinen on kehittänyt yhteistyössä asiakkaitensa ja asiantuntijoidensa kanssa työhyvinvointipalvelu Motivo. Toiminnan suunnitteluun, toteutukseen ja henkilöjohtamisen arviointiin luotu toimintamalli auttaa yritystä muuttamaan henkilöstön kehittämisohjelmat käytännön toiminnaksi työpaikoilla.

Motivo-palvelu koostuu toiminnan suunnittelua ohjaavasta materiaalista sekä asiakasyritysten kehittämisohjelmien toteuttamista tukevista koulutuksista ja konsultoinneista. Suunnitelmiensa toimeenpanoa varten Ilmarinen tarjoaa asiakkaidensa käyttöön myös verkkosovelluksen.

Vuonna 2005 Ilmarinen järjesti asiakasyritystensä toiminnasta, henkilöstöstä ja kehittämisestä vastaaville eri puolilla Suomea 12 työhyvinvointiseminaaria

”Ilmarisen Motivo-palvelu auttaa asiakasyrityksiä työkyvyttömyysriskin hallinnassa ja edistää työelämässä pysymistä kehittämällä työhyvinvointia.”

ja ne keräsivät lähes 700 osallistujaa.

Ilmarinen tukee työhyvinvoinnin edistämiseen ja ylläpitoon liittyvää tieteellistä tutkimusta. Vuonna 2005 toteutettiin yhteistyössä Jyväskylän Yliopiston, UPM:n Tervasaaren tehtaiden sekä Olorin Oy:n kanssa hiljaisen tiedon määrittelmään, tunnistamiseen ja siirtoon liittyvä tutkimus, joka herätti laajaa kiinnostusta yhteiskunnallisesti merkittävän teemansa vuoksi. Tulosten pohjalta julkaistiin työpaikkojen käyttöön kirja sekä asiankäyttöön soveltamista helpottava työkirja.

Ammatillisen kuntoutuksen merkitys korostuu

Ilmarinen voi tukea työntekijän tai yrittäjän työn tai ammatin vaihtoa, jos henkilön työkyky on sairauden vuoksi uhattuna. Tavoitteena on havaita työkyvyttömyyden uhka niin varhain, että työkyvyttömyys voidaan ehkäistä tai ainakin myöhentää sen alkamista. Työntekijä voi onnistuneen työpaikkakuntoutuksen tai uudelleen koulutuksen jälkeen jatkaa työelämässä sairaudesta huolimatta. Myös työnantaja säästää eläkemenoissa ja säilyttää työntekijän ammattitaidon ja osaamisen yrityksessään. Ammatillisesta kuntoutuksesta hyötyvät sekä työnantaja että työntekijä.

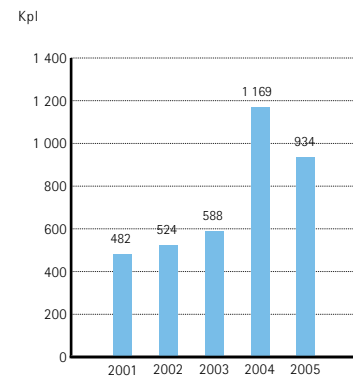
Kuntoutusta koskevien hakemus-

ten määrä kaksinkertaistui Ilmarisessa vuonna 2004 ja hakemusmäärät säilyivät edelleen korkeina myös vuonna 2005. Kuntoutettavien määrä kasvoi 8 prosenttia. Ilmarisessa on noin kymmenen henkilön kuntoutustiimi ja kuntoutushakemuksia päätoimisesti tekevä asiantuntijalääkäri.

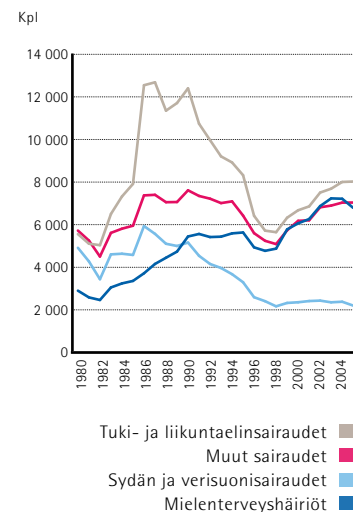
Ilmarisen palkinto kannustaa kehittämään

Henkilöstöjohdon ryhmä HENRY ry on myöntänyt Vantaan Kaupungille Vuoden henkilöstöteko 2005 -Ilmarinen palkinnon. Se myönnettiin Tuolin viemää DVD:stä, jonka tuottamalla Vantaan kaupunki on myönteisellä tavalla nostanut esille yksilön jaksamisen. Ilmarinen on sopinut HENRY ry:n kanssa jatkavansa pitkäaikaista yhteistyötä hyvän henkilöstöjohtamisen ja työhyvinvoinnin kehittämiseksi suomalaisilla työpaikoilla. Palkinnolla Ilmarinen haluaa kannustaa työpaikkoja kiinnittämään huomiota työhyvinvoinnin järjestelmälliseen kehittämiseen parantamalla henkilöstön johtamista ja osaamista sekä samalla lisäämään yrityksen tuottavuutta. Ilmarinen toivoo palkitun organisaation toimivan hyvänä esimerkkinä muille suomalaisille työpaikoille.

Ilmarisen kuntoutushakemukset

Alkaneiden työkyvyttömyyseläkkeiden perusteet

Kuvassa: Heidi Mannio ja
Anneli Paalanen
Ilmarisen eläkeuuvonnasta

”Pyrimme tekemään eläkeratkaisut oikeuden-
mukaisesti ja nopeasti.”

Eläkepalvelut kehittyvät

Ilmarinen on linjannut keskeiseksi toimintaperiaatteekseen tehdä eläkeratkaisut oikeudenmukaisesti ja nopeasti sekä kertoa päätöksenteon perusteet eläkehenkijälle ymmärrettävästi.

Onnistumista seurataan monin tavoin. Vuosittain asiakkailta kysytään eläkepäästösten ymmärrettävyydestä sekä mitataan päätöksenteon nopeutta ja yhtiön päätösten pysyvyyttä muutoshakuasteissa. Ilmarinen on menestynyt jo pitkään näissä tavoitteissaan paremmin kuin kilpailijat keskimäärin.

Eläkeuudistus lisää tiedontarvetta

Vuoden 2005 alussa voimaan tullut suuri eläkeuudistus on muuttanut ja yhdenmukaistanut eläkkeiden määrätymis- ja laskentaperusteita. Tärkeimpiä muutoksia ovat joustava vanhuuseläkeikä 63–68 vuoden ikäisenä, varhaiseläkkeiden ikärajojen nouseminen, karttumaprosenttien muuttuminen sekä joidenkin eläkelajien vähittäinen poistuminen.

Työeläkkeen uudistuminen on lisännyt merkittävästi neuvonnan ja tiedon tarvetta. Eläkettä suunnitteleville asiakkaille lähetettiin viime vuoden aikana 21 500 ennakkolaskelmaa eläkkeestä. Yksilöllisesti laadittujen neuvontavastauksien lisäksi Ilmarinen lähetti tietoa eläketurvasta noin 36 000 työntekijälle ja yli 15 000 yrittäjälle. Yrityskohtaisia eläkeinfotilaisuuksia pidettiin 38. Pääteemoina näissä olivat eläkeuudistuksen vaikutukset sekä työttömyysturva.

Palveluja parannetaan

Asiakkaiden käyttöön on tehty verkko- palveluja, joiden avulla he voivat saada työajan ulkopuolellakin tietoa henkilökohtaisesta eläketurvastaan. Ilmarisessa vakuutetut työntekijät ja yrittäjät voivat mm. laskea verkossa arvioita tulevan vanhuuseläkkeensä määrästä ja tilata ennakkolaskelman omasta vanhuus-, osa-aika-, työkyvyttömyys- tai työttömyyseläkkeestään. Eläkkeensaajat voivat tarkistaa eläkkeen maksamiseen vaikuttavat tietonsa ja tehdä osoitteenmuutoksia.

Ilmarisen uuden maksusovelluksen avulla uudet eläkkeet voidaan maksaa huomattavasti entistä nopeammin heti päätöksenteon jälkeen. Sovellus on samalla tehostanut työn tekemistä, koska moni aikaisemmin manuaalinen työvaihe hoituu nyt koneellisesti.

Eläkeuudistukseen liittyen vanhuuseläkehakemuksia oli vuoden alussa käsittelyssä yli kolminkertainen määrä aikaisempaan verrattuna. Lain tultua voimaan ruuhka saatiin kuitenkin sujuvasti purettua ja hakemusten nopeat käsittelyajat pystyttiin säilyttämään.

Osaamista ja tietotekniikkaa kehitetään

Viimeisen laitoksen periaate on laajentunut kattamaan myös julkisen sektorin työskentelyn. Uudistus yksinkertaistaa asioita eläkehenkijän kannalta niin, että työntekijän viimeinen eläkelaitos käsittelee hakemuksen ja maksaa eläkkeen. Ilmarinen selviytyi uusista tehtävistä käsittelyaikojen vertailun perusteella hyvin.

Eläkelainsäädännön suuret muutokset ja monet uudet tietotekniikka-sovellukset merkitsevät suurta haastetta henkilöstön osaamiselle. Ilmarinen panostaa merkittävästi koulutukseen.

Sijoitustoiminta tuottohakuista ja vastuullista

”Ilmarisen viime vuosien erinomaiset sijoitustuotot ovat perustuneet suosituksen markkina-kehityksen ohella pitkäjänteiseen ja tuottohakuiseen sijoitustoimintamme, johon yhtiön vahva taloudellinen asema on antanut hyvän pohjan.”

JUSSI LAITINEN, sijoitusjohtaja

Työeläkevarojen sijoittamisessa pyritään mahdollisimman korkeaan pitkän aikavälin tuottoon, koska eläkkeet tulevat maksuun keskimäärin vasta vuosikymmenten kuluttua. Tämä toteutetaan pitämällä sijoitusten keskimääräinen riskitaso mahdollisimman korkeana suhteessa toimintapääomaan eli sijoitustoiminnan riskipuskuriin. Ilmarisen sijoitusstrategian mukaisesti yhtiön sijoituksissa on ollut keskimäärin muita työeläkeyhtiöitä korkeampi riskitaso.

Ilmarisen keskimääräisen tavoitejakautuksen eli perusallokaation mukaisen sijoitusomaisuuden pitkän aikavälin keskimääräinen tuotto-odotus on viiden ja puolen prosentin ja odotettu keskihajonta kuuden prosentin tasolla.

Riskejä hallitaan monin tavoin

Sijoitusvarallisuuden lyhyen aikavälin heilahtelua pystytään tasaamaan huomattavasti hajauttamalla. Tehokas hajauttaminen edellyttää omaisuuslajien välisen hajautuksen lisäksi sijoitusten maantieteellistä hajauttamista. Toisaalta hajautuksen seurauksena muodos-

tuva valuuttakurssiriskiä voidaan rajata erittäin kustannustehokkaasti.

Ilmarisen sijoitusstrategia perustuu pitkäjänteiseen, yli suhdannesykliä ulottuvaan suunnitteluun. Yhtiön hallitus hyväksyy vuosittain yhtiön sijoitusstrategian ja seuraavan vuoden sijoitussuunnitelman. Sijoitussuunnitelmassa päätetään sijoituslajien painotuksista sekä eri omaisuuslajien sijoittamisen päälinjoista ja tavoitteista. Samassa yhteydessä hyväksytään myös päätöksentekovaltuudet eri organisaatiotasolla. Näissä määritellään, missä määrin eri sijoituslajien sallitaan poiketa valitusta perusallokaatiosta ja vertailuindekseistä.

Toimintatapoja kehitetään

Ilmarisen sijoitusorganisaatiolla on kaksi perustehtävää: harjoittaa sijoitussuunnitelman mukaista sijoitustoimintaa sekä pyrkiä annetun perusallokaation ylittävään tuottoon.

Tavoitteiden saavuttamiseksi sijoitusorganisaation toimintatapoja analysoidaan ja kehitetään jatkuvasti. Ilmarisen oma sijoitusorganisaatio hoitaa yli 85 prosenttia sijoituksista. Ulkopuolisia omaisuudenhoitajia käytetään sellai-

”Ilmarinen uskoo, että aktiivisella omistajapolitiikalla voidaan vaikuttaa myönteisesti omistusten arvon kehitykseen ja alentaa sijoituksiin liittyvää riskiä.”

silla osa-alueilla, joiden hyvä hoitaminen vaatisi suuria henkilöresursseja tai huomattavia panostuksia erityisosaamiseen. Tällaiset sijoitukset tehdään lähes täysin rahastomuotoisina muun muassa kehittyviin talouksiin, matalan luotto- luokituksen korkosijoituksiin, pääoma- rahastoihin ja absoluuttisen tuoton rahastoihin.

Vuonna 2005 Ilmarisen sijoitusorganisaation omat kulut suhteessa hoidettavaan varallisuuteen olivat 0,04 prosenttia.

Omistajapolitiikka on aktiivista

Hallituksen vuonna 1999 hyväksymässä ja vuoden 2004 lopulla päivittämässä omistajapolitiikassa määritellään Ilmarisen suhtautuminen omistamiensa yhtiöiden hallintorakenteeseen, osingonjakopolitiikkaan ja kannustinjärjestelmiin. Omistajapolitiikkamuistio on Ilmarisen internet-sivuilla www.ilmarinen.fi.

Ilmarinen uskoo, että aktiivisella omistajapolitiikalla voidaan vaikuttaa myönteisesti omistusten arvon kehitykseen ja alentaa sijoituksiin liittyvää riskiä. Aktiivisuus tarkoittaa esimerkiksi osallistumista yhtiökokouksiin ja yhteydenpitoa yritysten johtoon. Tarvittaessa Ilmarinen toimii yhteistyössä muiden osakkeenomistajien kanssa. Lisäksi yhtiö seuraa ja analysoi hallintotapojen ja

erilaisten palkitsemisjärjestelmien kehittymistä sekä osallistuu aktiivisesti näitä aiheita koskevaan keskusteluun.

Ilmarisessa on käytössä sähköinen äänestysjärjestelmä, jonka avulla Ilmarinen voi äänestää ulkomaisissa yhtiökokouksissa ilman, että Ilmarisen edustaja on itse kokouksessa läsnä.

Vastuullisuutta arvioidaan

Ilmarisen omistajapolitiikan mukaisesti yhtiön sijoitustoiminnan pitää olla paitsi tuottavaa myös vastuullista ja eettisesti kestävä. Ilmarinen edellyttää sijoituskohteiltaan kestävän kehityksen periaatteiden noudattamista. Käytännössä tämä tarkoittaa, että sijoituskohteena oleva yritys noudattaa sekä kansainvälistä että paikallista lainsäädäntöä ja huolehtii esimerkiksi toiminnan vaatimista riittävästä ympäristöinvestoinneista. Työntekijöiden kohtelun on oltava asianmukaista ja ihmisoikeuksia kunnioittavaa.

Ilmarisen käyttämä arviointimenetelmä pohjautuu positiiviseen arvottamiseen. Menetelmä ei sulje suoraan pois mitään toimialaa, vaan kullakin toimialalla kohteet valitaan kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti toimivien yritysten joukosta. Positiivista arvottamista voidaan soveltaa sellaisenaan Ilmarisen suorissa arvopaperisijoituksissa. Rahastojen valinnassa huomio kiinnittyy

omaisuudenhoitajien vastuullisuuteen ja toiminnan läpinäkyvyyteen.

Ulkopuolinen asiantuntija tarkastaa Ilmarisen arvopaperisijoitukset kahdesti vuodessa. Valittuja periaatteita rikkoneiden yritysten arvopaperit voidaan poistaa sijoituskohteista, mikäli tehdyt lisäselvitykset ja keskustelut yritysjohdon kanssa eivät muuta tilannetta. Vuosina 2003–2004 Ilmarisen sijoituksista on poistettu neljän yhtiön arvopaperit eettisin perustein, mutta viime vuoden aikana ei jouduttu poistamaan yhtään yhtiötä. Perusteita poistoille ovat olleet muun muassa pakkotyö ja ympäristörikkokset. Ilmarisen pitkäaikainen yhteistyökumppani vastuullisuuden arvioinnissa on ruotsalainen GES Investment Services, jolla on yli 16 vuoden kokemus alalta.

Ilmarisen sijoitukset tuottivat 12 prosenttia

Vuosi 2005 oli osakemarkkinoilla hyvä. Merkittävimpien osakemarkkinoiden tuotot paikallisvaluutoissa nousivat 25–40 prosenttiin. Yhdysvaltojen osakemarkkinatuotto paikallisvaluutassa jäi kuitenkin alle viiden prosentin. Kainos- ja metallitoimialoilla kurssit nousivat muita aloja voimakkaammin hyvän talouskehityksen ja tuotantokapeikkojen nostaessa raaka-aineiden hintoja. Kehitys oli hyvä myös Suomessa, kurssinousu asettui 35 prosentin tuntumaan.

Eurooppalaisten joukkolainamarkkinoiden tuotto vuonna 2005 oli 4,5 prosenttia. Parhaiten tuottivat sijoitukset

kehittyvien talouksien ja inflaatioon sidottuihin joukkolainoihin.

Merkittävin muutos valuuttamarkkinoilla oli Yhdysvaltojen dollarin vahvistuminen suhteessa euroon noin 13 prosentilla. Yhdysvaltojen keskuspankin korkojen nostot kasvattivat korkoeroa Yhdysvaltain ja Euroopan välillä, minkä seurauksena dollari vahvistui.

Maailmantalouden ja varsinkin Kiinan talouden nopea kasvu nostivat raaka-aineiden hintoja voimakkaasti. Laajat raaka-aineindeksit nousivat vuoden aikana yli 20 prosenttia ja energian sekä metallien hinnat nousivat yli 50 prosenttia.

Euroopan kiinteistömarkkinoiden kehitystä hallitsi sijoittajien tarve hajauttaa sijoituksiaan kansainvälisesti. Kiinteistöjen tuottovaatimukset olivat laskussa lisääntyneen kysynnän seurauksena, ja kiinteistöjen hinnat nousivat. Eurooppalaisten noteerattujen kiinteistösijoitusyhtiöiden kurssit kohosivat vuonna 2005 yli 20 prosenttia. Aktiviteetin lisääntyminen listautumis- ja yrityskaupamarkkinoilla siivitti myös pääomarahastot yli 40 prosentin tuottoon.

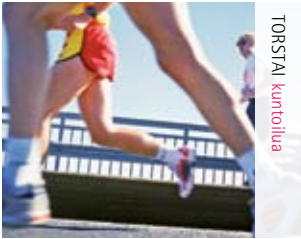
Ilmarinen lisäsi osakesijoituksia

Odotukset vuodelle 2005 olivat talouskasvun ja inflaation osalta maltilliset. Osakkeiden uskottiin tuottavan joukkovelkakirjoja enemmän ja korkojen uskottiin nousevan. Pitkät korot kuitenkin lasivat Euroopassa. Näkemyksensä mukaisesti Ilmarinen lisäsi vuoden aikana aktiivisesti osakesijoituksia. Niiden osuus oli perusallokaation eli tavoitejakauman mukaista tasoa korkeampi. Kurssinousu ja johdannaispositiot mukaan lukien osakeriskin keskimääräinen osuus kohosi noin kaksi prosenttiyksikköä edellisvuodesta. Vuoden lopussa noteerattujen osakesijoitusten osuus oli noin 29,7 prosenttia kaikista sijoituksista.

Ilmarisen sijoitukset 31.12.2005

	Markkina-arvoinen jakauma, milj. €	Riskin mukainen jakauma, milj. €	Tuotto sitoutuneelle pääomalle, %	Volatiliteetti, %
Korkosijoitukset	11 839	11 488	4,3	
Lainasaamiset	1 076	1 076	4,6	
Joukkovelkakirjalainat	10 365	10 171	4,3	2,4
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	398	241	4,5	
Osakesijoitukset	6 602	6 681	32,0	
Noteeratut osakkeet	6 231	6 310	31,6	8,1
Pääomasijoitukset	318	318	41,4	
Noteeraamattomat osakesijoitukset	53	53	30,1	
Kiinteistösijoitukset	2 204	2 204	5,6	
Suorat kiinteistösijoitukset	2 067	2 067	4,7	
Kiinteistörahastot ja yhteissijoitukset	136	136	21,5	
Muut sijoitukset	338	610	16,5	
Absoluuttisen tuoton sijoitukset	273	273	6,1	6,9
Hyödykesijoitukset	31	304	-	
Muut sijoitukset	34	34	-	
Sijoitukset yhteensä	20 983	20 983	12,1	2,9

”Hyvät sijoitustuotot vahvistavat edelleen Ilmarisen vakavaraisuutta ja parantavat TEL-maksun alennuksia.”

Joukkovelkakirjalainojen osuus sijoituksista oli keskimäärin hiukan perusallokaation mukaista tasoa matalampi. Rahamarkkinasijoitusten osuus seurasi likimain perusallokaatiota.

Sijoitukset kiinteistöihin kasvoivat vuoden 2005 aikana, mutta niiden suhteellinen osuus kaikista sijoituksista las- ki osakekurssien voimakkaan nousun seurauksena. Kiinteistösalkun arvomuutostuotto oli vähäinen tuottovaatimusten laskusta huolimatta, sillä useilla toimistomarkkinoilla vuokratasot las- kivat edelleen heikon vuokratyösynnän seurauksena. Kiinteistösijoitusten kansainvälistä hajauttamista jatkettiin epäsuorien kiinteistösijoitusten kautta kiinteistösijoitusstrategian mukaisesti. Epäsuorien kiinteistösijoitusten tuotto oli 21,5 prosenttia. Asiakasrahoituksen lainakanta säilyi lähes ennallaan, vaikka- kin sen suhteellinen osuus sijoituskan- nasta pieni.

Sijoitusten kansainvälisen hajauttamisen myötä valuuttamääräisten sijoitusten määrä vuoden 2005 lopussa oli lähes 3,3 miljardia euroa. Näiden sijoitusten va- luuttariskistä noin puolet oli suojattu.

Vakavaraisuus vahvistui edelleen

Ilmarisen koko sijoitusvarallisuuden tuotto vuonna 2005 oli 12,1 prosent- tia. Tuottotasoa oli erinomainen pitkän

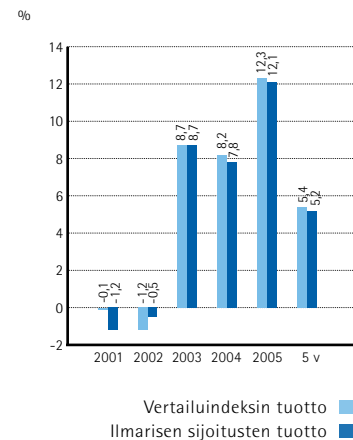
aikavälin keskimääräiseen tuotto-odo- tukseen nähden. Korkeat sijoitustuotot vahvistavat edelleen Ilmarisen vakava- raisuutta ja parantavat mahdollisuuksia maksaa tulevaisuudessakin merkittäviä TEL-maksun alennuksia.

Noteeratut osakesijoitukset tuotti- vat 31,6 prosenttia, joukkovelkakirja- lainat 4,3 prosenttia, kiinteistösijoituk- set mukaan lukien epäsuorat sijoitukset 5,6 prosenttia, asiakasrahoitus 4,6 pro- senttia ja hyödykesijoitukset 14,4 pro- senttia. Hyödykesijoitusten tuottopro- sentti on muista poiketen laskettu riski- pääomalle. Valuuttasuojaukset sisältyvät edellä mainittuihin lukuihin. Erikseen tarkasteltuna niiden vaikutus kokonais- tuottoon oli -0,7 prosenttiyksikköä.

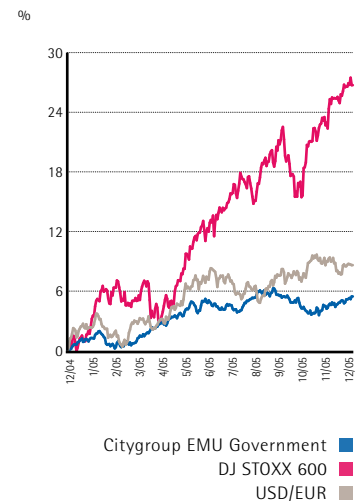
Virallisen jaottelun mukaiset tuotot on esitetty sivulla 67.

Suhteellisesti tarkasteltuna koko sijoitusvarallisuuden tuotto jäi hieman vuo- delle määritellystä vertailuindeksistä, koska sijoitussalkun riskipitoisuus halutiin pitää jonkin verran perusallokaatiota pienempänä. Vastapainoksi osakkeiden lyhytaikaisissa painotuksissa onnistuttiin vuoden aikana hyvin. Korkosijoituksista saatiin vertailuindeksin mukainen tuotto. Valuuttasuojauksissa menestytettiin puo- lestaan vertailuindeksiä paremmin.

Sijoitusten tuottovertailu

Sijoitusmarkkinoiden tuottoja 2005

Ilmarisen taloudellinen asema on vahva

Ilmarisen asema lakisääteistä eläkevaikutusta harjoittavana vakuutusyhtiönä edellyttää sen toiminnalta erityistä vastuullisuutta. Tähän sisältyy olennaisena osana huolenpito yhtiön taloudellisesta asemasta ja siihen liittyvien riskien hallinnasta.

Yhtiön taloudellisen aseman arvioiminen merkitsee vuotuisen ja pitkän aikavälin tuloksen tarkastelun ohella vakavaraisuuspuskurien riittävyyden arviointia suhteessa yhtiön vastuisiin ja riskeihin.

Yhtiön tavoitteiden saavuttaminen ja taloudellisen aseman vahvuus varmistetaan asianmukaisella riskienhallinnalla. Tätä selostetaan tarkemmin toimintakertomuksessa sivulla 41–42 ja tilinpäätöksen liitetiedoissa sivulla 68–71.

Vakuutusliike

Työeläkevakuutusyhtiön vakuutusliikkeen riskit liittyvät vakuutusmaksun ja vastuuvelan riittävyyteen suhteessa yhtiön vastuulla oleviin nykyisiin ja tuleviin eläkkeisiin. Vakuutusliikkeen ris-

keistä keskeinen on pitkällä aikavälillä odotettavissa olevan eliniän pituuteen liittyvä epävarmuus, lyhyemmällä aikavälillä alkavien eläkkeiden lukumäärään ja korvausten suuruuteen liittyvä epävarmuus.

Vakuutusliikkeen riskienhallinta perustuu lain turvaavuusvaatimukset täyttäviin laskuperusteisiin, joiden mukaan vakuutusmaksu ja vastuuvelka laskeetaan, sekä yhtiön aktuaaritoimen suorittamiin analyyseihin. Tariffit ovat yhteiset kaikille työeläkevakuutusyhtiöille, ja yhtiön on lain mukaan myönnettävä kaikki siltä haetut vakuutukset. Ilmarisen vakuutuskanta on niin suuri, että se voi pitää riskit omalla vastuullaan eikä jälleenvakuutuksen käyttö ole taloudellisesti perusteltua.

Vakuutusliikkeen vuotuisen tuloksen heilahteluun varaudutaan vastuuvelkaan sisällytetyllä puskurilla, tasoitusvastuulla, joka on kertynyt vakuutusliikkeen aikaisempien vuosien ylijäämistä. Työeläkevakuutusyhtiöiden yhteisissä las-

kuperusteissa tasoitusvastuulle määritellään yläraja ja sen alapuolelle tavoittevyöhyke.

Rajat on pyritty mitoittamaan vakuutusliikkeen puskuritarpeen mukaisesti. Työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuus on muutamassa vuodessa alentunut kolmanneksen aikaisemmasta tasostaan. Muutos vaikuttaa pysyvältä, joten työeläkeyhtiöiden tasoitusvastuita on päätetty pienentää. Muutaman vuoden ajan työkyvyttömyysmaksu on jo asetettu arvioitua työkyvyttömyysmenoa matalammaksi, ja vuonna 2006 maksuun annetaan erityinen alennus.

Sijoitustoiminta

Sijoitustoiminnan riskienhallinnan viitekehystenä toimii työeläkevakuutusyhtiöiden vakavaraisuussäännöstö. Sijoitustoiminnan riskeihin varaudutaan toimintapääomalla, jonka muodostavat yhtiön varsinaisen eläkevastuun ja tasoitusvastuun ylittävät varat. Lainsäädännössä asetetut toimintapääoman vähimmäisvaatimus, vakavaraisuusraja ja muut valvontarajat riippuvat yhtiön sijoitustoiminnan riskinotosta siten, että riskipitoisempi sijoitustoiminta edellyttää suurempaa toimintapääomaa. Yhtiön hallitus päättää sijoitustoiminnan kokonaisriskitasosta.

Mikäli sijoitustoiminnan tuotot ylittävät vastuuvelalle hyvitetävän koron, erotus kasvattaa toimintapääomaa. Päinvastaisessa tilanteessa toimintapääomaa puretaan tarvittava määrä. Korkea vakavaraisuus merkitsee samalla suurempia asiakashyvityksiä.

Tulos käyvin arvoin 2005, milj. €

	Omalla vastuulla oleva vakuutusliike	Muu vakuutusliike	Sijoitustoiminta	Hoito-kustannusliike	Yhteensä
Vakuutusmaksutulo	443,6	1 814,3	3,3	84,8	2 346,0
Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvoin			2 180,9		2 180,9
Maksetut korvaukset	-418,7	-1 624,5	1,4		-2 041,8
Vastuuvelan muutos	30,1	-179,2	-722,1		-871,2
Kokonaisliikekulut	-3,8		-9,4	-74,4	-87,6
Muut tuotot ja kulut		-10,6	0,0	1,3	-9,3
Verot			-2,0		-2,0
Tulos käyvin arvoin	51,2	0,0	1 452,0	11,7	1 514,9
Tasoitusvastuun muutos Osittamattomaan					-50,8
lisävakuutusvastuuseen					-573,0
Arvostuserojen muutos					-807,7
Poistoeron muutos					2,0
Siirto asiakashyvityksiin					-78,0
Tilikauden voitto tuloslaskelmalla					7,4

Ilmarisen taloudellinen asema

Ilmarisen vuoden 2005 tulos ja sen muodostuminen sekä taloudellinen asema käyvät selville oheisista taulukoista: Tuloslaskelma ja tase käyvin arvoin. Kokonaistulos vuodelta 2005 oli 1 514,9 miljoonaa euroa ja tase käyvin arvoin oli 21 553,1 miljoonaa euroa. Viralliseen tilinpäätökseen sisältyvät tunnusluvut ja analyysit on esitetty sivuilla 65–68.

Ilmarisen vakuutusliikkeen tulos oli 51,2 miljoonaa euroa vuonna 2005 oltauan sitä ennenkin usean vuoden ajan ylijäämäinen. Yhtiön tasoitusvastuu oli vuoden päättyessä 893,6 miljoonaa euroa, joka on noin kaksi kolmasosaa sille laskuperusteissa määritellystä yläräjästä.

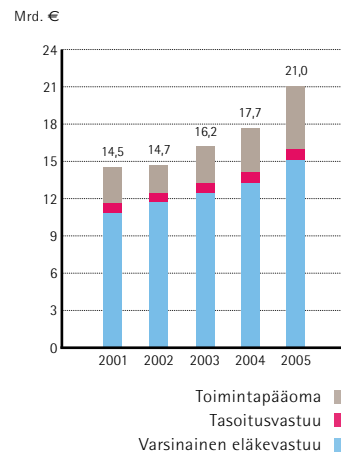
Ilmarisen sijoitustoiminnan tulos oli vuonna 2005 erinomainen. Tulos vastuvelan tuottovaatimuksen vähentämisen jälkeen oli 1 452 miljoonaa euroa. Toimintapääoma oli vuoden päättyessä 5 090,1 miljoonaa euroa. Edellisestä vuodesta se kasvoi 1 492,3 miljoonalla eurolla. Toimintapääoma oli 32 prosenttia (25,6 prosenttia vuonna 2004) toimintapääomavaatimusten perusteena olevasta vastuuvälästä ja 2,5-kertainen (2,3-kertainen) verrattuna vakavaraisuusrajaan. Osakekurssit olisivat voi-

neet laskea noin 50 prosenttia tai yleinen korkotaso nousta noin 2 prosenttiyksikköä, ennen kuin Ilmarisen toimintapääoma olisi laskenut vakavaraisuusrajalta.

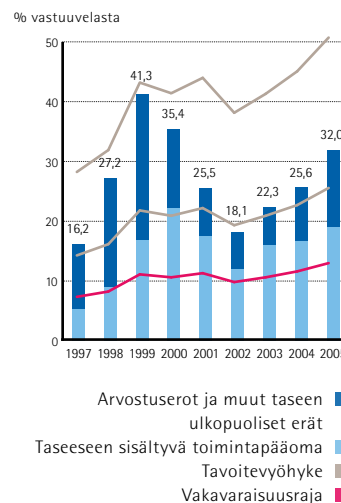
Yhtiön vahva toimintapääoma kestää sijoitusmarkkinoiden luonteeseen liittyvän vaihtelun ja mahdollistaa siten Ilmarisen pitkäjänteisen, tuottohakuisen sijoitusstrategian, jossa osakkeilla on suuri osuus sijoitusten tavoitejakaumassa. Tilinpäätöksen liitetiedoissa sivuilla 68–71 esitetään yhtiön sijoitussalkun herkkyysoanalyysi sekä muuta sijoitustoiminnan riskien hallintaan liittyvää tietoa.

Varsinainen vastuuvélka, tasoitusvastuu ja toimintapääoma ovat kukin omalta osaltaan turvaamassa eläkkeitä. Näiden katteena olevat eläkevarat käsittävät yhtiön varallisuuden jokseenkin kokonaan. Varsinainen vastuuvélka on turvaavasti laskettu ja sen tulee aina olla katettu. Se kasvaa tasaisesti vakuutuskanan kehityksen mukaisesti, toisin kuin tasoitusvastuu ja toimintapääoma, jotka ottavat vastaan vakuutusliikkeen tuloksen ja sijoitustoiminnan tuloksen heilahdellut. Ilmarisen vakavaraisuus on erittäin vahva ja riskinotto on pidetty hallittuna suhteessa vakavaraisuuspuskurien kokoon.

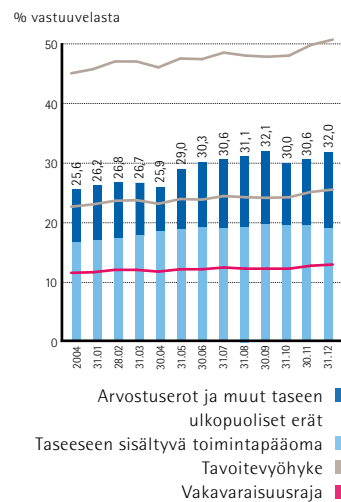
Eläkevarat

Vakavaraisuus vuositasolla

Vakavaraisuus kuukausitasolla

Tase käyvin arvoin 31.12.2005, milj. €

Vastaavaa		Vastattavaa	
Sijoitukset	20 983,2	Oma pääoma	
Saamiset	527,1	voitonjakohdotuksen jälkeen	78,4
Muu omaisuus	42,8	Poistoero	15,5
		Arvostuserot	2 081,3
		Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 940,1
		Toimintapääoman muut erät	-25,1
		Toimintapääoma	5 090,1
		Tasoitusvastuu	893,6
		Vakavaraisuuspääoma	5 983,7
		Ositettu lisävakuutusvastuu (asiakashyvityksiin)	77,9
		Varsinainen vastuuvélka ¹⁾	14 979,7
		Muut velat ²⁾	511,7
Vastaavaa yhteensä	21 553,1	Vastattavaa yhteensä	21 553,1

¹⁾ vastuuvélka ilman lisävakuutusvastuita ja tasoitusvastuuta

²⁾ sisältää toimintapääomasta vähennetyt taseen ulkopuoliset erät 25,1 milj. euroa sekä ehdotetun voitonjaon 1,5 milj. euroa.

Vastuussa ihmisille ja yhteiskunnalle

Ilmarinen on eläkevakuutusyhtiö, jonka perustehtävä on hoitaa lakisääteistä työeläketurvaa ja tulevien eläkkeiden katteena olevaa sijoitusomaisuutta. Yhteiskunnallinen vastuu kuuluu erottamattomasti Ilmarisen jokapäiväiseen toimintaan. Lakisääteisten velvoitteiden ja arvojen lisäksi yhteiskuntavastuullisuutta yhtiössä ohjaavat hyvät hallinto- ja vakuutustavat, omistajapolitiikka, vuorovaikutus sidosryhmien kanssa sekä riskienhallinta.

Yhteiskuntavastuuasioiden koordinoijana Ilmarisessa toimii yhdeksänjäseninen yhteiskuntavastuutoimikunta, jossa on asiantuntijoita jokaiselta yhtiön toiminta-alueelta.

Vastuu työeläkkeistä

Ilmarinen osallistuu merkittävästi suomalaisen työeläkejärjestelmän ja sen pitkän aikavälin rahoituksen kehittämiseen. Vuonna 2005 ilmarislaiset olivat mukana vahvasti esimerkiksi työeläkevarojen sijoitustoiminnan kehityshankkeessa. Yhtiö pyrkii vaikuttamaan siihen, että tulevaisuuden eläkkeet pystytään maksamaan toimintaympäristön muutoksista huolimatta ja työeläkevakuutusmaksu pysyy kohtuullisena.

Ilmarinen edistää asiakasyritystensä työkyvyttömyysriskin hallintaa sekä työntekijöiden työssä jaksamista ja jatkamista. Yhtiön keskeinen toimintaperiaate on tehdä eläkeratkaisut oikeudenmukaisesti ja nopeasti sekä ilmoittaa päätöksenteon perusteet ymmärrettävästi. Tavoitteiden onnistumista seurataan vuosittain tehtävissä tutkimuksissa, ja niissä Ilmarinen on menestynyt paremmin kuin kilpailijat keskimäärin.

Eläkkeenhakijoiden palvelukyselyissä esille tulleen tarpeen pohjalta Ilmarises-

sa on päätetty perustaa hylkäävän työkyvyttömyyspäätöksen saaneille asiakkaille uusi valtakunnallinen ohjaus- ja neuvontapalvelu. Palveluun sisältyy mahdollisuus keskustella asiantuntijoiden kanssa hylkäävän päätöksen perusteista sekä kartoittaa toimeentuloon ja työelämässä jatkamiseen liittyviä vaihtoehtoja. Toiminta käynnistyy varsinaisesti vuoden 2006 aikana.

Tyytyväiset asiakkaat

Ilmarisen tavoitteena on palvella asiakasyrityksiä ja yrittäjiä sekä eläkkeensaajia laadukkaasti. Yhtiö ja sen yhteistyökumppanit ovat sitoutuneet noudattamaan asiakassuhteiden hoidossa hyvää vakuutustapaa.

Osa yhtiön toiminnan taloudellisesta hyödystä jaetaan TEL-asiakkaille hyvityksinä. Ilmarinen haluaa osallistua omalta osaltaan suomalaisten yritysten toimintaedellytysten parantamiseen ja samalla myös työllisyyden edistämiseen sijoittamalla työeläkevaroja suomalaisiin yrityksiin.

Asiakastyytyväisyyttä ja yrityskuvaa tutkitaan vuosittain, ja asiakkaiden ääni kuuluu myös esimerkiksi neuvottelukuntien kautta. Vakuutusasiakkaiden, vakuutettujen sekä eläkeasiain neuvottelukuntien tehtävänä on syventää yhteistyötä ja vuorovaikutusta, myötävaikuttaa kehitystarpeiden esille tuomiseen vakuutus- ja eläketurva-asioissa sekä parantaa alueellisten näkökohtien huomiointia päätöksenteossa.

Kuluvan vuoden alussa Ilmarisen hallitus päätti ensimmäisenä työeläkeyhtiöistä perustaa neuvottelukunnan eläkkeensaajille, jotta myös heidän näkökulmansa tulisi paremmin huomioiduksi yhtiön toiminnassa.

Tuloksellinen toiminta

Yhtiö tähtää tuloksiin tavoitteellisella johtamisella, tulosten mittaamisella ja palkitsemisella. Yhtiön tulokortin näkökulmat ovat lähes samat kuin arvot, eli arvot ja tavoitteet ohjaavat toimintaa samaan suuntaan.

Taloudellinen vastuu lähtee yhteiskunnallisesta veloitteesta huolehtia eläkejärjestelmän kestävytydestä. Ilmarinen pyrkii saamaan tulevia eläkkeitä varten rahastoiduille varoille parhaan mahdollisen tuoton riskinkantokykynsä puitteissa. Tavoitteena on myös kustannustehokas toiminta.

Ilmarinen noudattaa sijoitustoiminnassaan yhtiön hallituksen vuonna 1999 vahvistamaa omistajapolitiikkaa sekä eettisiä ohjeita sijoituskohteiden vastuullisuudesta. Asiasta on kerrottu lisää vuosikertomuksen sivulla 17 sekä ilmarinen.fi -verkkosivuilla.

Kehittyvä työyhteisö

Ilmarisen henkilöstöpolitiikan keskeiset periaatteet ovat hyvä työyhteisö ja johtamisympäristö sekä yksilön arvostaminen. Yhtiössä on tehty sisäistä ilmapiiritutkimusta jo yli kolmekymmentä vuotta, ja tuloksia on hyödynnetty toiminnan kehittämisessä järjestelmällisesti. Ilmarislaiset ovat tutkimuksen mukaan aina arvostaneet yhtiötä hyvänä työnantajana, vaikka kehittämiskohteitakin on havaittu.

Tasa-arvoisuus Ilmarisessa tarkoittaa mm. tasavertaisia urakehitysmahdollisuuksia riippumatta sukupuolesta ja iästä. Lähiesimiehistä naisia on 80 prosenttia, keskijohdosta ja ylimmästäkin noin puolet. Työntekijöillä on laaja edustus yhtiön eri toimielimissä ja siten hyvät mahdollisuudet vaikuttaa yhtiön

toimintaan. Tasa-arvoa mitataan myös palkkauksella. Naisten palkat ovat palkkaryhmissä hivenen korkeampia kuin miehillä, kun taas miesten palkat ovat korkeampia palkkaryhmien yläpuolella.

Viime vuonna oli käynnissä monia kehityshankkeita. Isoja toimintatapamuutoksia ja uuden oppimista edellyttivät mm. eläke- ja vakuutuspalveluissa käytöön otetut tekniset työvälineet ja tietojärjestelmät. Työeläkelakien yhdistämiseen liittyvät hankkeet jatkuivat. Lainmuutoksiin liittyvien pakollisten sovelusmuutosten ohella pyritään myös toimintatapoja virtaviivaistamaan.

Ilmarisen vuotuinen koulutustarjonta suunnitellaan liiketoimintojen kehitystarpeista lähtien. Viime vuoden koulutuspäivistä käytettiin noin 40 prosenttia uusien eläkelakien opiskeluun ja neljännes toiminnan kehittämiseen ja tietoteknisten taitojen lisäämiseen. Kaikkiaan koulutukseen käytettiin viisi päivää ilmarislaista kohti. Taitoja kartutetaan yhä enemmän työssä oppimalla.

Ilmarislaisten työssä viihtymistä kuvaa muun muassa työsuhteiden keskimääräinen pituus, joka ilmarisessa on noin 14 vuotta. Lähtövaihtuvuus on 4,3 prosenttia.

Ilmarisen henkilöstöstrategian keskeisiä tavoitteita ovat osaamisen varmistaminen, asiakaspalveluhenkisyys kehittäminen, tehokkuuden ja joustavuuden lisääminen sekä toimintatapojen uudistaminen. Myös henkilöstön työssä jaksamista ja työhyvinvointia edistetään monin tavoin.

Ilmarisen henkilöstöraportti vuodelta 2005 julkaistaan yhtiön verkkosivulla viikolla 13.

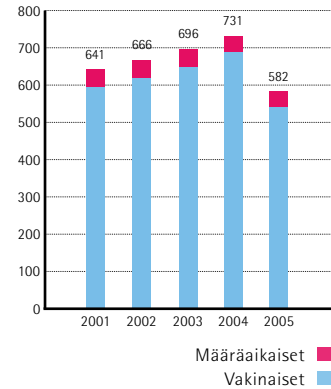
Ympäristövastuu

Työeläkevakuuttaminen on palveluliiketoimintaa ja tietojen käsittelemistä, joten Ilmarisen oman toiminnan ympäristövaikutukset eivät ole kovin merkittäviä. Oman toiminnan ympäristövaikutuksiin ja alihankkijoiden ympäristöasioiden hyvän hoidon varmistamiseen kiinnitetään kuitenkin huomiota.

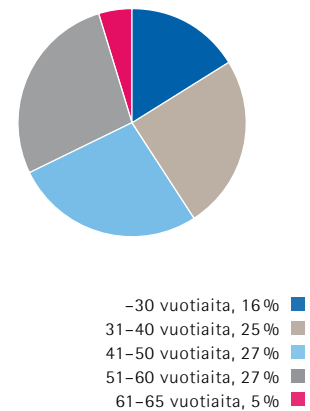
Ympäristövastuun asiat liittyvät olennaisesti Ilmarisen kiinteistösiin. Yhtiö on aktiivinen toimija ympäristövuoteeseen liittyvien kiinteistöalan toimintamallien ja rakennuttamisen ratkaisujen edistämiseksi. Yhteistyökumppaneilta edellytetään ympäristövastuullisuutta ja elinkaariajattelua, jotka kattavat muun muassa materiaalivalintojen, teknisten ratkaisujen, jätehuollon sekä energian- ja vedenkulutuksen peruseräatteen.

Ilmarisen yhteiskuntavastuun periaatteista, toimintatavoista ja mittareista kerrotaan lisää yhtiön verkkosivuston yhteiskuntavastuuosiossa osoitteessa www.ilmarinen.fi.

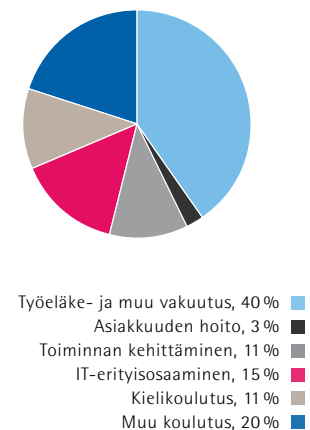
Henkilömäärän kehitys

Henkilöstön ikäjakauma 2005

Henkilöstön koulutusjakauma 2005

Ilmarisen hallinto ja ohjaus

Yleistä

Ilmarinen on keskinäinen työeläkevakuutusyhtiö, jonka omistavat yhtiöjärjestyksessä mainituin edellytyksin asiakkaat eli TEL- ja YEL-vakuutuksenottajat ja Ilmarisessa vakuutetut työntekijät sekä takuupääoman omistajat.

Työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoa ja valvontaa säätelevät osakeyhtiölaki, vakuutusyhtiölaki, työeläkevakuutusyhtiölaki ja yhtiöjärjestys. Ilmarinen noudattaa näiden lisäksi Helsingin Pörssin listayhtiöitä koskevaa suositusta yhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmistä. Työeläkevakuutusyhtiöitä koskeva lainsäädäntö velvoittaa kuitenkin muutamassa kohdassa työeläkeyhtiöt suosituksista poikkeavaan toimintatapaan.

Yhtiökokous

Ylintä päätösvaltaa Ilmarisessa käyttävät osakkaat yhtiökokouksessa. Äänioikeus yhtiökokouksessa on osakkailla tai heidän valtuuttamillaan edustajilla.

Yksityiskohtaiset tiedot äänioikeuden jakoperusteista löytyvät Ilmarisen yhtiöjärjestyksestä yhtiön internet-sivuilta osoitteesta www.ilmarinen.fi.

Varsinaisessa yhtiökokouksessa on käsiteltävä lainsäädännön edellyttämät tilinpäätösasiat sekä muut kokouksutussa mainitut asiat.

Vuoden 2005 varsinainen yhtiökokous pidettiin 5. 4. 2005 Ilmarisessa. Kokouksessa käsiteltiin yhtiöjärjestyksessä määrättyt asiat, ja lisäksi kuultiin toimitusjohtajan katsaus vuodesta 2004. Yhtiökokous muutti myös Ilmarisen yhtiöjärjestystä siten, että vakuutuksenottajien ja vakuutettujen äänimäärää lisättiin niin, että TEL-vakuutuksenottaja ja vakuutetut saavat yhden lisä-äänen kultakin maksetulta täydeltä 750 (ennen

1 700) euron määrältä. YEL-vakuutuksenottaja saa yhden lisä-äänen kultakin täydeltä 3 000 (ennen 6 700) euron määrältä. Kaikki kokouksen päätökset olivat yksimielisiä.

Hallintoneuvosto

Työeläkevakuutusyhtiölain mukaan työeläkeyhtiöillä on oltava hallintoneuvosto, jonka tehtävät määräytyvät lainsäädännön ja Ilmarisen yhtiöjärjestyksen mukaan. Hallintoneuvoston tehtävänä Ilmarisessa on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Valvontatehtävänsä hallintoneuvosto hoitaa myös valitsemalla jäseniään tarkastamaan yhtiön eläkeratkaisu-toimintaa ja sijoitustoimintaa. Hallintoneuvosto on vahvistanut ohjesäännöt sekä eläkeratkaisu toiminnan että sijoitustoiminnan tarkastukselle.

Hallintoneuvosto antaa varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntonsa tilinpäätöksestä. Lisäksi hallintoneuvosto vahvistaa yhtiön sijoitussuunnitelman laatimisperiaatteet ja päättää hallituksen jäsenten ja varajäsenten palkkioista ja matkakustannusten korvaamisesta sekä valitsee hallituksen jäsenet. Hallintoneuvosto voi myös antaa hallitukselle ohjeita laajakantoisissa ja periaatteellisesti tärkeissä asioissa.

Yhtiökokous valitsee hallintoneuvostoon 28 jäsentä kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Vähintään puolet jäsenistä valitaan keskeisiä työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä siten, että näistä seitsemän on työnantajien ja seitsemän palkansaajien ehdottama henkilöä.

Hallintoneuvoston jäsenistä puolet on vuosittain erovuorossa. Hallintoneuvosto valitsee kalenterivuositain keskuu-

destaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Hallintoneuvosto kokoontui vuonna 2005 kaksi kertaa. Yhtiökokous ei muuttanut hallintoneuvoston jäsenten palkkioita. Hallintoneuvoston puheenjohtajan palkkio on 3 000 euroa ja varapuheenjohtajan sekä jäsenten 2 000 euroa vuodessa. Puheenjohtajan kokouspalkkio ja tarkastuspalkkio ovat 350 euroa kokoukselta. Jäsenten kokouspalkkio ja tarkastuspalkkio ovat 300 euroa. Hallintoneuvoston jäsenet on esitelty sivulla 26.

Hallitus

Hallituksen tehtävänä on huolehtia yhtiön hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä. Ilmarisen hallituksella on työjärjestys, jonka mukaan hallituksen keskeisiä tehtäviä ovat yhtiön strategisista linjauksista päättäminen, vuosittaisen sijoitussuunnitelman ja riskienhallintasuunnitelman laatiminen sekä yhtiökokouksessa käsiteltävien asioiden valmistelu. Lisäksi hallituksella on nimitys- ja palkitsemisvaliokunta sekä tarkastusvaliokunta.

Hallintoneuvosto valitsee hallitukseen neljäksi vuodeksi kerrallaan 12 varsinaista jäsentä sekä neljä varajäsentä. Hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä vähintään puolet on valittava keskeisten työnantajia ja palkansaajia edustavien keskusjärjestöjen ehdottamista henkilöistä siten, että tällä tavoin valittuja jäseniä ja vastaavasti varajäseniä on yhtä monta.

Hallituksen jäsenen ja varajäsenen toimikausi alkaa valintaa seuraavan tilikauden alussa ja päättyy valintaa seuraavan neljännen tilikauden lopussa. Nykyisten hallituksen jäsenten toimikausi alkoi 1. 1. 2006 ja päättyy vuonna 2009. Hallitus valitsee kunkin kalenterivuoden

alussa keskuudestaan puheenjohtajan ja kaksi varapuheenjohtajaa.

Vuonna 2005 hallitus kokoontui yhteensä 12 kertaa. Hallituksen jäsenten keskimääräinen osallistumisaste kokouksiin oli 86 prosenttia. Hallintoneuvosto päätti 28. 11. 2005 hallituksen jäsenten uusista palkkioista. Hallituksen puheenjohtajan palkkio on 20 000 euroa, varapuheenjohtajan 15 000 euroa, jäsenten 10 000 euroa ja varajäsenten 6 500 euroa vuodessa. Puheenjohtajan kokouspalkkio on 400 euroa, varapuheenjohtajan 375 euroa sekä jäsenten ja varajäsenten kokouspalkkio 275 euroa kokoukselta. Hallituksen jäsenet on esitelty sivuilla 26–27.

Toimitusjohtaja, toimitusjohtajan sijainen ja varatoimitusjohtaja

Ilmarisessa on hallituksen nimittämä toimitusjohtaja ja hänen sijaisenaan toimiva varatoimitusjohtaja.

Toimitusjohtajana toimii Kari Puro. Toimitusjohtajan sijainen on varatoimitusjohtaja Jaakko Tuomikoski.

Liiketoiminnan muu organisointi ja vastuut

Ilmarisessa on hallituksen nimittämiä johtajia, jotka vastaavat vastualueensa toiminnasta ja tekevät päätökset toimialaansa kuuluvista asioista hyväksytyn strategian, tuloskorttien ja budjettien puitteissa.

Säännöllisesti kokoontuva Ilmarisen johtoryhmä toimii toimitusjohtajan tukena päätöksenteossa. Johtoryhmä osallistuu koko Ilmarista koskevien ratkaisujen valmisteluun, toteutuksen ohjaukseen ja seurantaan. Johtoryhmän tukena työskentelee liiketoimintojen ohjausryhmä, johon kuuluvat toimitusjohtajan lisäksi asiakasyhteysjohtaja, eläkejohtaja, sijoitusjohtaja ja hallintojohtaja.

Ilmarisen johtoryhmä on esitelty sivuilla 28–29.

Johdon palkkiot ja eläkeikä

Ilmarisessa on hallituksen hyväksymä koko henkilökuntaa koskeva palkkiojärjestelmä. Kaikille maksetaan kuukausipalkkaan suhteutettu bonus sen mukaan, kuinka hyvin koko yhtiö on saavuttanut tavoitteensa. Linja- ja osastopalkkioita maksetaan niiden tavoitteiden saavuttamisasteen mukaan. Johtajille, osastopäälliköille ja muille avainhenkilöille maksettavat tulospalkkiot määräytyvät henkilökohtaisten tavoitteiden saavuttamisasteen mukaan. Yleisin maksimipalkkio vastaa suuruudeltaan kuukauden palkkaa.

Johtajien eläkeikä on 65 vuotta lukuun ottamatta ennen 1. 7. 1992 nimettyjä johtajia, joiden eläkeikä on 60 vuotta. Toimitusjohtaja Puro on sopinut Ilmarisen hallituksen kanssa, että hän jatkaa toimitusjohtajana enintään vuoden 2006 loppuun.

Toimitusjohtajalle maksetut palkat ja palkkiot vuonna 2005 olivat 472 468 euroa.

Sisäpiiri

Ilmarisella on hallituksen viimeksi 2. 2. 2006 hyväksymä sisäpiiriohje. Sen tarkoituksena on edistää Ilmarisen sijoitustoiminnan julkista luotettavuutta. Pysyvään sisäpiiriin kuuluvat henkilöt, jotka asemansa tai tehtävänsä perusteella saavat haltuunsa säännönmukaisesti sisäpiiritietoa. Lisäksi sisäpiiriohjetta sovelletaan tilapäisiin sisäpiiriläisiin, jotka saattavat saada hankekohtaisesti sisäpiiritietoa. Tavoitteena on lisätä tietämystä sisäpiirimääräyksistä niin, ettei määräyksiä tahattomastikaan rikota.

Riskienhallinta ja valvontajärjestelmät

Ilmarisen riskienhallinnasta ja valvontajärjestelmistä kerrotaan sivuilla 68–71. Tilintarkastajat sekä hallintoneuvoston jäsenistään vuosittain valitsevat eläke-

ratkaisutoiminnan ja sijoitustoiminnan tarkastajat luetellaan sivulla 27.

Ilmarinen maksoi palkkioita tilintarkastusyhteisölleen PricewaterhouseCoopers Oy:lle tilikaudelta 2005 arvonlisäverot mukaan lukien tilintarkastuksesta 236 722 euroa, veroneuvonnasta 42 669 euroa ja muusta neuvonnasta 28 337 euroa.

KUVASSA VASEMMALTA: Jukka Alho, Timo Parmasuo, Lauri Ihalainen, George Berner, Hannu Rautiainen, Arto Hiltunen, Leif Fagnäs, Risto Piekkä ja Antti Tanskanen

Hallintoneuvosto, hallitus ja tarkastajat

Hallintoneuvosto

Puheenjohtaja Timo Peltola

Vuorineuvos,
erovuorossa 2006

Varapuheenjohtaja Antti Herlin

Hallituksen puheenjohtaja, Kone Oyj,
erovuorossa 2007

Varapuheenjohtaja Matti Viljanen

Puheenjohtaja, Insinööriliitto IL ry,
erovuorossa 2006

Jorma Eloranta, toimitusjohtaja,

Metso Oyj, erovuorossa 2006

Maija-Liisa Friman, toimitusjohtaja,

Aspocomp Group Oyj, erovuorossa 2007

Pertti Hagren, pääluottamusmies,

BEMIS Valkeakoski Oy, erovuorossa 2007

Ilpo Jalasjoki, toimitusjohtaja,

YIT Rakennus Oy, erovuorossa 2007

Liisa Joronen, hallituksen puheenjohtaja,

SOL Palvelut Oy, erovuorossa 2006

Arto Kajanto, hallituksen puheenjohtaja,

Aina Group Oyj, erovuorossa 2006

Veikko Kuusakoski, hallituksen puheenjohtaja,

Kuusakoski Group Oy, erovuorossa 2006

Antti Lagerroos, merenkulkuneuvos,

toimitusjohtaja, Finnlines Oyj,
erovuorossa 2007

Simo Leivo, toiminnanjohtaja,

Ammattiliitto Suora ry, erovuorossa 2007

Juhani Maijala, hallituksen puheenjohtaja,

Lassila Et Tikanoja Oyj, erovuorossa 2006

Esko Mäkeläinen, johtaja, Stora Enso Oyj,
erovuorossa 2006

Markku Niskala, pääsihteeri, Kansainvälinen
Punainen Risti, erovuorossa 2007

Krister Olsson, puheenjohtaja,

Suomen Taksiliitto ry, erovuorossa 2007

Kirsti Piponius, hallituksen

varapuheenjohtaja,
Sodexo Oy, erovuorossa 2007

Veli-Matti Puutio, toimitusjohtaja,

Osuuskauppa Arina, erovuorossa 2007

Jarmo Rantanen, ministeri,

Tampereen kaupunginjohtaja,
erovuorossa 2006

Ilkka Rantasalo, toimitusjohtaja,

StaffPoint Oy, erovuorossa 2006

Markku Ruohonen, toimitusjohtaja,

Raha-automaattiyhdistys, erovuorossa 2007

Timo Rätty, puheenjohtaja,

Auto- ja Kuljetusalan Työntekijäliitto AKT ry,
erovuorossa 2006

Markku Rönkkö, toimitusjohtaja,

Savon Voima Oyj, erovuorossa 2007

Kalevi Vanhala, puheenjohtaja,

Puu- ja erityisalojen liitto,
erovuorossa 2007

Erkki Varis, toimitusjohtaja,

Oy Metsä-Botnia Ab, erovuorossa 2006

Matti Viialainen, apulaisjohtaja,

Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö
SAK ry, erovuorossa 2006

Marjatta Väisänen, kassanjohtaja,
Toimihenkilöiden Työttömyyskassa,
erovuorossa 2006

* * *

Hallitus

Kaikkien hallituksen jäsenten ja varajäsenten
toimikausi päättyy 31.12.2009

Puheenjohtaja Hannu Syrjänen

Toimitusjohtaja, SanomaWSOY Oyj,
s. 1951, ekon., oikeust. kand.

Varapuheenjohtaja Leif Fagnäs

Toimitusjohtaja, Elinkeinoelämän
keskusliitto EK,
s. 1947, oikeust. kand.

Varapuheenjohtaja Lauri Ihalainen

Puheenjohtaja, Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK ry, s. 1947

Jukka Alho, konsernijohtaja,

Suomen Posti Oyj, s. 1952, dipl.ins.

George Berner, toimitusjohtaja,

Berner Osakeyhtiö, s. 1948, dipl.ins.

Eino Halonen, toimitusjohtaja,

Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi,
s. 1949, ekon.

Jukka Hienonen, toimitusjohtaja,

Finnair Oyj, s. 1961, kauppat. maist.

Arto Hiltunen, toimitusjohtaja,

HOK-Elanto, s. 1958, ekon.

Seppo Junntila, pääsihteeri,

Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry,
s. 1947, prosessitekniikko

KUVASSA VASEMMALTA:

Seppo Junntila, Gretel Ramsay, Eino Halonen, Hannu Syrjänen ja Jukka Hienonen

Ilmarisen hallitus 2006

Risto Piekka, puheenjohtaja,
AKAVA ry, s. 1948, valtiot. maist.

Gretel Ramsay, toimitusjohtaja,
Tammets Oy, s. 1955, dipl.ekon.
(16. 3. 2006 asti)

Antti Tanskanen, pääjohtaja,
OP-ryhmä, s. 1946, taloustiet. toht.

Marja Usvasalo, toimitusjohtaja,
Kalevala Koru Oy, s. 1947, kauppat. maist.
(17. 3. 2006 lähtien)

Varajäsenet

Timo Parmasuo, hallituksen puheenjohtaja,
Meconet Oy, s. 1950, ins.

Hannu Rautiainen, lainopillinen asiamies,
Elinkeinoelämän keskusliitto EK,
s. 1952, varat., ekon.

Erkki Vuorenmaa, puheenjohtaja,
Metallityöväen Liitto ry, s. 1947

Eero Ylä-Soininmäki, toimitusjohtaja,
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö,
s. 1952, dipl.ins.

* * *

Eläkeratkaisutoiminnan tarkastajat

Ilmarisen eläkeratkaisutoimintaa valvovat
hallintoneuvoston keskuudestaan valitsevat
eläkeratkaisutoiminnan tarkastajat:

Varsinaiset tarkastajat

Hallituksen puheenjohtaja Antti Herlin

Hallituksen puheenjohtaja Arto Kajanto

Hallituksen varapuheenjohtaja Kirsti Piponius

Toimitusjohtaja Veli-Matti Puutio

Puheenjohtaja Matti Viljanen

Kassanjohtaja Marjatta Väisänen

Varamiehet

Toimitusjohtaja Ilpo Jalasjoki

Merenkulkuneuvos Antti Lagerroos

Toiminnanjohtaja Simo Leivo

Pääsihteeri Markku Niskala

Puheenjohtaja Krister Olsson

Puheenjohtaja Kalevi Vanhala

* * *

Sijoitustoiminnan tarkastajat

Ilmarisen sijoitustoimintaa valvovat hallinto-
neuvoston keskuudestaan valitsevat sijoitus-
toiminnan tarkastajat:

Varsinaiset tarkastajat

Toimitusjohtaja Jorma Eloranta

Hallituksen puheenjohtaja Liisa Joronen

Hallituksen puheenjohtaja Veikko Kuusakoski

Toimitusjohtaja Ilkka Rantasalo

Puheenjohtaja Timo Rätty

Toimitusjohtaja Erkki Varis

Varamiehet

Toimitusjohtaja Maija-Liisa Friman

Hallituksen puheenjohtaja Juhani Maijala

Johtaja Esko Mäkeläinen

Toimitusjohtaja Markku Ruuhonen

Toimitusjohtaja Markku Rönkkö

Apulaisjohtaja Matti Viialainen

* * *

Tilintarkastajat

PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö:

Vastuunalainen tarkastaja

Juha Wahlroos, kauppat. maist., KHT

Sirkku Valkjärvi, ekonomi, KHT

Varatilintarkastajat

Sari Airola, ekonomi, KHT

Marja-Terttu Sotka, kauppat. maist., KHT

* * *

Johtoryhmä

Toimitusjohtaja
KARI PURO
s. 1941, lääket.
ja kir. tri, valtiot.
kand., Ilmarisen
palveluksessa
vuodesta 1990

Varatoimitusjohtaja
JAAKKO TUOMIKOSKI
s. 1950, fil. maist.,
SHV, Ilmarisen
palveluksessa
vuodesta 1981

Asiakasyhteysjohtaja
SINI KIVIHUHTA
s. 1959, oikeust.
kand., Ilmarisen
palveluksessa
vuodesta 1983

Eläkejohtaja
TIMO ARO
s. 1955, lääket. ja
kir. tri, MSc.,
Ilmarisen
palveluksessa
vuodesta 1994

Viestintäjohtaja
SATU MEHTÄLÄ
s. 1960, kauppat.
maist., Ilmarisen
palveluksessa
vuodesta 2001

Henkilöstöedustaja
SIMO MATTINEN
s. 1962, yo-merko-
nomi, Ilmarisen
palveluksessa
vuodesta 1984

OSASTOPÄÄLLIKÖT JA MUU JOHTO 1. 3. 2006

Asiakasyhteydet

Suuriasiakas- ja meklariyhteydet
Yhteysjohtaja Jani Mikkola

Osastopäällikkö Arja Alasentie
Suurasiakkaiden palveluosasto

Yritysassiakasyhteydet/Pohjola ja A-vakuutus
Yhteysjohtaja Ari Jaatinen

Osastopäällikkö Kirsti Koponen
Yrityspalveluosasto

Asiakasyhteydet/Pohjantähti ja järjestöt
Yhteysjohtaja Lise-Lotte Rautio-Murros

Asiakaspalvelu ja kehittäminen
Palvelu- ja kehittämisjohtaja Irmeli Kesonen

Osastopäällikkö Paula Ojala-Ruuth
Asiakaspalveluosasto

Osastopäällikkö Juha Junnelin
Vakuutuspalveluosasto

Osastopäällikkö Markku Riikonen
vt. Marja-Liisa Alanne
Perintä- ja maksuliikenneosasto

Kehittämispalvelupäällikkö
Minna Hakkarainen
Kehittämispalvelut

Asiantuntijapalvelut
Yksikönjohtaja Tiina Nurmi
vt. Markku Riikonen

Laskentapäällikkö Maarit Wilén
Säätiö- ja lisävakuutuspalvelut

* * *

Sijoitusjohtaja
JUSSI LAITINEN
 s. 1956, kauppat.
 maist., dipl. ekon.,
 Ilmarisen
 palveluksessa
 vuodesta 2001

Hallintojohtaja
JUHANI KARJASILTA
 s. 1959, dipl.ins.,
 Ilmarisen
 palveluksessa
 vuodesta 2002

Lakiasianjohtaja
PIRKKO AUVINEN
 s. 1950, oikeust.
 kand., Ilmarisen
 palveluksessa
 vuodesta 1974

Aktuaarijohtaja
HILLEVI MANNONEN
 s. 1958, fil. kand.,
 SHV, Ilmarisen
 palveluksessa
 vuodesta 1997

Eläkepalvelut

Osastopäällikkö o.t.o Seppo Kettunen
 Työnantajien eläkepalveluosasto

Osastopäällikkö Tarja Hurskainen
 Eläkeosasto

Osastopäällikkö Anne Koivula
 Työkyvyttömyyseläke- ja kuntoutusosasto

Osastopäällikkö Eeva-Liisa Rahikainen
 Eläkkeiden maksuosasto

Ylilääkäri Seppo Kettunen
 Asiantuntijalääkäri Pertti Heikman
 Asiantuntijalääkäri Petri Järvinen
 Asiantuntijalääkäri Heikki Katila
 Asiantuntijalääkäri Antti Sorva
 Asiantuntijalääkäri Seppo Vainionpää
 Vakuutuslääketieteellinen
 asiantuntijayksikkö

* * *

Hallintoasiat

Osastopäällikkö Olli-Veikko Kurvinen
 Hallinto-osasto

Osastopäällikkö Arja Savolainen
 Henkilöstösosasto

Osastopäällikkö Jukka Hirvinen
 Tietohallinto

Johtaja Kristiina Hämäläinen
 Toimintakustannusten laskentayksikkö

Kehittämispäällikkö Toni Äikäs
 Yrityssuunnittelu ja tutkimus

* * *

Sijoitustoiminta

Johtaja Esko Torsti
 Kiinteistö- ja pääomasijoitukset,
 Asiakasrahoitus

Asiakasrahoitusjohtaja Vesa Pohjankoski
 Asiakasrahoitus ja asiakasyhteydet

Korkojohtaja Jari Eskelinen
 Korkosijoitukset

Osakejohtaja Mikko Mursula
 Osakesijoitukset

Allokaatiojohtaja Mikael Simonsen
 Allokaatio

Osastopäällikkö Heidi Koskinen
 Sijoitushallinto

* * *

Sisäinen tarkastus

Sisäisen tarkastuksen päällikkö Markku Alho

* * *

Talous- ja aktuaariasiat

Aktuaarijohtaja Hillevi Mannonen
 Matemaattinen osasto

Osastopäällikkö Pirjo Pohjankoski
 Talousosasto

* * *

Vakuutusasiakkaiden neuvottelukunta

Puheenjohtaja Hannu Isotalo,
hallituksen puheenjohtaja, Lujatalo Oy

Varapuheenjohtaja Timo Juvakoski,
ylilääkäri, Suomen Lääkäriliitto

Juha Ahvenniemi, toimitusjohtaja,
Suomen Taloushallintoliitto ry

Juha Edgren, toimitusjohtaja,
Advendil Oy

Olli Eräkivi, toimitusjohtaja,
Kirjakauppaliitto ry

Petri Heino, toimitusjohtaja,
Heinon Tukku Oy

Irene Hämäläinen, liittosihteeri,
Viestintäalan ammattiliitto ry

Ari Impivaara, järjestö- ja kehittämissyksikön
johtaja, Insinööriliitto IL ry

Lasse Johansson, toimitusjohtaja,
Rakennusosakeyhtiö Hartela

Ilkka Jokinen, talouspäälikkö,
Rinnekoti-Säätiö

Jarkko Järvinen, toimitusjohtaja, Modelia Oy

Tapani Kaskeala, toimitusjohtaja, Finpro ry

Aku Keltto, johtaja,
Porin Diakonialaitoksen Säätiö

Jukka Kihlman, toimitusjohtaja,
Koillismaan Osuuskauppa

Seppo Kinkki, yliopettaja,
Suomen Kauppaopettajat ry

Matti Korkiatupa, toimitusjohtaja,
Ilkka-Yhtymä Oyj

Reijo Kärkkäinen, hallituksen puheenjohtaja,
Suomen Yrittäjät ry

Pasi Lahtinen, toimitusjohtaja, Visuvesi Oy

Timo Laitinen, puheenjohtaja,
Suomen Liikunta ja Urheilu SLU

Ilkka Lantto, kauppaneuvos, Katri Antell Oy

Johanna Lehtonen, hallintojohtaja,
Pohjolan Turistiauto Oy

Tuomas M. S. Lehtonen, pääsihteeri,
Suomalaisen Kirjallisuuden Seura SKS

Liisa Leiva, toimitusjohtaja,
Suomen MS-liitto ry

Jari Lemmetyinen, puheenjohtaja,
Suomen Taksiliitto ry

Pekka Lerkkanen, toimitusjohtaja,
Hotelli Kumpeli Oy

Matti Manner, varatuomari,
Suomen Asianajajaliitto

Linnea Meder, toimitusjohtaja,
HYY Yhtymä

Jari Mellas, yksikönjohtaja,
Tekniikan Akateemisten Liitto TEK ry

Hannu Mikkonen, toimitusjohtaja,
SRV Yhtiöt Oyj

Simo Moisio, toimitusjohtaja, Karisto Oy

Ahti Mylly, puheenjohtaja,
Suomen Kuljetus ja Logistiikka SKAL ry

Mikko Nevalainen, toimitusjohtaja, Ouneva Oy

Jukka Niemi, toimitusjohtaja,
Sanmina-SCI EMS Haukipudas Oy

Jukka-Pekka Nikula, toimitusjohtaja,
Komas Oy

Rauno Nurmi, toimitusjohtaja, N-Clean Oy

Tuula Paalimäki, apulaispääsihteeri,
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA

Tahvo Pekkinen, toimitusjohtaja,
Suomen Maarakentajien Keskusliitto r.y.

Katri Pietilä, hallintojohtaja, Aina Group Oyj

Maaret Pönni, lakiasianjohtaja,
Container Finance Ltd Oy

Matti Pörhö, toimitusjohtaja,
Pörhön Autoliike Oy

Matti Pöyry, toiminnanjohtaja,
Suomen Hammaslääkäriliitto ry

Taisto Riski, toimitusjohtaja,
Kaleva Kustannus Oy

Seppo Saarelainen, toimitusjohtaja,
Betonimestarit Oy

Veli Saarenheimo, toimitusjohtaja,
Lihakeskusliitto ry

Pekka Sahamies, toimitusjohtaja,
Urheilutavarain varastomyynti Urtava Oy

Ossi Saksman, toimitusjohtaja, Oy Carlson

Ari Sandberg, varapuheenjohtaja,
Suomen Hiusyrittäjät ry

Erik Sjöberg, toimitusjohtaja,
Vaasan Läänin Puhelin Oy

Magnus Sjöblom, rahoitus- ja talousjohtaja,
Sitra

Janne Skogberg, puheenjohtaja,
Sähkö- ja Teleurakoitsijaliitto STUL ry

Aimo Takala, toimitusjohtaja, Kemijoki Oy

Kari Tarkiainen, toimitusjohtaja,
Suomen Kultaseppien Liitto ry

Olli Tasala, toimitusjohtaja, Projecta Oy

Pentti Tiainen, toimitusjohtaja,
Suomen Yrittäjät ry

Reijo Tuomela, toimitusjohtaja,
Savonlinnan Puhelin Oy

Ilkka Tuominen, puheenjohtaja,
Helsingin Käsityö- ja Teollisuusyhdistys ry

Marja Usvasalo, toimitusjohtaja,
Kalevala Koru Oy

Seppo Vekka, johtaja, Matka-Vekka Oy

Harry Viiala, toimitusjohtaja, HyXo Oy

Jorma Vähärautio, talouspäälikkö,
Suomen Hotelli- ja Ravintolaliitto SHR ry

Leena Välimäki, säätiönjohtaja,
Miina Sillanpään Säätiö

Ritva Välimäki, talouspäälikkö,
Suomen Lakimiesliitto ry

Christian Österberg, toimitusjohtaja,
Sormat Oy

* * *

Vakuutettujen ja eläkeasiain neuvottelukunta

Vakuutettujen neuvottelukunta

Eila Ahonen, Lindström Oy, SAK

Erik Bussman, TietoEnator Oyj, AKAVA

Seppo Fahlström, Vantaan Sähkö-Jope Oy, SAK

Anne Gärding, Kaleva Kustannus Oy, SAK

Kari Halminen, Teollisuuden Voima Oy, SAK

Arto Halonen, Raha-automaattiyhdistys, SAK

Juha Häkkinen, Myynnin ja markkinoinnin ammattilaiset SMKJ, STTK

Jouko Isoviita, Oulun Sähkömyynti Oy, AKAVA

Isto Kaarnalehto, Inspecta Oy, STTK

Markku Kankainen, UPM-Kymmene Oyj, SAK

Kari Koivisto, Yrjö Wigren Oy, SAK

Jukka Korhonen, Metso Panelboard Oy, AKAVA

Lauri Korkeakoski, Nurmi Hydraulics Oy, SAK

Paula Koskinen, Paloheimo Oy, STTK

Reija Koskinen, Erityisalojen Toimihenkilöliitto ERTO ry, STTK

Kari Kähkönen, A-Pekoni Kuopio Oy, SAK

Hanna Laitila, Joutsen Finland Oy, SAK

Tarja Malén, Oy Rauma Stevedoring Ltd, STTK

Anneli Myllärinen, Oy Metsä-Botnia Ab, STTK

Esa Mäenpää, Kuntopolku Oy, Peurunka, SAK

Juha Nevalainen, Kemphos Oy, AKAVA

Maritta Niemelä, Kemijoki Oy, STTK

Esa Pitkälä, Porin Linjat Oy, SAK

Seija Pyökeri, Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry, STTK

Pekka Rissanen, UPM-Kymmene Oyj, AKAVA

Reijo Ruppä, Vähälä Yhtiöt/Veljekset Nurminen Ky, SAK

Raino Salmi, Ekokem Oy Ab, STTK

Eero Saloranta, Kemira Oyj, STTK

Tarja Savolainen, HOK-Elanto Liiketoiminta Oy, SAK

Inkeri Seppälä, Lassila Et Tikanoja Oyj, SAK

Anna-Liisa Toikka, Alteams Oy, SAK

* * *

Eläkeasian neuvottelukunta

Työntekijöiden edustajat

Eija-Sisko Huhtala
Sosiaalipoliittinen asiantuntija,
Toimihenkilöunioni TU

Erkki Rimpiläinen
Sosiaalisihtööri,
Palvelualojen ammattiliitto PAM

Saana Siekkinen
Koulutus- ja työvoimapolitiittinen
asiantuntija,
Suomen Ammattiliittojen
Keskusjärjestö SAK

Aleksei Solovjev
Neuvottelupäällikkö,
Insinööriliitto IL

Työnantajien edustajat

Timo Höykinpuro
Asiantuntija,
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Hannu Rautiainen
Lainopillinen asiamies,
Elinkeinoelämän keskusliitto EK

Ilmarisen edustajat

Puheenjohtaja
Timo Aro
Eläkejohtaja

Varapuheenjohtaja
Anne Koivula
Osastopäällikkö

Asioiden esittelijät

Seppo Kettunen
Ylilääkäri

Petri Järvinen
Asiantuntijalääkäri

Ilkka Käppi
Ratkaisupäällikkö

Mika Niskanen
Eläke-esittelijä

Merja Mäkimattila
Kuntoutuspäällikkö

* * *

“Ilmarisen sijoitukset tuottivat erinomaisesti.”

Kuvassa: Annika Seppänen,
Teemu Virtanen ja Esa Hanttu
Ilmarisen osakesijoituksista

Ilmarisen tilinpäätös

TOIMINTAKERTOMUS JA TILINPÄÄTÖS 2005

Toimintakertomus.....	34
Tuloslaskelma.....	45
Tase.....	46
Rahoituslaskelma.....	48
Tilinpäätöksen liitetiedot.....	49
Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet	49
Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot	52
Tunnusluvut ja analyysit	65
Riskienhallinta	68
Hallituksen ehdotus voiton käytöstä.....	72
Tilintarkastuskertomus ja hallintoneuvoston lausunto	73

Osa virallisen tilinpäätöksen liitetiedoista on jätetty pois, koska ne ovat emoyhtiössä ja konsernissa lähes samoja tai ne ovat muuten vähämerkityksisiä tai tiedot käyvät ilmi toimintakertomuksesta. Pois jätetyt liitetiedot ovat:

- * kiinteistösjoiotukset
- * sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyriksissä
- * aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden muutokset
- * saamisten erittely
- * muiden velkojen kuin vastuuvelan erittely
- * konsernin liitetiedot lukuunottamatta sijoitustoiminnan nettotuoton, liikekulujen ja oman pääoman erittelyjä sekä henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevia liitetietoja

Ilmarisen virallinen tilinpäätös ja konsernitiilinpäätös ovat nähtävissä internet-sivuillamme www.ilmarinen.fi, sekä yhtiön toimitalossa osoitteessa Porkkalankatu 1, Helsinki.

Tilinpäätöksen käsitteitä selvitetään sivuilla 74–75 lukijan oppaassa.

Talouden kehitys

Sekä maailmantalouden että Suomen kansantalouden kehitys jatkui vuonna 2005 suotuisana. Euroopan talouskasvu oli vaatimatonta, mutta loppuvuodesta oli merkkejä vientivetoisesta kasvun piristymisestä. Yhdysvalloissa ja Japanissa tuotannon kasvu oli hyvällä tasolla ja kehittyvissä talouksissa keskimäärin erittäin korkeaa. Suomessa metsäteollisuuden pitkä työriita aiheutti näkyvän loven vuositason kasvulukuun, mutta muutoin suhdanne-tilanne säilyi hyvänä. Kokonaistuotannon kasvuksi muodostui Suomessa runsaat kaksi prosenttia. Talouskehitystä voidaan pitää hyvänä erityisesti kun otetaan huomioon, että öljyn hinta nousi edelleen voimakkaasti. Talouksen herkkyyks öljyn hinnalle on osoittautunut olennaisesti vähäisemmäksi kuin 1970-luvun öljykriisien aikaan. Inflaatio oli Suomessa edelleen euroalueen matalimpia, vuoden 2005 ajalta 1,0 prosenttia eli noin prosenttiyksikön alle Euroopan rahaliiton maiden keskimääräisen inflaation.

Vuoden keskimääräinen työttömyysaste laski Suomessa 8,4 prosentin tasolle, mikä vastaa varsin tarkoin EU:n keskitasoa. Talouden rakennemuutos on johtanut työpaikkojen häviämiseen, mutta tämä on kompensoitunut korvaavien työpaikkojen syntymisellä. Sekä kansantalouden että työeläkejärjestelmän kannalta tärkeä ikääntyneiden työllisyysaste on noussut selvästi.

Korkotasoa pysyi edelleen hyvin matalana. Osakekurssit nousivat koko vuoden ajan lukuun ottamatta loka-kuulle osunutta tilapäistä laskua. Koko vuoden kehitys osoittautui osakesijoittajien kannalta erittäin myönteiseksi.

Toimitilojen kysynnän aleneva trendi taittui ja kiinteistöjen käyttöasteet olivat sen myötä nousussa.

Työeläkejärjestelmän kehitys

Keskeisten työmarkkinajärjestöjen vuosina 2001 ja 2002 solmimiin sopimuksiin sisältyi yksityisalojen palkansaajien ansioeläkkeiden määräytymisperusteiden yhtenäistäminen ja yksinkertaistaminen. Muutokset tulivat voimaan pääosin 1. 1. 2005. Uudistuksen tärkein päämäärä on kannustaminen työelämässä jatkamiseen ja eläkkeelle siirtymisen myöhentämiseen. Se sisältää myös niin sanotun elinaikakeruimen, jolla alkavien eläkkeiden taso vuodesta 2010 alkaen sopeutetaan keskimääräisen elinajan kasvuun. Vanhuuseläkkeelle siirtyminen tapahtuu joustavasti 63–68 vuoden iässä. Kestää luonnollisesti jonkin aikaa, ennen kuin käytännössä nähdään, vastaavatko muutosten käyttäytymisvaikutukset odotuksia. Vuoden 2005 ajalta kertyneet kokemukset ovat kuitenkin olleet positiivisia: uuteen lainsäädäntöön sisältyvää mahdollisuutta jäädä 63 vuoden iässä vanhuuseläkkeelle ilman entisen eläkelainsäädännön mukaista varhennusvähennystä on käytetty jopa vähemmän kuin uudistusta suunniteltaessa arvioitiin.

Pitkällä aikavälillä muutokset merkitsevät sekä eläkemenojen että työeläkemaksun nousupaineisiin usean prosenttiyksikön helpotusta suhteessa palkkasummaan ja vahvistavat siten entisestään työeläkejärjestelmän taloudellista kestävyttä.

Sopimukseen sisältyi myös yksityisalojen palkansaajien ansioeläkelakien yhdistäminen. Hallituksen esitys

työntekijän eläkelaiaksi (TyEL) annettiin eduskunnalle keväällä 2005, ja sen eduskuntakäsittely saattaneen loppuun alkuvuodesta 2006. Laki korvaa nykyiset työntekijäin eläkelain, lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain ja sekä taiteilijoiden ja eräiden erityisryhmiin kuuluvien työntekijäin eläkelain. Lain on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2007 alusta. Lakiin on koottu aiemmin erillisissä laeissa olleet etuuksia koskevat säädökset, minkä lisäksi se sisältää kokonaan uudet työeläkevakuuttamista koskevat säädökset sekä vakituisia työnantajia että tilapäisesti työtä teettäviä varten. Uuden lain astuessa voimaan Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Eteran erityisasema lakkaa, ja se ryhtyy kilpailemaan nykyisten TEL-eläkelaitosten kanssa edellä mainittujen työeläkelakien ja yrittäjien eläkelain nykyisin kattamasta asiakaspiiristä.

Sekä etuuksien harmonisointiin että lakien yhdistämiseen liittyvät tietojärjestelmä- ja toimintatapamuutokset ovat erittäin suuria. Ne ovat edellyttäneet ja edellyttävät edelleen niin Ilmariselta kuin muiltakin työeläkevakuutusyhtiöiltä poikkeuksellisen suuria kehittämispanostuksia.

Vuodesta 2005 alkaen Euroopan talousalueen julkisesti noteerattujen yritysten on pitänyt laatia konsernitilinpäätöksensä kansainvälisten kirjanpito-standardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti. Tämä merkitsee muun muassa, että yritysten on näissä tilinpäätöksissä kirjattava eläkekulu IAS19-standardin määrittelemällä tavalla. Työeläkevakuutusyhtiöissä järjestetyn TEL-vakuutuksen osalta varmistettiin työkyvyttömyys-

maksun määräytymisperiaatteen muutoksella, että vakuutettu TEL:n mukainen vähimmäiseläketurva käsitellään IFRS-standardien mielessä maksuprusteisena eläkejärjestelyinä. Kysymys IFRS-standardien soveltamisesta työeläkevakuutusyhtiöiden omassa kirjanpidossa ratkaistaan vasta myöhemmin vakuutusalaan koskevan IFRS-standardin valmistuttua, minkä arvioidaan vievän useita vuosia.

Pankinjohtaja Matti Louekoski jätti syksyllä 2005 välimietinnön työeläkevakuutusyhtiöitä koskevan lainsäädännön kehittämistarpeita käsitelleestä selvitystehtävästään. Selvitystehtävän olennaisimpana taustatekijänä oli osakeyhtiölain ja vakuutusyhtiölain meneillään oleva uudistuminen. Väli-raportissaan selvitysmies asettui sille kannalle, että näitä lakeja käytettäisiin tulevaisuudessakin työeläkevakuutusyhtiölain (TVYL) taustalakeina. Hän esitti lainsäädäntötekniikan ohella useita aloitteita, jotka koskivat muun muassa työeläkeyhtiöiden hallintoa. Lausuntokierroksella ehdotukset saivat ristiriitaisen vastaanoton. Loppuvuodesta 2005 pankinjohtaja Louekoski sai jatkotoimeksiannon, joka kattoi TVYL:n muutosten viimeistelyn ohella muitakin työeläkealaa koskevia kysymyksiä. Antaessaan 17.2.2006 raportin selvitystyön etenemisestä hän muun muassa totesi työeläkeyhtiöiden hallintoon liittyneiden kysymysten ratkenneen siten, että työeläkeyhtiön hallintoneuvoston yhteyteen perustetaan vaalivaliokunta, joka valmistele hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten valintaa ja jossa työnantajat ja työntekijöitä edustavilla järjestöillä on samansuuruisen edustus.

Keskeiset työmarkkinoiden keskusjärjestöt käynnistivät vuoden 2004 lopulla työeläkevarojen sijoittamista koskevan selvityksen. Sen tärkeimpi-

nä aiheina olivat kysymykset siitä, tulisiko työeläkelaitosten riskinkantokykyä kasvattaa niin, että osakesijoitusten osuutta voitaisiin lisätä sijoitusten tuoton kasvattamiseksi, ja olisiko löydettävissä tapoja suunnata sijoituksia enemmän Suomeen kotimaisen työllisyyden edistämiseksi. Järjestöt sopivat 27.1.2006 toimenpiteistä, joihin selvityksen perusteella ryhdytään. Näiden edellyttämät lainsäädäntömuutokset, samoin kuin sosiaali- ja terveystoimintoi- nisteriössä valmisteilla olevaan työeläkelaitosten kate- ja vakavaraisuusään- nosten uudistamiseen liittyvät lainmuutokset, tehdään vuoden 2006 kuluessa. Muutosten uskotaan alentavan työeläkemaksun nousupainetta pitkällä aikavälillä 1–2 prosenttiyksikköä.

Ilmarisen tulos ja vakavaraisuus

Ilmarisen vakuutettujen lukumäärä kasvoi vuonna 2005 noin seitsemällä tuhannella vakuutetulla ja vakuutettu palkkasumma oli viisi prosenttia suurempi kuin edellisenä vuonna. Yhtiön omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen tulos oli ylijäämäinen.

Myös sijoitustoiminnan ja vakavaraisuuden kehityksen kannalta vuosi oli myönteinen. Yhtiön sijoitusten käyvin arvoin laskettu nettotuotto oli 12,1 prosenttia (7,8 prosenttia vuonna 2004). Toimintapääoma kasvoi 5 090,1 miljoonaan euroon edellisen vuoden 3 597,8 miljoonasta eurosta.

Työeläkeyhtiöiden toimintapääoman valvontarajat riippuvat yhtiön sijoituskannan riskipitoisuudesta. Ilmarisen toimintapääoma oli vuoden 2005 päättyessä 2,5-kertainen verrattuna vakavaraisuusrajaan, kun se vuonna 2004 oli 2,3-kertainen. Toimintapääoma oli 32,0 (25,6) prosenttia vakavaraisuuslaskennassa käytettävästä vastuuvelas- ta ja 63 (57) prosenttia tavoitevyöhykkeen ylärajasta.

Seuraavassa esitetyt tulosta ja vakavaraisuutta koskevat tiedot perustuvat tilinpäätöksen liitetietoina oleviin, pääasiassa käyvin arvoin laskettuihin tunnuslukuihin ja analyysieihin.

Ilmarisen kokonaistulos vuodelta 2005 oli 1 514,9 (698,5) miljoonaa euroa. Yhtiön omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen tulos oli 51,2 (34,2) miljoonaa euroa ja hoitokustannustulos 11,7 (6,9) miljoonaa euroa. Käyvin arvoin lasketut sijoitustoiminnan nettotuotot olivat 2 173,6 (1 270,6) miljoonaa euroa. Muut korkoerät mukaan lukien ne ylittivät vastuuvälille hyvittävän 722,1 (619,4) miljoonan euron koron 1 452,0 (657,4) miljoonalla eurola.

Yhtiön omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen tulos siirretään sosiaali- ja terveystoimintoi- nisteriön vahvistamien perusteiden mukaisesti tasoitusvastuuseen lukuun ottamatta 0,4 miljoonaa euroa, jolla TEL:n mukaisen lisäeläkevakuutuksen tasoitusvastuu muutoin olisi ylittänyt ylärajansa.

TEL-vakuutusmaksujen alennuksiin eli asiakashyvityksiin käytettävissä oleva määrä määräytyy yhtiön toimintapääoman ja vakavaraisuusaseman perusteella. Asiakashyvityksiin käytettäväksi siirretään 78,0 (45,0) miljoonaa euroa. Siirto on 0,76 (0,46) prosenttia vakuutetusta palkkasummasta ja 218 (129) euroa Ilmarisessa vakuutettua työsuhdetta kohti.

Muu osuus kokonaistuloksesta jää vahvistamaan yhtiön toimintapääomaa.

Vakuutuskanta ja vakuutusmaksutulo

TEL-vakuutuksia oli vuoden 2005 lopussa 31 386 (31 572), eli vakuutus- ten lukumäärä laski vuoden kuluessa noin puoli prosenttia. TEL-vakuutusten piirissä oli vuoden päättyessä 357 000 (349 000) vakuutettua. Kes-

kimäärin TEL-vakuutettujen määrä oli noin prosentin suurempi kuin edellisellä vuonna. TEL-vakuutusten keski-
koko säilyi vuonna 2005 ennallaan noin 11 henkilössä.

Ilmarisessa vakuutettu TEL-palkkasumma oli 10 268,0 (9 766,9) miljoonaa euroa eli kasvoi 5,1 prosenttia edellisestä vuoteen nähden.

YEL-vakuutuksia Ilmarisella oli vuoden lopussa 49 495 (49 580). YEL-vakuutusten keskimääräinen työtulo oli 17 759 (17 157) euroa vuodessa. Se kasvoi edellisestä vuodesta noin 3,5 prosenttia eli hieman enemmän kuin palkkakerroin, johon YEL-työtulot on vuodesta 2005 lukien sidottu ja joka nousi 2,8 prosenttia. YEL-työtulot ovat keskimäärin olennaisesti matalampia kuin TEL-työntekijöiden keskimääräinen ansio.

Ilmarisen vakuutusmaksutulo vuonna 2005 oli 2 346,0 (2 217,3) miljoonaa euroa.

TEL-vakuutusten maksuja kertyi 2 166,6 (2 046,8) miljoonaa euroa, eli

TEL-maksutulo kasvoi 5,9 prosenttia. Vuoden 2005 TEL-maksuun annetut alennukset eli asiakashyvitykset olivat yhteensä 41,6 miljoonaa euroa oltuana edellisellä vuonna 30,4 miljoonaa euroa. Olennaisin TEL-maksutulon muutokseen vaikuttanut tekijä oli vakuutetun palkkasumman kasvu.

YEL-vakuutusten maksutulo oli 179,4 (170,6) miljoonaa euroa, missä oli kasvua 5,2 prosenttia.

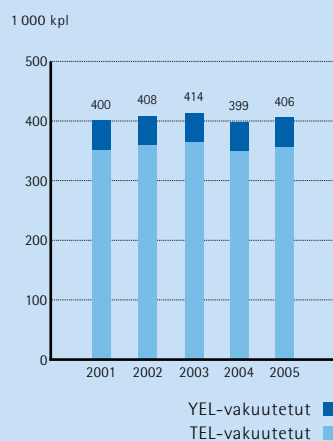
Luottotappiot saamatta jääneistä TEL-vakuutusmaksuista olivat 6,9 (3,5) miljoonaa euroa. Luottotappiot saamatta jääneistä YEL-vakuutusmaksuista olivat 2,9 (4,0) miljoonaa euroa. YEL:n luottotappioista ei Ilmariselle kuitenkaan jää tappioita, koska YEL-järjestelmässä valtion osuus korvaa vakuutuksenottajilta saamatta jäävän vakuutusmaksun.

Vastuunsiirroilla on vuosina 2005–2006 poikkeuksellisen suuri vaikutus Ilmarisessa vakuutettujen TEL-työntekijöiden lukumäärään ja vakuutettuun palkkasummaan. Finnair Oyj päätti vuonna 2004 siirtää henkilöstönsä

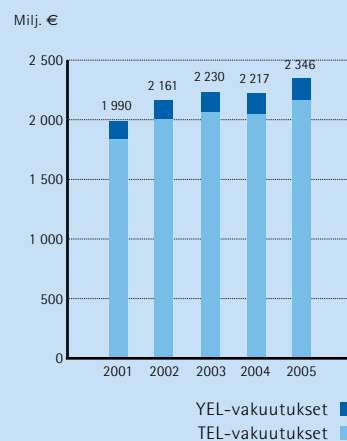
lakisääteisen eläketurvan Ilmariseen. Vastuunsiirto toteutettiin 1. 7. 2005, ja se kasvatti Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden lukumäärää tuosta ajankohdasta runsaalla 8 000 henkilöllä. Suomen Posti Oyj päätti vuonna 2005 oman henkilöstönsä TEL-vastuun siirtämisestä Ilmariseen 31. 12. 2005, mikä kasvatti Ilmarisessa vakuutettujen TEL-työntekijöiden lukumäärää runsaalla 21 000 hengellä 1. 1. 2006 alkaen. Vastuunsiirtojen johdosta TEL-vakuutettujen määrä oli vuoden 2006 alkaessa noin 30 000 vakuutettua eli runsaat 8 prosenttia suurempi kuin vuotta aikaisemmin. TEL-vakuutusten keski-
koko nousi vuoden 2006 alkaessa noin 12 henkilöön.

Vuonna 2005 tapahtuneen uusien TEL-vakuutusten myynnin kautta tuleva vuotuinen maksutulo on noin 168 miljoonaa euroa. Kokonaismyyntitulo oli tilivuonna erityisen hyvä, vaikka TEL-vakuutusten siirtoliike muihin työeläkevakuutusyhtiöihin jäikin tappiolliseksi (noin 10 miljoonaa euroa).

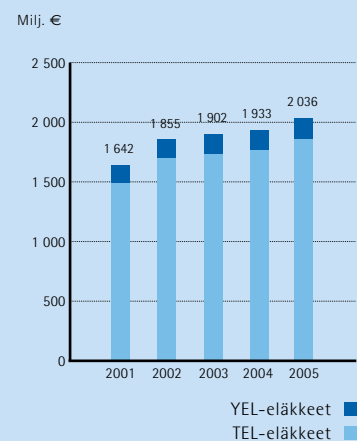
Vakuutettujen määrä

Vakuutusmaksutulo

Maksetut eläkkeet

Hyvä myyntitulos johtui Suomen Postin eläkesäätiön vastuunsiirrosta sekä muuten tavoitteisiin yltäneestä TEL-myyntistä. Vastuunsiirtojen ajoittumisen vuoksi suuri osa vuosien 2004 ja 2005 myyntitulosten vaikutuksesta näkyy vasta vuonna 2006, jolloin Ilmarisen markkinaosuus nousee selvästi vuodesta 2005.

Myös yrittäjäeläkevakuutuksen myynnissä ylitettiin myyntitavoitteet. Kokonaismyynti oli vuotuisella maksutulolla mitaten noin 15 miljoonaa euroa ja 5 000 uutta vakuutusta. YEL-vakuutusten siirtotulos oli 428 kappaletta tappiollinen.

Vakuutusmaksutaso

Vuodelle 2005 vahvistettu keskimääräinen TEL-maksu oli 21,6 prosenttia, eli 0,2 prosenttiyksikköä suurempi kuin edellisenä vuonna. Työntekijän maksuosuus oli 4,6 prosenttia (53 vuotta täyttäneiden osalta 5,8 prosenttia) ja työnantajan osuus keskimäärin 16,8 prosenttiyksikköä. Työnantajan maksutaso vaihtelee vakuutuskohtaisesti ja riippuu myös työeläkeyhtiön asiakashyvityksistä. Ilmarisen asiakashyvitykset olivat keskimäärin 2,6 (2,0) prosenttia työnantajan maksusta.

Vuonna 2006 TEL-maksu on keskimäärin 21,6 prosenttia palkasta. Työntekijöiden työeläkemaksu on 4,3 prosenttia (53 vuotta täyttäneiden osalta 5,4 prosenttia) ja työnantajien osuus keskimäärin 16,7 prosenttia. Tariffimaksun piirissä oleville työnantajille annetaan lisäksi enimmillään 0,6 %-yksikön alennus työkyvyttömyyseläkkeiden tasoitusvastuun pienentämiseksi.

Vuoden 2005 YEL-maksu oli 21,4 prosenttia vahvistetusta työtulosta alle 54-vuotiailla yrittäjillä ja 22,6 prosenttia yli 53-vuotiailla. Vuonna 2006 vastaavat maksuprosentit ovat 20,8 ja 21,9.

Eläkemeno eläkelajeittain 2005, milj.eur

	TEL	YEL	Yhteensä	% koko eläkemenosta
Vanhuuseläkkeet	1 050,1	101,2	1 151,3	56,5
Varhennetut vanhuuseläkkeet	134,5	15,5	150,0	7,4
Osa-aikaeläkkeet	28,9	7,8	36,7	1,8
Työkyvyttömyyseläkkeet	312,1	27,9	340,0	16,7
Yksilölliset varhaiseläkkeet	24,5	1,8	26,3	1,3
Työttömyyseläkkeet	129,6	2,4	132,0	6,5
Perhe-eläkkeet	177,6	21,9	199,5	9,8
Yhteensä	1 857,3	178,5	2 035,8	100,0

Taulukon luvut sisältävät sekä suoraan eläkkeensaajille että vastuunjaon kautta maksetut erät.

Eläkkeensaajien lukumäärä 31.12.2005

Eläkelaji	TEL	YEL	Yhteensä
Perusturvan mukaiset eläkkeet			
Vanhuuseläkkeet	118 295	15 833	134 128
Varhennetut vanhuuseläkkeet	12 523	2 893	15 416
Osa-aikaeläkkeet	4 128	1 267	5 395
Työkyvyttömyyseläkkeet	33 748	4 522	38 270
Yksilölliset varhaiseläkkeet	1 627	224	1 851
Työttömyyseläkkeet	9 997	276	10 273
Perhe-eläkkeet	32 150	6 292	38 442
Yhteensä	212 468	31 307	243 775

Eläkepäättökset vuonna 2005

	2005	2004	Muutos-%
Vanhuuseläkkeet	5 783	3 062	88,9
Varhennetut vanhuuseläkkeet	424	859	-50,6
Osa-aikaeläkkeet	931	530	75,7
Työkyvyttömyyseläkkeet	5 252	5 850	-10,2
Yksilölliset varhaiseläkkeet	53	246	-78,5
Työttömyyseläkkeet	1 949	2 192	-11,1
Perhe-eläkkeet	2 609	2 581	1,1
Uudet eläkepäättökset yhteensä	17 001	15 320	11,0
Kaikki eläkepäättökset yhteensä	30 928	29 301	5,6

Eläkkeet ja työkykyä edistävä toiminta

Vuonna 2005 Ilmarinen maksoi eläkkeitä yhteensä 2 035,8 (1 933,1) miljoonaa euroa.

Vuoden päättyessä eläkkeensaajia oli 243 775 eli 1,8 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin, jolloin heitä oli 239 511. TEL-eläkettä sai vuoden päättyessä 212 468 (208 966) eläkkeensaajaa ja YEL-eläkettä 31 307 (30 545) eläkkeensaajaa.

Vanhuuseläkeläisiä on eläkkeensaajista 61 prosenttia ja työkyvyttömyyseläkkeen saajia 16 prosenttia. Yksilöllisen varhaiseläkkeen saajien osuus oli vajaa prosentti. Työttömyyseläkkeen saajien osuus laski edelleen noin neljään prosenttiin ja osa-aikaeläkkeen saajien osuus hieman yli kahteen prosenttiin. Perhe-eläkkeen saajien osuus kaikista eläkkeensaajista oli 16 prosenttia.

Ilmarinen antoi vuoden 2005 aikana yhteensä 30 928 eläkepäättöstä eli

noin 6 prosenttia enemmän kuin edellisenä vuonna. Uusien eläkepäätösten lukumäärä kasvoi 11 prosenttia ja oli yhteensä 17 001. Merkittävin syy kasvuun oli, että eläkeuudistuksen myötä vanhuuseläkkeelle siirtyminen tuli mahdolliseksi usealle syntymävuosiluokalle yhtä aikaa. Tämä kasvatti vanhuuseläkepäätösten lukumäärää ja vähensi alkavien varhennettujen vanhuuseläkkeiden määrää entisestään. Yksilölliset varhaiseläkkeet ja työttömyyseläkkeet poistuvat eläkeuudistuksen myötä vähitellen kokonaan. Osa-aikaeläkepäätösten kasvun selittää vuoden 2004 vertailuluku, joka oli poikkeuksellisen matala osa-aikaeläkkeen ikärajan nousun johdosta.

Ilmarinen mittaa eläkehakemusten käsittelyn tehokkuutta keskimääräisellä käsittelyajalla eläkelajeittain ja eläkepäätösten laatua ratkaisujen pysyvyydellä muutoksenhakuasteissa. Molemmissa yhtiö on pysynyt vertailuryhmäänsä parempana. Eläkelautakunnassa muuttui Ilmarisen kannan vastaisesti 4,5 (7,6)

prosenttia päätöksistä ja vakuutusoikeudessa 14,9 (14,3) prosenttia.

Asiakkaan tiedustelun perusteella laadittiin 21 499 (23 645) yksilöllistä eläketurvaselvitystä.

Ilmarisen Motivo-työhyvinvointipalvelulla tuetaan asiakasyritysten henkilöstön työkyvyn säilymistä. Yhdessä alan asiantuntijoiden kanssa yhtiö järjesti 215 (232) henkilöstön työkyvyn edistämiseen liittyvää tilaisuutta.

Ilmarinen jatkoi asiakasyritysten henkilöstön ammatillisen kuntoutuksen tukemista tarjoamalla ammatillisen kuntoutuksen koulutusta sekä kuntoutuksen suunnitteluvaiheessa neuvontaa ja asiantuntijatukea sekä kuntoutujille että asiakasyritysten henkilöstölle. Varsinaisen kuntoutusjakson aikana yhtiö maksaa työeläkelainsäädännön mukaisia etuuksia, joilla tuetaan kuntoutuksen aikaista toimeentuloa sekä korvataan koulutuksesta aiheutuvia kuluja. Ilmarinen maksoi 892 (823) vakuutetulle kuntoutusrahaa tai eläkkeeseen liittyvää kuntoutuskorotusta ammatil-

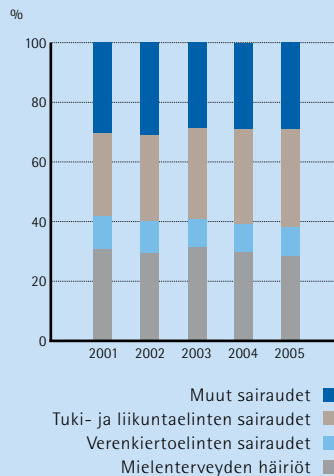
lisen kuntoutuksen ajalta. Edellisestä vuodesta kuntoutujien lukumäärä kasvoi 8 (12) prosenttia.

Vakuutusliike, vastuuelka, vastuunsiirrot ja rahastonsiirrot

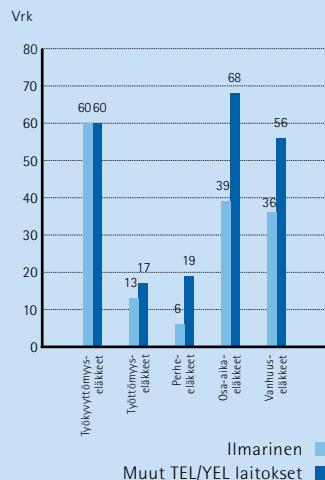
Vastuuelka oli vuoden 2005 päättyessä yhteensä 18 891,3 (16 375,6) miljoonaa euroa. Osittamaton lisävakuutusvastuu kasvoi nettomääräisesti vastuunsiirrot mukaan lukien 671,8 miljoonaa euroa ja oli vuoden lopussa 2 940,1 (2 268,3) miljoonaa euroa. Muilta osin vastuuelkan kasvu oli 13,1 prosenttia, mistä 6 prosenttiyksikköä johtui vastuunsiirroista.

Eläkeuudistuksen yhteydessä muutettiin työkyvyttömyyseläkkeiden kustannusvastuun kohdistumista eri työsuhteisiin. Tämän johdosta työkyvyttömyyseläkkeiden ennakkorahastointia lisättiin ja eläkelaitosten vastuuelkaan sisällytettiin 31.12.2005 lukien uusi vastaisten työkyvyttömyyseläkkeiden vastuu, joka on suuruudeltaan noin 2,9 prosenttia palkkasum-

Ilmarisen myöntämät työkyvyttömyyseläkkeet

Eläkehakemusten käsittelyajat 2005

masta. Tämä vastuuvelan osa rahoitettiin pienentämällä vastaavasti eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevaan liikkeeseen liittyvää tasausvastuuta. Muutos ei siten kasvattanut yhtiön vastuovelkaa eikä myöskään merkinnyt nousua TEL:n mukaisen vakuutuksen vakuutusmaksuun.

Yhtiön omalla vastuulla olevan vakuutusliikkeen tulos oli 51,2 (34,2) miljoonaa euroa, mikä on 0,5 prosenttia vakuutusmaksujen perusteena olevasta palkkasummasta. Tasoitusvastuuseen siirrettiin 50,8 miljoonaa euroa ja se kasvoi 893,6 miljoonaan euroon. Siirto tasoitusvastuuseen oli 0,4 miljoonaa euroa pienempi kuin vakuutusliikkeen tulos, sillä TEL-lisäeläkevakuutuksen tasoitusvastuu saavutti ylärajansa. Laskuperustekorko, jonka avulla säädetään sijoitusten tuotoista vastuvelkaan siirrettävä osuus, oli 4,75 prosenttia 30. 6. 2005 asti ja siitä eteenpäin 5,5 prosenttia. Vuoden 2006 alusta se nousi 6,0 prosenttiin.

Vastuuvelan katteena oleva omaisuus oli 20 582,4 (17 416,9) miljoonaa euroa.

Vuonna 2005 yhteensä kolmesta TEL-eläkesäätiöstä (Finnairin Eläke-

säätiö, Engel-Yhtymän Eläkesäätiö ja Suomen Postin Eläkesäätiö) siirtynyt vastuu oli suuruudeltaan merkittävä, yhdessä edellisen vuoden vastuunsiirtoihin liittyvien tarkistuserien kanssa kaikkiaan 936,4 miljoonaa euroa. Osittamatonta lisävakuutusvastuuta tästä oli 99,4 miljoonaa euroa. Vakuutuskantojen siirrot eläkesäätiöihin olivat vuonna 2005 yhteensä edelliseen vuoteen liittyvien tarkistuserien kanssa 5,8 miljoonaa euroa, josta osittamatonta lisävakuutusvastuuta 0,6 miljoonaa euroa.

Sijoitustoiminta

Hallituksen kullekin vuodelle vahvistamassa perusallokaatioissa eli tavoitteena olevassa sijoitusjakaumassa eri sijoituslajien osuudet määrätään siten, että sijoitusten kokonaistuotto-odotus on mahdollisimman korkea hallituksen vahvistaman riskitason puitteissa. Riskitason arvioinnin lähtökohdiana on yhtiön keskimääräinen vakavaraisuus yli suhdannesyklien.

Ilmarisen sijoitukset olivat vuoden 2005 päättyessä käyvin arvoin yhteensä 20 983,2 (17 635,6) miljoonaa euroa. Korkosijoitusten eli joukkovelka-

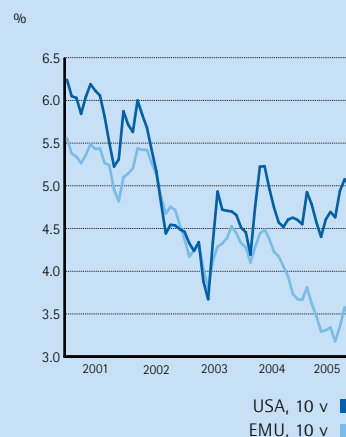
kirjalainojen, korkorahastojen ja muiden rahoitusmarkkinavälineiden osuus Ilmarisen sijoitusvarallisuudesta oli 51 (53) prosenttia. Osakkeiden osuus, kun mukaan ei lueta taseessa niihin sisällytettäviä korko- ja kiinteistörahastoja, oli 34 (29) prosenttia. Kiinteistösijoitusten osuus oli 10 (12) prosenttia, mikä sisälsi tilivuoden lopussa 0,4 prosenttiyksikön verran kiinteistörahastoja. Lainasaamisten osuus oli 5 (6) prosenttia. Näihin lukuihin sisältyvät myös käytetyt johdannaiset käyvin arvoin. Osake-, valuutta- ja korkojohdannaisia käytetään sekä suojautumistarkoituksiin että sijoitusjakauman muokkaamiseen.

Sijoitusten tuotto käyville arvoille laskettuna oli 12,1 prosenttia, mikä vastaa 11,1 prosentin reaalituottoa. Edellisenä vuonna sijoitussalkun tuotto oli 7,8 prosenttia. Viiden viimeisimmän vuoden vuotuinen keskituotto käyville arvoille on ollut 5,2 prosenttia, mikä vastaa keskimäärin 4,0 prosentin vuotuista reaalituottoa. Vuoden 1997 alusta lukien, jolloin työeläkevakuutusyhtiöiden mahdollisuuksia ottaa sijoitusriskiä lisättiin muuttamalla sijoitustoiminnan reunaehdoja, Ilmari-

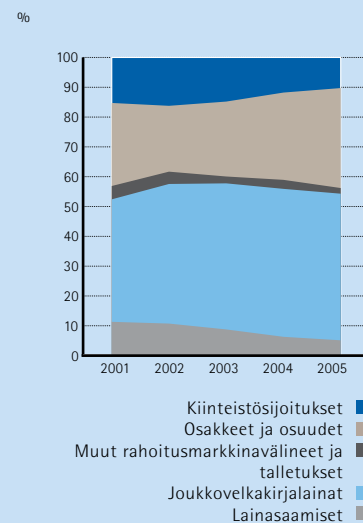
Osakemarkkinoiden kehitys
(31.12.2000=100)

Pitkien korkojen kehitys

Ilmarisen sijoitusvarallisuuden rakenne

sen sijoitusten kokonaistuotto käyville arvoille on ollut keskimäärin 7,5 prosenttia vuotta kohden, mikä vastaa 5,9 prosentin vuotuista reaalityttöä.

Vuoden 2005 lopussa Ilmarisen korkosijoitusten markkina-arvo oli yhteensä 10 715,8 (9 283,4) miljoonaa euroa, josta valtioiden lainoissa oli 6 184,6 (4 260,4) miljoonaa euroa eli 57,7 (45,9) prosenttia. Korkosijoitusten tuotto käyville arvoille oli 4,3 (6,5) prosenttia. Rahamarkkinasijoitusten osuus oli 398,3 (532,7) miljoonaa euroa eli noin 3,7 (5,7) prosenttia ja tuotto 4,5 (1,4) prosenttia. Loput 38,6 prosenttia oli yritysainoia, kehittyvien talouksien lainoia ja sijoituksia korkorahastoihin. Pääosa yritysainoista oli luottoluokitukseltaan korkeita. Luottoluokitusjakauma esitetään riskienhallintaa koskevissa tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Vuoden lopussa joukkolainasalkun keskimääräinen juoksuaika oli 4,7 (5,1) vuotta.

Osakesalkun arvo nousi vuonna 2005 pörssikurssien nousun ja osake-

ostojen seurauksena 7 036,0 (5 163,1) miljoonaa euroon. Kotimaisten osakesijoitusten osuus tästä oli noin 37 (40) prosenttia eli noin 2 613,2 (2 046,6) miljoonaa euroa. Noteeratuista osakesijoituksista kotimaisten osuus oli 40 (40) prosenttia. Osakemarkkinoiden edullinen kehitys nosti Ilmarisen osakesijoitusten käyvin arvoin lasketun tuoton 30,7 (13,2) prosenttiin.

Vuoden 2005 alussa Ilmarinen myi Suomi-yhtiölle suurimman osan Pohjola-omistuksestaan. Syksyllä 2005 Ilmarinen myi loppuosan OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj:lle ja hankki omistukseensa 10 prosenttia OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj:n osakkeista. OKO-omistuksen markkina-arvo oli vuoden päättyessä 238,7 miljoonaa euroa, mikä oli 1,1 prosenttia Ilmarisen sijoituskannasta ja 3,4 prosenttia osakesijoituksista. Edellä mainitut osakekaupat ja samassa yhteydessä tehty merkittävä yhteistyösopimus Ilmarisen ja OP-ryhmän kesken perustuivat 12. 9. 2005 allekirjoitettuun sopimukseen.

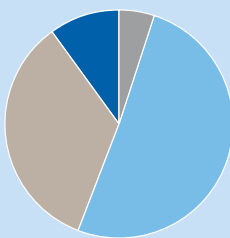
Osakesijoituksiin sisältyvät sijoitukset pääomarahastoihin ja absoluuttisen tuoton rahastoihin sekä hyödykesijoitukset, joita kaikkia Ilmarinen on muuttanut viime vuoden aikana lisännyt. Vuoden lopussa näiden osuus oli noin 2,8 (2,7) prosenttia sijoitusvarallisuudesta. Tästä pääomarahastojen osuus oli 318,4 miljoonaa euroa, absoluuttisen tuoton rahastojen osuus 261,9 miljoonaa euroa ja hyödykesijoitusten osuus 5,1 miljoonaa euroa. Absoluuttisen tuoton rahastot tuottivat keskimäärin 6,3 prosenttia ja pääomarahastot keskimäärin 41,4 prosenttia sitoutuneelle pääomalle. Hyödykesijoitusten tuotto oli 14,4 prosenttia riskipääomalle laskettuna.

Ilmarisen omistajapolitiikkaan sisältyvien sijoitustoiminnan eettisten periaatteiden mukaisesti sijoituskannasta on vuosina 2003–2005 poistettu yhteensä neljään yhtiöön tehdyt sijoitukset.

Kiinteistösijoitusten määrä vuoden 2005 lopussa oli 2 155,4 (2 078,2) miljoonaa euroa. Muutos edelliseen vuo-

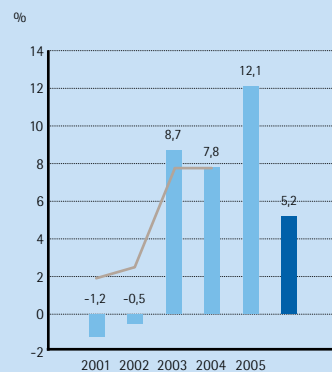
Sijoitusvarallisuuden jakauma
31.12.2005

Yhteensä 20 983,2 milj. €

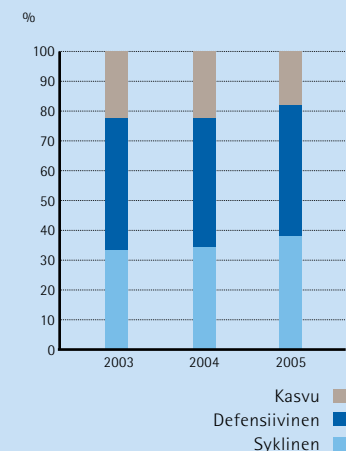
Lainasaamiset, 5 %
Korkosijoitukset, 51 %
Osakkeet ja osuudet, 34 %
Kiinteistösijoitukset, 10 %

Sijoitustoiminnan nettotuotto
käyvin arvoin

Ilmarisen vuosituotto
Muut TEL-yhtiöt keskimäärin
Ilmarisen 5 vuoden keskituotto

Noteeratun osakesalkun toimialaryhmittäinen jakauma

Kasvu
Defensiivinen
Syklinen

Asiakaslainojen kanta, milj. euroa

	1995	2000	2005	Tuotto-%
TEL-lainat	2 550,0	1 269,1	534,9	4,4
Sijoituslainat	426,4	305,2	541,0	5,0
Yhteensä (sisältää kertyneet korot)	2 976,4	1 574,3	1 076,0	4,6
Osuus sijoituksista %	40	11	5	

teen oli 3,7 prosenttia. Suoraan omistettuja kiinteistöjä oli 2 067,5 miljoonaa euroa. Merkittävimmät uudet kiinteistösijoitukset olivat vastuunsiirtojen yhteydessä Ilmarisen omistukseen siirtyneet kiinteistöt, näistä tärkeimpänä Pääpostitalo. Vuoden aikana myytiin kiinteistöjä yhteensä 124,5 miljoonan euron edestä, merkittävimpana osa asuntokannasta SATO Oy:lle.

Sijoitustoiminta epäsuoriin kansainvälisiin kiinteistörahastoihin jatkui. Vuoden lopussa sijoituksia oli tehty kaikkiaan yhdeksään rahastoon yhteensä 88 miljoonan euron arvosta. Epäsuorien sijoitusten osuus kiinteistösijoituksista oli vuoden lopussa 4 %.

Ilmarisen suoraan omistamien kiinteistöjen käyttöaste parani toimisto-kiinteistöjen vaikeasta markkinatilanteesta huolimatta. Kun saneerauskohteet jätetään huomiotta, käyttöaste oli vuoden lopussa 89,8 % (85,5 %).

Yhtiön kiinteistösalkun kokonaistuotto oli 5,3 prosenttia. Suoraan omistettujen kiinteistöjen tuotto oli 4,7 prosenttia. Tuottoa alensivat mittavana jatkunut peruskorjaustoiminta ja kuitenkin vielä merkittävällä tasolla ollut vajaakäyttö. Epäsuorien kiinteistösijoitusten tuotto oli 23,6 prosenttia.

Ilmarisen asiakkailleen myöntämien lainojen kanta pysyi lähes ennallaan. Uusia lainoja nostettiin vuoden 2005 aikana 273,1 (142,8) miljoonaa euroa ja lainoja maksettiin pois 306,4 (430,9) miljoonaa euroa. Koko lainakanta oli vuoden päättyessä 1 076,0 (1 110,9) miljoonaa euroa kertyneet korot mukaan lukien. Lainasaamisten tuotto oli 4,6 (4,7) prosenttia.

Riskienhallinta

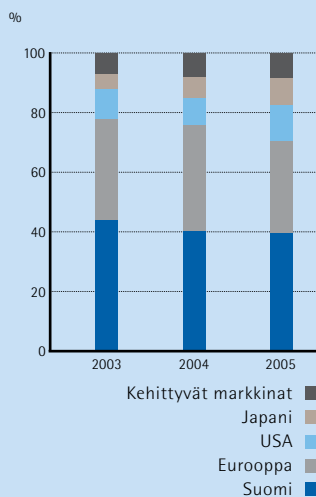
Ilmarisen riskienhallinnassa olennaisinta on vakuutettujen, eläkkeensaajien ja vakuutusentoutajien oikeuksien

turvaaminen kaikissa tilanteissa. Riskienhallinnan tavoitteena on estää yhtiötä uhkaavien riskien toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskitekijöiden aiheuttamat taloudelliset ja muut vahingot sekä turvata toiminnan jatkuvuus. Tavoitteena on myös auttaa yhtiötä hyödyntämään hallitun riskinoton tarjoamat mahdollisuudet liiketoiminnassa, erityisesti sijoitustoiminnassa.

Työeläkkeiden rahoitusperiaatteena on osittainen ennalta rahastointi. Työntekijäin eläkelaisa määritellään kunkin eläkkeen jako yksittäisen eläkelaitoksen vastuulla olevaan eläkkeen osaan ja siihen osaan, josta eläkelaitokset vastaavat yhteisesti. Yhteisellä vastuulla olevien eläkkeiden osalta riskin kantavat tulevat työeläkemaksun maksajat.

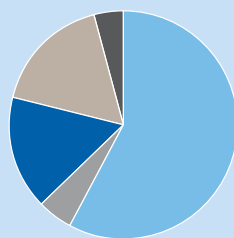
Yhtiön vastuulla olevien eläkkeiden osalta vakuutusliikkeen riskienhallinta perustuu lain turvaavuusvaatimukset täyttäviin, sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamiin laskuperusteisiin sekä Ilmarisen aktuaaritoimen suorittamiin analyysiin. Vahvistettuja laskuperusteita on sovellettava vakuutusmaksun ja vastuuvelan laskentaan. Laskuperusteet ovat yhtiöille yhteiset. Ilmarinen ei käytä vakuutusliikkeen riskien hallin-

Noteerattujen osakkeiden (ml. rahastot) maantieteellinen jakauma

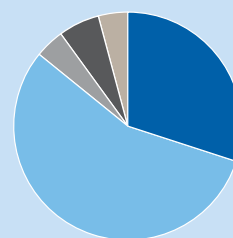
Kiinteistökanta käyttötarkoituksittain 31.12.2005

Yhteensä 2 155,4 milj. €

Kiinteistökanta alueittain 31.12.2005

Yhteensä 2 155,4 milj. €

nassa jälleenvakuutusta, koska yhtiön vakuutuskannan suuren koon vuoksi on taloudellisesti perustellumpaa pitää nämä riskit omalla vastuulla.

Lainsäädäntö asettaa määrälliset ja laadulliset vaatimukset vastuuvelan katteena olevalle omaisuudelle. Kate lasketaan käyvin arvoin. Vastuuvelan laskennassa käytetään kolmen prosentin diskonttokorkoa, minkä lisäksi laskuperustekorona ja diskonttokorona erotusta vastaava tuotto siirretään vuosittain vanhuuseläkerahastoihin. Ilmarinen kantaa oman vastuuvalkansa kattamiseen ja tuottovaatimukseen liittyvän sijoitusriskin.

Sijoitustoiminnan riskienhallinnan viitekehystenä toimii työeläkevakuutusyhtiöiden yhteinen vakavaraisuussäännöstö, joka koostuu eritasoisista, yhtiön toimintavapauden ja velvoitteet määrittelevistä säädöksistä. Ilmarisen hallitus tekee vakavaraisuussäännösten puitteissa vuosittain päätöksen sijoitustoiminnassa noudatettavasta kokonaisriskitasosta ja määrittelee sijoitustoiminnassa käytettävissä olevat valtuudet kullekin organisaatiotasolle. Hallitus seuraa sijoitustoimintaa suhteessa sijoitussuunnitelmaan ja sijoitusvaltuuksiin jatkuvasti. Sijoitusten ja vastuuvelan yhteensopivuutta tarkastellaan jatkuvasti sijoitustoiminnan, taloushallinnon ja aktuaaritoimen edustajista koostuvassa tasehallintaryhmässä.

Ilmarisella on yhtiön koko toiminnan kattava, hallituksen vuosittain hyväksymä riskienhallintasuunnitelma. Riskienhallinnan painopisteet on kytketty systemaattisesti toisaalta yhtiön perustehtävän hoitamiseen, toisaalta strategiaan ja operatiivisiin tavoitteisiin. Riskienhallintasuunnitelma sisäl-

tää yhtiöön kohdistuvien riskien kartoituksen ja arvioinnin yhtiön toiminnan kannalta. Siinä määritellään riskienhallinnan kytkeytyminen strategiaan suunnitteluun, vuosisuunnitteluun ja kehittämishankkeiden hallintaprosessiin sekä kunkin liiketoimintaluonnon osalta noudatettavat riskienhallintakäytännöt sekä sisäisen valvonnan riittävyyden varmistaminen sisäisen ja ulkoisen tarkastuksen avulla. Kukin yksikkö vastaa riskienhallinnan toteutumisesta omalta osaltaan. Hallitus saa vuosittain raportin sekä valvontatilintarkastajalta että sisäiseltä tarkastukselta. Riskienhallinnan yhtiötasoisista koordinoitua ja kehittämistä varten yhtiössä on liiketoiminta- ja tukiyksiköiden edustajista muodostuva riskienhallintatoimikunta.

Riskienhallintaa selostetaan tarkemmin tilinpäätöksen liitetiedoissa.

Tietotekniikka

Työeläkelakien yhdistämiseen liittyvää kehityshanketta jatkettiin vuonna 2005 tietojärjestelmämuutosten suunnittelulla ja toteutuksella. Vuoden 2007 alun lainmuutoksen yhteydessä otetaan käyttöön työeläkeyhtiöiden, Eläketurvakeskuksen ja eläkelaitosten yhteinen ansiotietojärjestelmä, joka liitetään osaksi Ilmarisen asiakaspalvelu- ja vakuutusprosesseissa tarvittavia tietotekniikkapalveluja. Ansiotietojärjestelmän kehittämistä hoitaa yhteinen palveluyhtiö Arek Oy toteutuksesta vastaavien tietotekniikkatoimittajien kanssa.

Vuoden aikana laajennettiin sekä yrittäjäasiakkaiden että Ilmarisessa vakuutettujen työntekijöiden verkkopalveluja. Loppuvuodesta Ilmarinen otti en-

Toimintakertomus

simmäisenä työeläkeyhtiönä käyttöön verkossa tarjottavan tosiaikaisen vuosilaskentapalvelun. Vakuutus- ja korvaustuotanto saatiin kokonaisuudessaan sähköisten asiakirjojen ja työjonojen ohjauksen piiriin. Puhelinpalvelua ohjaavan yhteyskeskusjärjestelmän ja muiden uusien verkkopohjaisten palvelujen suorituskykyä parannettiin ja teknisen ympäristön luotettavuutta kehitettiin yhteistyössä järjestelmätoimittajien kanssa.

Vuoden alussa aloitti toimintansa TietoEnatorin ja Ilmarisen yhteisesti omistama tietotekniikkapalveluyhtiö Tietollmarinen, johon Ilmarisesta siirtyi yli 140 henkilöä. Projekt-, ylläpito- ja asiantuntijapalveluja toimitettiin Ilmariselle uusien sopimus- ja yhteistyökäytäntöjen pohjalta vuoden aikana lähes 20 miljoonan euron arvosta kuten alun perin suunniteltiin. Samanlaisesti toteutettiin yhtiön kolmivuotisen kehitysohjelman mukaiset toimenpiteet ammattiosaamisen laajentamiseksi ja toimintatapojen uudistamiseksi. Yhteistyön tulokset ovat ensimmäisen vuoden valossa hyviä ja tavoitteiden mukaisia.

Alkuvuodesta Ilmarisen, Pohjolan ja Suomi-yhtiön käyttöpalvelut siirrettiin yhteisten sopimusten pohjalta WM-datan hoidettaviksi. Koko vuoden jatkuneessa kehitys- ja muutosprojektissa toteutettiin kahden rinnakkaisen konekeskuksen ympäristö varautuen näin yhtiöiden palvelutoiminnan jatkuvuuden edellyttämiin sekä valmius- ja vakuutuslakeihin sisältyviin varautumisvelvoitteisiin. Projektin viimeinen vaihe valmistuu alkuvuoden 2006 aikana.

Henkilöstö

Ilmarisen konsernin keskimääräinen henkilömäärä vuonna 2005 oli 687 henkilöä, kun vastaava määrä vuotta aikaisemmin oli 683. Emoyhtiö Ilmarisen keskimääräinen henkilömäärä oli 547 (683). Keskimäärät on laskettu kun-kin kuukauden lopussa palkkaa saaneiden henkilöiden lukumäärien keskiarvona. Vuoden lopussa työsuhteessa emoyhtiö Ilmariseen oli 582 henkilöä (731), joista vakituksessa työsuhteessa oli 541 (689). Henkilömäärää pienensi TietoIlmariseen siirtyneiden henkilöiden määrä.

Liikekulut

Kokonaisliikekulut olivat yhteensä 87,6 (87,7) miljoonaa euroa, missä oli laskua 0,1 prosenttia. Sijoitustoiminnan liikekulut olivat 9,4 (9,2) miljoonaa euroa eli 0,4 promillea sijoitusten yhteismäärästä. Ne rahoitetaan sijoitustoiminnan tuotoilla. Työkyvyn ylläpito-toiminnan kulut, jotka rahoitetaan vakuutusmaksuun sisältyvällä työkyvyttömyysriskin hallintaosalla, olivat 3,8 (3,1) miljoonaa euroa. Muut liikekulut rahoitetaan vakuutusmaksuun sisältyvällä hoitokustannusosalla, jonka ne alittivat 11,7 (6,9) miljoonalla eurolla eli 13,6 (8,4) prosentilla.

Hallinto

Ilmarisen hallintoneuvosto valitsi kokouksessaan 28.11.2005 Ilmarisen hallitukseen vuoden 2006 alusta alka- vaksi nelivuotiskaudeksi konsernijohtaja Jukka Alhon, toimitusjohtaja George Bernerin, toimitusjohtaja Leif Fagernäsin, toimitusjohtaja Eino Halosen, toimitusjohtaja Jukka Hienosen, toimitusjohtaja Arto Hiltusen, puheenjohtaja Lauri Ihalaisen, pääsihteeri Seppo Junttilan, puheenjohtaja Risto Piekan, toimitusjohtaja Gretel Ramsayn, toimitusjohtaja Hannu Syrjäsen ja pääjohta-

ja Antti Tanskasen. Hallituksen varajäseniksi valittiin hallituksen puheenjohtaja Timo Parmasuo, lainopillinen asiamies Hannu Rautiainen, puheenjohtaja Erkki Vuorenmaa ja toimitusjohtaja Eero Ylä-Soininmäki. Hallituksesta jäivät pois hallituksen puheenjohtaja Martin Granholm, toimitusjohtaja Eero Heliövaara, johtaja Jyrki Kiviharju ja toimitusjohtaja Kari Puro.

Hallitus on valinnut kokouksessaan 2.2.2006 puheenjohtajakseen edelleen toimitusjohtaja Hannu Syrjäsen ja varapuheenjohtajikseen puheenjohtaja Lauri Ihalaisen ja toimitusjohtaja Leif Fagernäsin. Hallituksen nimitys- ja palkitsemisvaliokuntaan kuuluvat toimitusjohtaja Hannu Syrjäsen, toimitusjohtaja Leif Fagernäs ja puheenjohtaja Lauri Ihalainen. Tarkastusvaliokuntaan kuuluvat toimitusjohtaja George Berner, pääsihteeri Seppo Junttila ja lainopillinen asiamies Hannu Rautiainen.

Konserni

Ilmarisen konserniin kuuluu emoyhtiö Ilmarisen lisäksi pääasiassa kiinteistöyhtiöitä. TietoIlmarinen kuuluu Ilmarisen konserniin äänivallan perusteella, sillä Ilmarisen osuus TietoIlmarisen osakkeiden tuottamista äänistä on 70 prosenttia, vaikka osuus osakke-pääomasta on 30 prosenttia. Tytäryhtiöiden lukumäärä oli yhteensä 159.

Vuoden 2005 alussa purettiin Pohjola-Yhtymä Oyj:hin liittyneet ristiin-omistukset siten, että Suomi-yhtiö osti Pohjolan omistuksessa olleet Ilmarisen takuusuudet ja Ilmarinen osti Pohjolan omistuksessa olleet Suomen takuusuudet. Kumpikin kauppa toteutettiin 3.1.2005. Niiden jälkeen Suomi on Ilmarisen omistusyhteisyrittäjä.

Ilmarinen osti Suomi-yhtiöltä tämän omistamat Pohjantähti Keskinäisen Vakuutusyhtiön takuusuudet, minkä jälkeen Ilmarinen omistaa Pohjantähden

koko takuupääoman. Pohjantähti on Ilmarisen omistusyhteisyrittäjä.

Takuupääoma

Ilmarisella on 22 994 653,31 euron suuruinen takuupääoma, joka jakautuu 13 672 takuusuuteen. Takuupääoman omistajat ja näiden osuudet takuupääomasta olivat 31.12.2005 seuraavat:

	Takuusuuksia	%-osuus
Keskinäinen Henki- vakuutusyhtiö Suomi	13 412	98,1
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö	260	1,9
	13 672	100,0

Tulevaisuuden näkymät

Odotukset maailmantalouden kehityksestä vuonna 2006 ovat jossakin määrin ristiriitaiset. Talouden kasvu pysynee kohtuullisena, mutta talouskehityksen riskitekijöitä on enenevässä määrin. Keskeinen riskitekijä on öljyn hinta. Uutena riskitekijänä voidaan nähdä tapahtunut yleismaailmallinen kiinteistöjen hintojen nousu, kun matalat korot ovat alentaneet tuottovaatimuksia. Kun huomattava osa kiinteistöjen ostoista on rahoitettu vieraalla pääomalla, sekä talouskasvun kiihtyminen että hidastuminen muodostavat kumpikin omalla tavallaan riskin kiinteistöjen arvoille. Jossakin vaiheessa korkotaso alkanee nousta, ja vaikka odotukset osakemarkkinoiden kehityksestä ovatkin myönteiset, vuoden 2005 kaltaista kehitystä ei odoteta.

Osakemarkkinoiden positiivinen kehitys on vahvistanut edelleen Ilmarisen vakavaraisuutta vuoden vaihteen tilanteeseen verrattuna. Tammikuun lopussa toimintapääoma oli kohonnut 33,6 prosenttiin vakavaraisuuslaskennassa käytettävästä vastuuvälästä. Tammikuun jälkeen kehitys on jatkunut myönteisenä ja Ilmarisen vakavaraisuus edelleen kasvanut.

Työeläkevakuutusyhtiöiden sijoitus-toiminnan vakavaraisuuskehikko on nyt ollut käytössä yhdeksän vuoden ajan. Tähän ajanjaksoon on sisältynyt ennen kokemattoman voimakas pörssikurssien nousu ja sitten erittäin syvä lasku, jonka jälkeen kehitys on ollut taas nousevaa. Käytännön kokemuksia toimintapääomamekanismin toiminnasta on siis jo yli kokonaisen suhdannesyklin, ja mekanismi on toiminut odotetulla tavalla. Ilmarisen toimintapääoma oli tänä aikana korkeimmillaan miltei ylärajallaan ja alimmillaan hieman alle vakavaraisuusrajan kaksinkertaisen määrän.

Vakavaraisuutensa turvin Ilmarinen voi jo työeläkevakuutusyhtiöiden nykyisten vakavaraisuussäännösten puitteissa harjoittaa pitkän aikavälin hyviä tuottoja tavoittelevaa sijoitustoimintaa johdonmukaisesti myös huonojen aikojen yli. Näin ollen huomattava osuus sijoituksista kohdistetaan tulevaisuudessa koti- ja ulkomaisiin osakkeisiin. Tammikuussa 2006 keskeiset työmarkkinajärjestöt sopivat työeläkesijoittamisen reunaehtojen uudistamisesta vuosina 2004–2005 tehdyn selvitystyön pohjalta. Päätösten seurauksena osakesijoitusten osuus työeläkesijoittamisessa nousee yleisestikin nykyistä korkeammalle tasolle. Tällöin tuottohakuisten sijoitusten osuus Ilmarisen sijoituksista kohoaa entisestään. Tämä ei kuitenkaan lisää ainakaan merkittävästi osakemarkkinoiden heilahdusten vaikutuksia vuotuisen tulokseen, koska tehtävien muutosten jälkeen osa osakkeiden hintariskistä kannetaan yhteisesti.

Vuoden 2006 tulos määräytyy pitkälti sijoitusmarkkinoiden kehityksen perusteella. Ilmarinen arvioi suhteel-

lisen asemansa työeläkeyhtiöiden hyvituskilpailussa säilyvän pitkällä aikavälillä hyvänä.

Vuosien 2004 ja 2005 erittäin hyvien myyntitulosten vaikutus näkyy täysimääräisenä vasta vuonna 2006, jolloin Ilmarisen markkinaosuus nousee selvästi vuodesta 2005. Yhtiön vahva taloudellinen asema ja viime syksynä solmittu laajamittainen yhteistyösopimus OP-ryhmän kanssa antavat hyvät edellytykset myönteiselle kehitykselle myös jatkossa.

Tuloslaskelma

Milj. €	Emoyhtiö		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Vakuutustekninen laskelma				
Vakuutusmaksutulo	2 346,0	2 217,3	2 346,0	2 217,3
Sijoitustoiminnan tuotot	2 236,3	1 653,9	2 227,5	1 641,1
Korvauskulut				
Maksetut korvaukset	-2 054,5	-1 953,6	-2 053,3	-1 953,6
Korvausvastuun muutos				
Kokonaismuutos	-569,7	-360,7	-569,7	-360,7
Vastuunsiirrot	278,8	1,2	278,8	1,2
Kannansiirrot	-3,0	-0,5	-3,0	-0,5
	-293,9	-360,0	-293,9	-360,0
	-2 348,4	-2 313,6	-2 347,2	-2 313,6
Vakuutusmaksuvastuun muutos				
Kokonaismuutos	-1 945,9	-739,9	-1 945,9	-739,9
Vastuunsiirrot	657,6	3,7	657,6	3,7
Kannansiirrot	-2,8	-0,6	-2,8	-0,6
	-1 291,2	-736,9	-1 291,2	-736,9
Lakisääteiset maksut	-10,6	-10,8	-10,6	-10,8
Liikekulut	-55,7	-54,0	-54,1	-54,0
Sijoitustoiminnan kulut	-868,3	-729,6	-865,6	-728,2
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-	-0,7	-	-0,7
Muut vakuutustekniset kulut	-	0,7	-	0,7
Vakuutustekninen tulos	8,1	26,4	4,6	15,0
Muu kuin vakuutustekninen laskelma				
Vakuutustekninen tulos	8,1	26,4	4,6	15,0
Muut tuotot	1,3	1,2	1,4	1,2
Muut kulut	-1,9	-2,0	-1,8	-2,0
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-2,0	-20,7	-2,6	-14,3
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta	5,4	4,9	1,6	-0,1
Tilinpäätössiirrot				
Poistoeron muutos	2,0	1,5	-	-
	2,0	1,5	-	-
Vähemmistöosuudet	-	-	-0,2	0,6
Tilikauden voitto	7,4	6,4	1,4	0,5

Tase

Milj. €	Emoyhtiö		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Vastaavaa				
Aineettomat hyödykkeet				
Aineettomat oikeudet	4,3	5,4	4,4	5,4
Muut pitkävaikutteiset menot	0,0	0,1	0,0	0,1
Ennakkomaksut	0,5	0,5	0,5	0,5
	4,8	6,0	4,9	6,0
Sijoitukset				
Kiinteistösjoitukset				
Kiinteistöt ja kiinteistöosakkeet	1 355,0	1 345,1	1 838,7	1 747,4
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	497,7	422,6	-	-
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjäryhmittä	8,3	19,5	8,3	19,5
	1 861,0	1 787,2	1 847,0	1 767,0
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä ja omistusyhteisyrittäjäryhmittä				
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä	0,2	0,0	-	-
Osakkeet ja osuudet omistusyhteisyrittäjäryhmittä	11,3	312,6	11,3	311,9
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjäryhmittä	20,6	-	20,6	-
	32,0	312,6	31,9	311,9
Muut sijoitukset				
Osakkeet ja osuudet	6 012,3	4 564,6	6 012,3	4 566,0
Rahoitusmarkkinavälineet	9 741,9	8 172,2	9 741,9	8 172,2
Kiinnelainasaamiset	304,9	264,5	304,9	264,5
Muut lainasaamiset	739,1	833,3	739,1	833,3
Talletukset	5,3	192,5	9,3	192,5
	16 803,4	14 027,2	16 807,5	14 028,5
	18 696,5	16 127,0	18 686,4	16 107,4
Saamiset				
Ensivakuutustoiminnasta				
Vakuutuksenottajilta	55,7	62,6	55,7	62,6
Muut saamiset				
Kannansiirtosaaminen	-	8,0	-	8,0
Muut saamiset	438,9	305,4	434,9	300,8
	438,9	313,4	434,9	308,8
	494,6	376,0	490,6	371,4
Muu omaisuus				
Aineelliset hyödykkeet				
Koneet ja kalusto	6,9	9,2	7,5	9,2
Muut aineelliset hyödykkeet	1,7	1,7	1,7	1,7
	8,6	10,9	9,2	10,9
Rahat ja pankkisaamiset	29,2	47,7	30,2	50,2
	37,9	58,6	39,4	61,1
Siirtosaamiset				
Korot ja vuokrat	208,1	185,0	208,4	185,3
Muut siirtosaamiset	29,9	24,4	30,2	24,4
	238,0	209,4	238,5	209,6
Vastaavaa yhteensä	19 471,8	16 776,9	19 459,9	16 755,5

Tase

Milj. €	Emoyhtiö		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Vastattavaa				
Oma pääoma				
Takuupääoma	23,0	23,0	23,0	23,0
Muut rahastot				
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	49,5	44,5	49,5	44,5
Muut rahastot	–	–	0,6	0,6
	49,5	44,5	50,1	45,1
Edellisten tilikausien voitto	–	–	0,6	6,4
Tilikauden voitto	7,4	6,4	1,4	0,5
	79,9	73,8	75,0	75,0
Vähemmistöosuudet	–	–	25,3	25,1
Tilinpäätössiirtojen kertymä				
Poistoero	15,5	17,5	–	–
	15,5	17,5	–	–
Vakuutustekninen vastuovelka				
Vakuutusmaksuvastuu	13 064,3	11 118,4	13 064,3	11 118,4
Korvausvastuu	5 826,9	5 257,2	5 826,9	5 257,2
	18 891,3	16 375,6	18 891,3	16 375,6
Velat				
Ensivakuutustoiminnasta	38,7	9,7	38,7	9,7
Lainat rahoituslaitoksilta	–	–	1,0	1,2
Muut velat	350,7	260,8	330,8	229,3
	389,4	270,5	370,4	240,1
Siirtovelat	95,7	39,5	97,9	39,7
Vastattavaa yhteensä	19 471,8	16 776,9	19 459,9	16 755,5

Rahoituslaskelma

Milj. €	Emoyhtiö		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Liiketoiminnan rahavirta				
Voitto (tappio) varsinaisesta toiminnasta	5,4	4,9	1,6	-0,1
Oikaisut				
Vakuutusteknisen vastuuvelan muutos	2 515,7	1 100,6	2 515,7	1 100,6
Sijoitusten arvonalentumiset ja arvonnkorotukset	-57,0	40,8	-59,1	66,8
Suunnitelman mukaiset poistot	15,1	16,3	51,5	52,2
Muut oikaisut	-898,6	-322,7	-900,0	-333,3
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	1 580,5	839,8	1 609,7	886,1
Käyttöpääoman muutos:				
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten lisäys (-) / vähennys (+)	-147,3	-0,4	-148,1	1,4
Lyhytaikaisten korottomien velkojen lisäys (+) / vähennys (-)	175,2	104,5	188,5	112,4
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	1 608,4	943,9	1 650,1	999,9
Maksetut välittömät verot	-2,0	-20,7	-2,6	-14,3
Rahavirta ennen satunnaisia eriä	1 606,4	923,1	1 647,5	985,6
Liiketoiminnan rahavirta	1 606,4	923,1	1 647,5	985,6
Investointien rahavirta				
Investoinnit sijoituksiin (pl. rahavarat)	-20 750,6	-18 918,2	-20 758,3	-18 916,7
Luovutustulot sijoituksista (pl. rahavarat)	19 127,8	17 985,6	19 094,1	17 923,6
Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden sekä muun omaisuuden investoinnit ja luovutustulot (netto)	-0,8	-4,8	-1,9	-4,8
Investointien rahavirta	-1 623,5	-937,4	-1 666,1	-997,9
Rahoituksen rahavirta				
Maksetut takuupääoman korot ja muu voitonjako	-1,4	-2,0	-1,4	-2,0
Rahoituksen rahavirta	-1,4	-2,0	-1,4	-2,0
Rahavarojen muutos	-18,5	-16,3	-20,0	-14,3
Rahavarat tilikauden alussa	47,7	64,0	50,2	64,5
Rahavarat tilikauden lopussa	29,2	47,7	30,2	50,2
	-18,5	-16,3	-20,0	-14,3

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Tilinpäätös laaditaan kirjanpito-, osakeyhtiö- ja vakuutusyhtiölain sekä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain mukaisesti. Lisäksi tilinpäätöksessä noudatetaan sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetusta vakuutusyhtiön tilinpäätöksestä ja konsernitilinpäätöksestä, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön laskuperusteita ja määräyksiä sekä Vakuutusvalvontaviraston antamia määräyksiä ja ohjeita.

Konsernitilinpäätös

Konsernitilinpäätökseen yhdistellään emoyhtiön lisäksi kaikki tytäryritykset, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli puolet äänivallasta. Ilmarisen tytäryritykset, tietotekniikkapalveluja Ilmariselle tuottava tytäryhtiöä lukuunottamatta, ovat kiinteistöyhtiöitä.

Konsernitilinpäätös laaditaan emoyhtiön ja tytäryhtiöiden tuloslaskelmien, taseiden ja liitetietojen yhdistelmänä, joista eliminoidaan yhtiöiden väliset saamiset ja velat, tuotot ja kulut, voitonjako sekä keskinäinen osakeomistus. Vuoden aikana hankitut tytäryhtiöt yhdistellään hankintahetkestä lähtien ja vuoden aikana myydyt yhtiöt yhdistellään myyntihetkeen saakka. Tuloksesta ja omasta pääomasta erotetaan vähemmistön osuus omaksi eräkseen.

Konsernin keskinäinen osakeomistus eliminoidaan hankintamennettelmää käyttäen. Syntynyt konserniaktiiva jaetaan tytäryhtiöiden omaisuuserille ja poistetaan näiden poistosuunnitelman mukaan.

Kiinteistötytäryhtiöosakkeisiin tehdyn arvonalentumiset, arvonalentumisen palautukset ja arvonorotukset on peruutettu konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Vastaavat kirjaukset on käypi-

en arvojen puitteissa kohdistettu konsernitaseessa tytäryhtiöiden omistamille kiinteistöille.

Osakkuusyrittiset eli yritykset, joiden osakkeiden tuottamasta äänimäärästä Ilmarisen konsernin omistus on 20–50 prosenttia, yhdistellään konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmällä.

20–50 prosentin omistuksia asunto- ja kiinteistöyhtiöistä ei kuitenkaan yhdistellä. Tämän merkitys konsernin tulokseen ja vapaaseen omaan pääomaan on vähäinen.

Konsernituloslaskelmaan sisältyy konsernin osuus osakkuusyrittisten tuloksista. Konsernitaseessa osakkuusyrittisten hankintamennoon on lisätty konsernin osuus hankinnan jälkeen kertyneistä tuloksista.

Sijoitusten kirjanpitoarvo

Rakennukset ja rakennelmat esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyn hankintamennon määräisinä, tai ne on kirjattu sitä alempaan käypään arvoon. Hankintamennoon sisällytetään hankinnasta aiheutuneet muuttuvat menot. Kiinteistöosakkeet sekä maa- ja vesialueet esitetään taseessa hankinnasta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alemman käyvän arvon määräisinä. Joidenkin kiinteistöisjoitusten arvo ja on aiempina vuosina korotettu. Suunnitelmapoisto vähennetään myös rakennuksiin kohdistuvista tuloutetuista arvonorotuksista.

Sijoitusomaisuudeksi katsottavat muut osakkeet ja osuudet esitetään taseessa hankinnasta aiheutuneiden muuttuvien menojen tai niitä alemman käyvän arvon määräisinä. Joidenkin

osakkeiden arvoja on aiempina vuosina korotettu.

Rahoitusmarkkinavälineet esitetään hankintamennon tai tätä alemman todennäköisen arvon määräisinä. Korkotason vaihtelusta aiheutuvia arvonnmuutoksia ei kuitenkaan kirjata. Rahoitusmarkkinavälineiden nimellisarvon ja hankintamennon erotus jaksotetaan korkotuotoiksi tai niiden vähennykseksi rahoitusmarkkinavälineen juoksuajana. Vastaerä merkitään hankintamennon lisäykseksi tai vähennykseksi.

Hankintamennon on laskettu lajikohtaisesta keskihinnasta.

Käyttöomaisuudeksi katsottavat osakkeet ja osuudet esitetään taseessa pysyvillä arvonalennuksilla vähennetyn hankintamennon määräisinä. Hankintamennon lasketaan fifo-mennettelmää käyttäen.

Saamisiksi katsottavat sijoitukset esitetään taseessa nimellisarvon tai tätä alemman käyvän arvon määräisinä.

Sijoituksista aikaisemmin tehdyn arvonalennukset palautetaan tulovaikutteisesti hankintamennoon käyvän arvon nousua vastaavalta osuudelta.

Tilikauden aikana on käytetty osake, korko-, raaka-aine- ja valuuttajohdannaisia. Johdannaisiin sovelletaan kirjanpidossa suojauslaskentaa vain valuuttavaihtosopimusten osalta, vaikka osa muistakin johdannaisliiketoimista toimii tehokkaina suojauksina. Vakavaraisuudessa ja katelaskennassa on käsitelty suojaavina kaikki valuuttajohdannaiset, jotka olivat tilinpäätöshetkellä tehokkaita suojauksia. Johdannaisopimukset merkitään taseeseen sopimuskohtaisesti hankintamennon määräisinä tai sitä alempaan käypään arvoon. Suljettujen ja erääntyneiden johdannaisen

tulos on kirjattu täysimääräisesti tulosvaikutteisesti.

Tiedot tilinpäätöshetkellä arvopapereiden lainaussopimuksilla lainaksi anetuista ja lainaksi otetuista arvopapereista on kerrottu tilinpäätöksen liitetiedoissa. Lainaksi annetut arvopaperit sisältyvät taseeseen. Lainaksi otetut arvopaperit on myyty edelleen ja myyntihinta on merkitty taseeseen lyhytaikaiseksi velaksi myyntihinnan tai sitä korkeamman tilinpäätöshetken markkinahinnan määräisenä. Lainaksi otettuja on asettanut lainoista vakuuden.

Muun omaisuuden kuin sijoitusten kirjanpitoarvo

Aineettomat hyödykkeet ja kalusto esitetään taseessa suunnitelmapoistoilla vähennetyt hankintameno määräisenä. Hankintamenoon sisällytetään hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneet muuttuvat menot.

Vakuutusmaksusaamiset ja muut saamiset merkitään taseeseen nimellisarvoon tai tätä alempana todennäköiseen arvoon.

Suunnitelmapoistojen perusteet

Poistojen määrittämiseen on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa. Rakennusten ja rakennelmien suunnitelman mukaiset poistot on laskettu rakennuskohtaisesta hankintamenoista ja tuloutetusta arvonorotuksesta rakennuksen arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan tasapoistoin. Uusina hankittujen kiinteistöjen poistoajat ovat seuraavat:

Asuin- ja toimistorakennukset	50 vuotta
Hotelli-, myymälä- ja teollisuusrakennukset	40 vuotta
Voimalaitosrakennukset	70 vuotta
Rakennusten ainesosat	10 vuotta
Muut aktiivat	EVL
Tuloutetut arvonorotukset	kuten rakennus

Jollekin kiinteistöille on määritetty 20 prosentin jäännösarvo.

Aineettomien hyödykkeiden ja kaluston suunnitelman mukaiset poistot on laskettu hyödykeryhmäkohtaisesta hankintamenoista hyödykeryhmän arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan tasapoistoin. Poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet (atk-ohjelmien käyttöoikeudet)	5 vuotta
Muut pitkävaikutteiset menot	5 vuotta
Kuljetusvälineet ja atk-laitteet	5 vuotta
Muu kalusto	10 vuotta

Sijoitusten arvonorotukset

Maa- ja vesialueiden, rakennusten ja arvopapereiden arvoja voidaan korottaa. Sijoitusomaisuudeksi katsottavien hyödykkeiden arvonorotusten vastaerät kirjataan tuloslaskelmaan ja käyttöomaisuudeksi katsottavien hyödykkeiden arvonorotusten vastaerät arvonorotusrahastoon. Jos arvonorotus osoittautuu aiheettomaksi, tuloutettu arvonorotus oikaistaan tulosvaikutteisesti ja rahastoitu arvonorotus peruutetaan taseeseen.

Rakennusten tuloutettu arvonorotus poistetaan suunnitelman mukaan.

Sijoitusten käypä arvo ja arvostuserot

Tilinpäätöksen liitetiedoissa kerrotaan tase-eräkohtaisesti sijoitusten jäljellä oleva hankintameno sekä sijoitusten ja johdannaisoppimusten kirjanpitoarvo ja käypä arvo. Kahden ensiksi mainitun arvonorotus muodostuu sijoitusten arvonorotuksista. Kahden viimeksi mainitun arvonorotus osoittaa taseeseen kirjaamattomat arvostuserot.

Kiinteistösijoitusten käypä arvo on määritetty kohteittain käyttäen ensisijaisesti tuottoarvomenetelmää. Sitä täydentävänä menetelmänä on käytetty kauppa-arvomenetelmää, jonka perustana ovat alueelliset kauppahintatilat. Arvioinnissa on otettu huomioon mm. kiinteistön käyttötarkoitus, kunto

sekä olemassa olevat vuokrasopimukset ja vallitseva markkinavuokrataso. Yhtiön omat asiantuntijat arvioivat kiinteistösijoitusten käyvän arvonoron vuosittain.

Noteerattujen osakkeiden käypänä arvona käytetään vuoden viimeisintä ostokurssia tai sen puuttuessa kaupan käyntikurssia. Sijoitusrahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty viimeisintä saatavissa ollutta hallinnointiyhtiön laskemaa rahasto-osuuden arvoa. Pääomarahasto-osuuksien käypänä arvona on käytetty hallinnointiyhtiön ilmoittamaa arviota rahaston käyvästä arvosta tai sen puuttuessa hankintamenoa. Muiden osakkeiden ja osuuksien käypänä arvona pidetään todennäköistä luovutushintaa, jäljellä olevaa hankintamenoa tai substanssiin pohjautuvaa arvoa.

Rahoitusmarkkinavälineiden käypä arvo lasketaan käyttäen pankkien markkinanoteerauksia. Niiden puuttuessa käytetään hankintahintaa.

Johdannaisoppimusten käypänä arvona käytetään markkinahintaa tai todennäköistä luovutushintaa.

Saamisten käypänä arvona pidetään nimellisarvoa tai tätä alempana todennäköistä arvoa.

Vakuutustekninen vastuuvélka

Vakuutusoppimuksista aiheutuva vastuu kirjataan vastuuvélkaksi. Sen muodostavat vakuutusmaksuvastuu ja korvausvastuu. Vakuutusmaksuvastuu koskee tulevaisuudessa myönnettävistä eläkkeistä yhtiölle aiheutuvaa vastuuta ja korvausvastuu jo maksettavana olevista eläkkeistä yhtiölle aiheutuvaa vastuuta.

Vastuuvélka on laskettu sosiaali- ja terveysministeriön vahvistamien laskuperusteiden mukaisesti.

Vakuutusmaksuvastuuseen sisältyy osittamaton lisävakuutusvastuu, joka on toimintapäätöksen luettava erä, sekä ositettu lisävakuutusvastuu, joka sisäl-

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet

tää vakuutuksenottajille tuleviin asiakas-hyvityksiin varatun määrän.

Korvausvastuuseen sisältyy tasoitus-vastuu, jolla varaudutaan sellaisiin vuo-siin, joina riskin kattamiseen tarkoit-etut vakuutusmaksun osat eivät riitä niil-lä katettaviin korvauksiin.

Tilikauden voitto ja oma pääoma

Sosiaali- ja terveystieteiden vahvis-tamat laskuperusteet määrittelevät laki-sääteistä eläkevakuutusta harjoittavan yhtiön tilikauden kirjanpidollisen tu-loksen käytön erikseen tasoitusvastuun muutokseen, osittamattoman ja osite-tun lisävakuutusvastuun muutokseen sekä tuloslaskelman voittoon.

Liitetietona esitetään yhtiön oman pääoman jakautuminen takuupääoman omistajien ja vakuutuksenottajien kes-ken sekä laskelma voitonjakokelpoisis-ta varoista.

Toimintapääoma

Vakuutusvalvontavirasto valvoo vakuu-tusyhtiöiden vakavaraisuutta. Keskei-simpänä mittarina käytetään toiminta-pääomaa, jolla tarkoitetaan käypään ar-voon arvostettujen varojen ja velkojen erotusta. Vastuuvetkään ei tällöin lueta em. osittamatonta lisävakuutusvastuu-ta, jolla varaudutaan sijoitustoiminnan riskeihin. Toimintapääoman ja oman pääoman on täytettävä työeläkevakuu-tusyhtiöistä annetussa laissa säädetyt vaatimukset. Ei-suojaavina käsiteltyjen johdannaisten osalta on toimintapää-omasta vähennetty mahdollinen enim-mäistappio.

Sijoitustoiminnan riskillisyyttä vaikut-taa vaadittavan toimintapääoman mää-rään. Vaatimusten määrittely perustuu toimintapääomaan liittyviin rajoihin, joita ovat vakavaraisuusraja sekä tavoite-työhyöhykkeen alaraja ja yläaraja. Eri ra-jojen väliin jääviä työhyöhykkeitä koske-vat erilaiset tuloksenkäyttöä sääntö.

Toimintapääoma esitetään liite-tiedoissa.

Käypien arvojen ja kirjanpitoarvo-jen erotuksen muutos eli arvostusero-jen muutos edellisestä tilikaudesta on osa tilikauden kokonaistulosta ja nä-kyy toimintapääoman muutoksena.

Laskennalliset verovelat ja -saamiset

Tuloslaskelmaan merkitään tilikau-den ja aikaisempien tilikausien suorite-perusteiset verot.

Konsernitaseessa vapaaehtoiset va-raukset ja kertynyt poistoero on mer-kitty mahdollisen vähemmistöosuuden erottamisen jälkeen omaan pääomaan ja konsernituloslaskelmassa niiden muu-tos sisältyy tilikauden tulokseen.

Ilmarinen ei merkitse laskennalli-sia verovelkoja ja -saamisia emoyhtiön taseeseen eikä konsernitaseeseen eikä myöskään vähennä laskennallista vero-velkaa toimintapääomasta, koska näiden velkojen ja saamisten realisoitumista ei voida pitää lakisääteistä eläkevakuutus-ta harjoittavan yhtiön ja sen konsernin tilinpäätöksessä todennäköisenä.

Ulkomaanrahan määräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän kurssiin. Tilikauden päättyessä avoinna ole-vat ulkomaanrahan määräiset saami-set ja velat sekä sijoitusten käyvät ar-vot muutetaan Suomen rahaksi Euroo-pan keskuspankin tilinpäätöspäivänä noteeraamaan kurssiin. Sekä tilikaudel-la että tilinpäätöksessä syntyneet kurssi-voitot ja -tappiot merkitään tuloslaskel-maan ao. tulojen ja menojen oikaisue-riksi tai sijoitustoiminnan tuotoiksi ja kuluiksi, mikäli kurssierot liittyvät ra-hoitustapahtumiin.

Toimintokohtaiset liikemenot ja poistot Liikekulut sekä kaluston ja pitkävaikut-teisten menojen poistot sisällytetään toi-mintokohtaisesti tuloslaskelman eriin. Korvausten ja työkyvyn ylläpidon hoitamiseen liittyvä kuluosuus sisällytetään maksettuihin korvauksiin ja sijoitusten hoitamiseen liittyvä kuluosuus sijoitus-toiminnan kuluihin. Liikekuluina esi-tetään vakuutusten hankinnan ja hoi-don sekä yleishallinnon kulut. Muissa kuluissa esitetään muusta toiminnasta aiheutuneet kulut. Rakennusten suun-nitelmapoistot esitetään sijoitustoimin-nan kuluina.

Henkilökunnan eläkejärjestelyt

Henkilökunnan sekä hallituksen ja hal-lintoneuvoston luottamustoimessa ole-vien henkilöiden eläketurva on järjes-tetty TEL-vakuutuksella. Tilivuoteen kohdistuvat eläkemenot on kirjattu suo-riteperusteisesti kuluiksi.

Tunnusluvut ja analyysit

Taloudellista kehitystä kuvaavat tun-nusluvut ja analyysit on laskettu ja esi-tetty Vakuutusvalvontaviraston liitetie-toja koskevien määräysten mukaisesti.

Sijoitustoiminnan ja vakavaraisuus-ten tunnusluvut ja analyysit esitetään käyvin arvoin.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin suhteessa sitoutuneeseen pää-omaan lasketaan erikseen kullekin sijoi-tuslajille sekä sijoitusten yhteismäärälle ottaen huomioon päivittäin tai kuukau-sittain aikapainotetut kassavirrat. Las-kennassa käytetään ns. Modified Dietz-kaavaa, jossa sitoutunut pääoma laske-taan lisäämällä kauden alun markkina-arvoon kauden aikaiset kassavirrat pai-notettuina sillä suhteellisella osuudella koko kauden pituudesta, joka on jäljellä tapahtumapäivästä tai tapahtumakuu-kauden puolivälistä kauden loppuun.

Milj. €	2005	2004
Vakuutusmaksutulon erittely		
Ensivakuutus		
TEL:n mukainen perusvakuutus		
Työnantajan osuus	1 669,2	1 592,2
Työntekijän osuus	492,9	449,3
	2 162,0	2 041,5
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	7,6	8,2
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	179,3	170,3
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	0,2	0,3
	2 349,0	2 220,3
Valtion eläkerahastoon suoritettava siirtymämaksu	-1,0	-1,1
Jälleenvakuutus	0,0	0,0
Vakuutusmaksutulo ennen jälleenvakuuttajien osuutta	2 348,1	2 219,2
Jälleenvakuuttajien osuus	-2,1	-1,9
Vakuutusmaksutulo	2 346,0	2 217,3
Vakuutusmaksutulosta vähennetyt erät		
Luottotappiot vakuutusmaksusaamisista		
TEL	-6,9	-3,5
YEL	-2,9	-4,0
	-9,7	-7,5
Maksettujen korvausten erittely		
Ensivakuutus		
Maksettu eläkkeensaajille		
TEL:n mukainen perusvakuutus	1 901,1	1 790,8
TEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	50,0	49,5
YEL:n vähimmäisturvan mukainen vakuutus	196,8	189,4
YEL:n mukainen lisäeläkevakuutus	1,1	1,0
	2 148,9	2 030,6
Maksettu / saatu vastuunjakokorvauksia		
TEL-eläkkeet	-4,6	-0,4
YEL-eläkkeet	-3,7	-3,3
Osuus työttömyysvakuutusrahaston vakuutusmaksuista	-89,2	-76,0
YEL:n valtion osuus	-15,6	-17,9
	-113,1	-97,6
	2 035,8	1 933,0
Maksettu / saatu yhteisvastuukorvausta	-	-0,2
Korvaustoiminnan hoitokulut	16,8	19,4
Työkyvyn ylläpitotoiminnan hoitokulut	3,8	3,1
Maksetut korvaukset ennen jälleenvakuuttajien osuutta	2 056,5	1 955,4
Jälleenvakuuttajien osuus	-2,0	-1,8
Maksetut korvaukset yhteensä	2 054,5	1 953,6

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

Milj. €	Emoyhtiö		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Sijoitustoiminnan nettotuoton erittely				
Sijoitustoiminnan tuotot				
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyrityksiin				
Osuus osakkuusyritysten voitosta (tappiosta)	-	-	-0,3	65,5
Osinkotuotot muilta omistusyhteisyrityksiltä	0,3	45,6	0,3	0,4
Korkotuotot muilta omistusyhteisyrityksiltä	1,3	-	1,3	-
	1,6	45,6	1,3	65,9
Tuotot kiinteistösijoituksista				
Korkotuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	14,0	15,1	-	-
Muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	5,3	4,6	5,4	4,8
Muut tuotot				
Saman konsernin yrityksiltä	1,9	0,8	-	-
Muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	154,2	169,7	159,4	174,8
	175,4	190,2	164,8	179,6
Tuotot muista sijoituksista				
Osinkotuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	151,6	117,1	151,6	117,1
Korkotuotot				
Muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	372,1	353,6	372,1	353,6
Muut tuotot muilta kuin saman konsernin yrityksiltä	433,0	369,8	433,0	369,8
	956,7	840,5	956,7	840,5
Yhteensä	1 133,6	1 076,3	1 122,9	1 086,0
Arvon alentumisten palautukset				
Myyntivoitot	95,3	80,3	95,8	54,1
	1 007,3	497,3	1 008,8	501,0
Yhteensä	2 236,3	1 653,9	2 227,5	1 641,1
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistösijoituksista	-117,5	-104,4	-81,4	-68,3
Kulut muista sijoituksista	-576,4	-334,1	-576,3	-334,1
Korkokulut ja muut vieraan pääoman kulut				
Saman konsernin yrityksille	-0,4	-0,4	-	-
Muille kuin saman konsernin yrityksille	-18,2	-5,1	-18,2	-5,2
	-18,6	-5,5	-18,2	-5,2
Yhteensä	-712,5	-444,1	-675,9	-407,6
Arvon alentumiset ja poistot				
Arvon alentumiset	-38,2	-120,4	-36,7	-120,1
Rakennusten suunnitelmapoistot	-10,8	-11,2	-46,8	-47,1
	-49,1	-131,6	-83,5	-167,3
Myyntitappiot	-106,7	-153,8	-106,2	-153,4
Yhteensä	-868,3	-729,6	-865,6	-728,2
Sijoitustoiminnan nettotuotto ennen arvonkorotuksia ja niiden oikaisua				
	1 368,0	924,4	1 361,8	912,9
Sijoitusten arvonkorotuksen oikaisu	-	-0,7	-	-0,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto tuloslaskelmassa	1 368,0	923,7	1 361,8	912,2

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

Milj. €	Emoyhtiö		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Liikekulueroittelyt				
Kokonaisliikekulut toiminnoittain				
Maksetut korvaukset				
Korvaustoiminnon hoitokulut	16,8	19,4	15,7	19,4
Työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut	3,8	3,1	3,7	3,1
	20,7	22,5	19,4	22,5
Liikekulut				
Ensivakuutuksen palkkiot	0,5	0,5	0,5	0,5
Muut vakuutusten hankintamenot	8,1	9,4	8,0	9,4
Vakuutusten hankintamenot yhteensä	8,5	9,9	8,4	9,9
Vakuutusten hoitokulut	29,4	27,3	28,3	27,3
Hallintokulut	17,7	16,8	17,4	16,8
	55,7	54,0	54,2	54,0
Sijoitustoiminnan kulut				
Kulut kiinteistöinvestoinneista	1,8	1,9	2,2	2,3
Kulut muista investoinneista	7,6	7,2	7,5	7,2
	9,4	9,2	9,6	9,5
Muut kulut				
	1,9	2,0	1,8	2,0
Kokonaisliikekulut yhteensä	87,6	87,7	85,0	88,0

Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut				
Palkat ja palkkiot	25,2	30,9	32,5	30,9
Eläkekulut	4,5	5,5	5,7	5,5
Muut henkilösivukulut	1,6	1,8	2,0	1,8
Yhteensä	31,2	38,2	40,2	38,3
Johdon palkat ja palkkiot				
Toimitusjohtaja ja hänen sijaisensa	0,6	0,6	0,7	0,6
Hallitusten jäsenet ja varajäsenet	0,2	0,2	0,2	0,2
Hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet	0,1	0,1	0,1	0,1
Yhteensä	0,9	0,8	1,0	0,8
Johdon eläkesitoumukset				
Johtajien eläkeikä on 65 vuotta lukuunottamatta ennen 1.7.1992 Johtajiksi tulleita, joiden eläkeikä on 60 vuotta.				
Henkilöstön keskimääräinen lukumäärä tilikauden aikana	547	683	687	683

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

Sijoitukset	31.12.2005			31.12.2004		
	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo	Jäljellä oleva hankintameno	Kirjanpito-arvo	Käypä arvo
Milj. €						
Sijoitusten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö						
Kiinteistösjoitukset						
Kiinteistöt	419,1	426,4	525,8	438,3	446,0	535,0
Kiinteistöosakkeet saman konsernin yrityksissä	898,9	903,1	1 038,0	860,4	873,0	1 021,8
Kiinteistöosakkeet omistusyhteisyriksissä	8,0	8,0	8,8	19,0	19,0	21,0
Muut kiinteistöosakkeet	17,5	17,5	18,1	7,2	7,2	7,8
Lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	497,7	497,7	497,7	422,6	422,6	422,6
Lainasaamiset omistusyhteisyriksiltä	8,3	8,3	8,3	19,5	19,5	19,5
Sijoitukset saman konsernin yrityksissä						
Osakkeet ja osuudet	0,2	0,2	0,2	0,0	0,0	0,0
Sijoitukset omistusyhteisyriksissä						
Osakkeet ja osuudet	11,3	11,3	11,3	312,6	312,6	312,6
Lainasaamiset	20,6	20,6	20,6	-	-	-
Muut sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	6 010,7	6 012,3	7 629,9	4 562,2	4 564,6	5 293,4
Rahoitusmarkkinavälineet	9 741,9	9 741,9	9 925,1	8 172,2	8 172,2	8 443,5
Kiinnelainasaamiset	304,9	304,9	304,9	264,5	264,5	264,5
Muut lainasaamiset	739,1	739,1	739,1	833,3	833,3	833,3
Talletukset	5,3	5,3	5,3	192,5	192,5	192,5
	18 683,4	18 696,5	20 733,0	16 104,2	16 127,0	17 367,5
Rahoitusmarkkinavälineiden jäljellä oleva hankintameno sisältää:						
korkotuotoiksi (+) tai niiden vähennykseksi (-)						
jaksotettua nimellisarvon ja hankintamenon erotusta			-58,5			-31,1
Kirjanpitoarvo sisältää						
Tuloutettuja arvonorotuksia			13,1			22,7
Arvostusero (käyvän arvon ja kirjanpitoarvon erotus)			2 036,5			1 240,5
Ei-suojaavien johdannaisten käypä arvo ja arvostusero, emoyhtiö						
Muut saamiset						
Ennakkomaksut optiosopimuksista		78,4	85,7		83,6	85,1
Muut velat						
Ennakkomaksut optiosopimuksista		-8,1	-5,5		-1,7	-1,3
Muut siirtosaamiset ja -velat						
Futuuri- ja termiinisopimukset		-39,4	-4,6		0,2	31,4
		30,9	75,7		82,1	115,2
Arvostusero yhteensä			44,7			33,1

Osakkeet ja osuudet, emoyhtiö 31.12.2005

	Kpl	Osuus osakkeista/ äänistä, %	Kirjanpito- arvo, milj. €	Käypä arvo, milj. €
Osakkeet ja osuudet saman konsernin yrityksissä				
Tietollmarinen Oy	1 530	30,00 / 70,00	0,2	0,2
Omistusyhteisyritysten osakkeet ja osuudet				
Pohjantähti Keskinäinen Vakuutusyhtiö	120	100,00 / 18,69	10,2	10,2
Oy Porasto Ab	1 144	26,33	0,6	0,6
Keskinäinen Henkivakuutusyhtiö Suomi	3	100,00 / 0,00	0,5	0,5
Yhteensä			11,3	11,3

Muut sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Kotimaiset yhtiöt, noteeratut

Aldata Solution Oyj	6 616 800	9,81	12,0	12,0
Alma Media Oyj	2 404 562	3,22	14,7	18,3
Amer Sports Oyj	1 071 250	1,50	7,2	16,8
Atria Yhtymä Oyj	70 000	0,33 / 0,07	1,1	1,2
CapMan Oyj	548 500	0,72 / 0,37	1,4	1,6
Cargotec Oyj	465 280	0,73 / 0,31	3,7	13,4
Citycon Oyj	1 144 000	0,84	1,7	3,6
Componenta Oyj	257 600	2,68	1,5	1,5
Comptel Oyj	683 591	0,64	1,1	1,1
Efore Oyj	400 000	0,99	0,7	0,7
Elcoteq SE	120 000	0,39 / 0,10	2,0	2,4
Elektrobit Group Oyj	2 103 140	1,63	3,9	3,9
Elisa Oyj	2 595 163	1,56	40,6	40,6
Exel Oyj	839 400	7,30	2,8	10,9
Finnair Oyj	344 200	0,40	2,8	4,1
Finnlines Oyj	2 208 300	5,43	26,3	31,8
Fiskars Oyj Abp	488 990	0,63 / 0,10	4,5	4,7
Fortum Oyj	10 946 100	1,25	98,3	173,4
F-Secure Oyj	337 150	0,22	0,6	0,7
HK Ruokatalo Group Oyj	90 000	0,26 / 0,07	0,9	0,9
Huhtamäki Oyj	3 539 120	3,41	36,5	49,2
Ilkka-Yhtymä Oyj	250 560	1,92 / 2,3	1,3	2,9
Jaakko Pöyry Group Oyj	190 000	1,31	4,6	6,1
KCI Konecranes Oyj	91 365	0,63	2,5	3,8
Kemira Oyj	843 900	0,68	6,2	11,4
Kemira Grow-How Oyj	365 320	0,64	2,0	2,2
Kesko Oyj	1 165 400	1,21 / 0,30	17,8	27,8
Kone Oyj	1 266 560	0,99 / 0,42	20,5	42,3
Kyro Oyj Abp	624 400	0,79	1,6	2,5
Larox Oyj	329 700	3,55 / 0,66	1,2	2,0
Lassila Et Tikanoja Oyj	2 768 400	7,21	15,6	41,0
Lemminkäinen Oyj	80 000	0,47	1,5	2,4
Oyj Leo Longlife Plc	151 425	2,29 / 0,61	0,6	0,7
Lännen Tehtaat Oyj	153 800	2,43	1,8	2,8
Martela Oyj	335 400	8,07 / 2,14	2,4	2,4
Metso Oyj	2 545 728	1,80	41,5	58,9
M-real Oyj	8 562 541	2,61 / 7,43	36,2	36,2
Neste Oil Oyj	3 465 800	1,35	63,2	82,8

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

Osakkeet ja osuudet, emoyhtiö 31.12.2005

	Kpl	Osuus osakkeista/ äänistä, %	Kirjanpito- arvo, milj. €	Käypä arvo, milj. €
Nokia Oyj	14 950 489	0,34	217,7	230,8
Nokian Renkaat Oyj	2 614 200	2,16	9,7	27,8
Okmetic Oyj	449 300	2,66	0,8	0,8
OKO Osuuspankkien Keskuspankki Oyj	20 191 400	10,04 / 5,35	203,7	238,7
Olvi Oyj	219 424	4,23 / 0,96	1,8	4,6
Orion Oyj	1 752 890	1,26 / 2,62	19,3	27,4
Outokumpu Oyj	4 498 836	2,48	49,8	56,5
Perlos Oyj	1 533 080	2,90	13,7	13,7
PKC Group Oyj	55 000	0,31	0,6	0,6
Raisio Oyj	1 016 966	0,62 / 0,12	2,3	2,3
Ramirent Oyj	50 000	0,19	0,8	1,2
Rapala VMC Oyj	330 001	0,86	1,9	2,0
Rautaruukki Oyj	439 000	0,32	5,8	9,0
Sampo Oyj	7 320 255	1,28 / 1,27	76,3	107,6
Sanoma WSOY Oyj	4 489 056	2,86 / 3,05	52,0	89,3
Satama Interactive Oyj	1 900 000	4,74	1,9	2,0
Scanfil Oyj	580 000	0,96	2,5	2,5
SSH Communications Security Oyj	483 450	1,71	0,6	0,6
Stockmann Oyj Abp	514 850	0,95 / 0,19	7,8	16,7
Stora Enso Oyj	8 559 390	1,05 / 1,66	96,5	98,0
Suominen Yhtymä Oyj	1 911 552	8,06	6,1	6,1
Tamfelt Oyj	2 047 823	7,43 / 4,59	16,6	16,7
Teleste Oyj	840 350	4,85	6,3	6,3
Tietoenator Oyj	1 214 640	1,54	31,1	37,4
Tulikivi Oyj	515 595	5,66 / 1,69	2,2	4,2
UPM-Kymmene Oyj	10 688 466	2,04	148,0	177,0
Uponor Oyj	1 805 600	2,43	14,6	32,4
Vacon Oyj	70 500	0,46	0,9	1,2
Vaisala Oyj	1 058 429	5,99 / 1,28	25,4	25,4
Wärtsilä Oyj Abp	537 430	0,57 / 0,32	8,5	13,4
YIT-Yhtymä Oyj	1 667 000	2,67	8,6	60,2
Ålandsbanken Abp	23 000	0,21 / 0,02	0,5	0,6
Muut			2,9	3,2
Yhteensä			1 521,8	2 036,9

Kotimaiset yhtiöt, noteeraamattomat

Arek Oy	1 260 000	18,00	1,3	1,3
Fingrid Oyj	350	10,53 / 4,68	11,8	11,8
Kuopion Puhelin Oyj	11 202	1,97 / 1,31	2,6	2,6
Medivire Oy	38 150	10,00	0,7	0,7
Pohjolan Voima Oy	1 500 000	4,37	82,0	82,0
PRT-Forest Oy	6 000	10,02	3,6	3,6
Sato Oyj	361 562	16,45	21,7	21,7
Suomen Terveystalo Oyj	3 556 522	7,67	7,7	7,7
Tornator Timberland Oy	3 750 000	7,50	6,0	6,0
Vakuutusosakeyhtiö Garantia	8 264	13,77	5,7	5,7
VVO-yhtymä Oyj	951 520	15,83	22,3	22,3
Muut			2,5	2,5
Yhteensä			167,8	167,8

Osakkeet ja osuudet, emoyhtiö 31.12.2005

	Kirjanpito- arvo, milj. €	Käypä arvo, milj. €	Kirjanpito- arvo, milj. €	Käypä arvo, milj. €
Ulkomaiset yhtiöt, noteeratut				
Alankomaat				
ABN Amro Holding N.V.	6,0	6,6		
Akzo Nobel N.V.	10,9	14,9		
Fugro N.V.	14,4	19,7		
Heijmans N.V.	7,1	11,7		
Heineken N.V.	12,8	12,9		
Koninklijke DSM N.V.	9,3	15,2		
Belgia				
Dexia	8,8	9,5		
Interbrew NPV	13,3	17,8		
Espanja				
Altadis SA	9,8	11,5		
Iberdrola S.A.	12,1	15,1		
Red Electrica de Espana	1,5	2,8		
Telefonica S.A.	5,4	6,1		
Irlanti				
Bank of Ireland Plc	3,8	4,6		
Grafton group Plc	3,3	9,9		
Iso-Britannia				
Alliance Unichem Plc	2,6	4,2		
Arm Holdings Plc	5,0	8,1		
Astra Zeneca Group Plc	6,0	6,4		
Barclays Plc	7,3	9,4		
Bodycote International Plc	7,9	15,1		
Boots Group Plc	9,4	9,4		
BP Plc	46,7	59,3		
Cadbury Schweppes Plc	8,6	13,0		
Diageo Plc ordinary	15,5	18,0		
DSG International Plc	4,1	4,3		
Gallaher Group Plc	9,0	12,0		
GlaxoSmithKline Plc	41,1	43,2		
HSBC Holding Plc	32,5	38,3		
Intertek Group Plc	11,2	11,2		
Rank Group Plc	9,5	10,7		
Reckitt Benckiser Plc	8,9	15,5		
Rexam Plc	2,9	3,5		
Rio Tinto Plc	17,2	19,3		
Royal Bank of Scotland Group Plc	17,8	18,2		
Royal Dutch Shell	52,7	57,1		
Severn Trent Plc	12,2	16,6		
Smith & Nephew Plc	10,8	11,7		
Tesco Plc	6,5	8,2		
United Utilities Plc	11,9	14,9		
William Hill Plc	12,5	12,5		
Vodafone Group Plc	17,7	17,7		
Italia				
Enel S.p.A	22,9	22,9		
ENI S.p.A	45,0	48,4		
Snam Rete Gas S.p.A	5,1	5,1		
Terna S.p.A	16,7	16,7		
Itävalta				
Wienerberger Ag	9,4	10,1		
Japani				
Canon Inc			9,9	9,9
Mitsubishi UFJ Financial Group Inc			10,1	10,6
Mizuho Financial Group Inc			7,6	8,4
Sumitomo Mitsui Financial Group Inc			7,5	8,4
Kanada				
Nortel Networks Corp Co			2,5	2,5
Norja				
Norske Skogsindustrier ASA			19,3	21,6
Orkla ASA			6,8	11,6
Telenor ASA			4,2	5,7
Ranska				
Air Liquide SA			2,8	3,4
Alcatel SA			6,2	6,2
Atos Origin SA			5,6	6,3
BNP Paribas SA			35,4	45,4
Carrefour SA			7,9	7,9
Credit Agricole SA			14,2	17,5
Danone Group SA			10,9	13,2
Electricite De France			9,8	9,8
France Telecom			4,7	4,7
Gaz de France			8,2	8,2
Lafarge SA			18,2	18,2
Publicis Groupe			3,5	4,0
Sanofi SA			15,4	17,5
Suez SA			1,5	4,4
TF1 Television Francaise			6,6	6,6
TotalFinaElf SA			40,1	50,9
Vivendi Universal SA			6,8	6,9
Muut			0,0	0,0
Ruotsi				
Capio AB			2,1	4,7
Ericsson LM AB			6,8	6,9
Föreningssparbanken AB			13,1	16,1
Getinge AB			16,5	17,2
Nobia AB			8,9	13,6
Nordea Bank AB			56,5	63,2
Skandinaviska Enskilda Banken AB			7,2	8,6
Svenska Handelsbanken AB			14,1	16,7
TeliaSonera AB			23,1	25,5
Saksa				
Allianz AG			39,7	40,9
Bayer AG			7,0	7,0
Deutsche Bank AG			25,2	25,8
E.On AG			11,0	13,3
SAP AG			11,2	11,2
Schering AG			16,8	18,3
Siemens AG			20,4	21,0
Stada Arzneimittel AG			14,2	14,2
Sveitsi				
Kuehne & Nagel International AG -Reg			2,7	10,7
Nestle SA			27,7	34,0
Novartis AG			52,0	59,2
Roche Holdings SA			18,7	30,3

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

Osakkeet ja osuudet, emoyhtiö 31.12.2005

	Kirjanpito- arvo, milj. €	Käypä arvo, milj. €		Kirjanpito- arvo, milj. €	Käypä arvo, milj. €
STMicroelectronics N.V.	11,7	11,7	Pohjola Vaihtovelkakirjalaina B	10,0	11,7
UBS AG	30,1	37,0	T.Rowe Global high Yield Bond Fund	31,4	36,8
Tanska			Yhteensä	500,8	600,2
Danisco A/S	3,5	5,6	Osakerahastot		
Den Danske Bank A/S	15,5	19,6	Aberdeen Asia Pacific Fund	40,4	56,7
Novo Nordisk A/S	8,9	9,9	Aberdeen Smaller Companies Fund	30,6	42,2
Viro			Aberdeen Int. Plc - China Opportunities Fund	25,1	45,4
Tallink Group Ltd	3,2	12,9	ABN Amro Latin America Equity Fund	26,5	41,0
Tallinna Vesi AS	2,9	3,9	AIG Japan Small Companies		
Yhdysvallat			Fund plc - Class Y	29,1	44,0
Altera Corporation	4,4	4,7	Alfred Berg Russia	4,7	32,2
Avaya Inc.	4,6	4,6	Alfred Berg Small Cap B	6,0	10,2
Cisco Systems, Inc.	5,4	5,4	AXA Pan-European Small Cap Alpha Fund	30,0	48,4
Computer Associates International, Inc.	3,0	4,1	AXA Rosenberg Japan Small Cap Alpha Fund	30,1	37,6
Dell Inc.	2,4	2,4	CAF Asian Growth Fund s.l	25,5	33,4
Eli Lilly & Company	17,1	19,2	CAF Emerging Markets Institutional Fund	62,2	120,7
Hewlett-Packard Company	7,1	8,2	Carnegie Fund - Medical Sub-Fund 1A	47,0	58,2
Intel Corporation	5,5	6,2	Carnegie Global Health Care Fund	24,7	33,2
Johnson & Johnson	10,2	10,2	DCF Baltic States Cap. Fund	3,7	14,9
Medtronic, Inc.	12,2	15,2	East Capital Balkan Fund	20,2	27,3
Microsoft Corporation	1,6	1,7	East Capital Bering Ukraine Fund	5,0	5,6
Monsanto Company	0,5	2,2	Evli Greater Russia B	10,0	11,4
Motorola, Inc.	9,1	12,7	FIM Fenno	9,0	16,7
Pfizer, Inc.	13,8	14,2	Health Care Select Sector SPDR ETF Fund	27,6	29,0
Symantec Corporation	5,3	6,2	IndEXchange DJ STOXX 600 Insurance ETF	130,8	145,3
Tellabs, Inc.	5,1	5,1	JP Morgan Fleming Funds Europe Small		
Time Warner Inc.	4,3	4,5	Cap Fund s.A	30,6	46,1
Walt Disney Company	4,9	5,0	OMXH25 indeksiosuus	187,2	221,0
Wyeth	8,7	9,1	OP-Suomi Kasvu	6,0	11,0
Yhteensä	1 467,2	1 729,2	PF Small Cap Europe	28,2	48,0
			Pohjola Finland Value B	14,0	22,9
Mikäli osuus osakkeista tai äänistä on pienempi kuin 0,005 % ilmoitetaan osuus nollana.			Pohjola US 500 Plus B	14,0	17,2
			Russel Japan Equity Fund A Accum	159,3	219,7
Ulkomaiset yhtiöt, noteeraamattomat			Russell Emerging Equity Fund A	57,1	82,3
Yhdysvallat			SISF Japanese Equity I	72,8	88,8
Muut	0,3	0,3	SPDR Trust series 1 ETF	346,4	346,4
			T Rowe Price US Structured		
Korkorahastot			Research Equity Fund	84,9	100,7
ABN Amro Global Emerging Markets			TSE TOPIX ETF	93,8	129,3
Bond Fund (USD) I	34,7	55,8	Yhteensä	1 682,6	2 187,0
AXA IM US Short Duration High			Kiinteistörahastot		
Yield \$ A-class	68,9	76,8	Easy ETF EPRA Eurozone	14,5	20,8
CitiBond USD High Yield Fund	41,3	47,8	Iccapital European Property Fund B	20,2	28,3
Evli European High Yield B	15,7	19,8	Carlyle Europe Real Estate Partners II, L.P.	1,6	1,6
Goldman Sach Global High Yield			European Office Income Venture	7,3	7,3
Portfolio Class I	114,1	134,6	European Property Investors, LP	9,1	9,1
ING (L) Renta Fund -			Logistic II	5,2	5,2
Emerging Markets Dept (LOCAL C) CAP. -P-	66,6	77,8	Pradera European Retail Fund	6,7	7,7
ING International (II) /			Rockspring German Retail Box Fund	7,6	7,6
Emerging Markets Dept (USD) C	31,0	44,4	Muut	0,3	0,3
Julius Baer Local Emerging Bond Fund	37,2	39,3	Yhteensä	72,5	87,9
Pohjola Obligaatio B	50,0	55,5			

Osakkeet ja osuudet, emoyhtiö 31.12.2005

	Kirjanpito- arvo, milj. €	Käypä arvo, milj. €	Kirjanpito- arvo, milj. €	Käypä arvo, milj. €
Pääomarahastot ¹⁾				
Access Capital LP	8,5	8,5		
Advent Private Equity Fund III D	3,8	3,8		
Alpha Private Equity Fund IV	7,8	10,4		
Apax Europe V - D, L.P.	17,0	22,4		
Apax Europe VI - D, L.P.	10,1	10,1		
Apax France VI	3,4	3,7		
Arcadia Beteiligungen BT GmbH & Co. KG	2,6	2,6		
Atlas Venture VI	1,6	1,6		
Axa Secondary Fund II	4,3	9,1		
Baltic Investment Fund III L.P.	2,2	2,2		
Baltic Rim Fund Limited	2,6	2,6		
BC European Capital VII	8,8	8,8		
BC European Capital VIII	0,6	0,6		
Bio Fund Ventures II Ky	2,6	2,6		
Bio Fund Ventures II Jatkosijoitusrahasto Ky	0,6	0,6		
Bridgepoint Europe II B	13,0	14,1		
Bridgepoint Europe III	1,5	1,5		
Capman Equity VII B L.P.	6,0	6,0		
Coller International Partners IV-FD, L.P.	4,6	7,6		
Doughty Hanson & Co IV, Limited Partnership 4	6,5	6,5		
DSC IV UK No 1 L.P.	3,6	4,2		
Eqvitec Teknologiarahasto I Ky	1,0	1,3		
Eqvitec Teknologiarahasto II Ky	6,4	6,4		
European Strategic Partners	18,3	19,8		
Fenno Rahasto Ky	1,8	1,8		
Finnmezzanine Rahasto I Ky	1,4	1,4		
Finnmezzanine Rahasto II B	1,7	1,7		
Finnventure Rahasto IV	2,4	3,0		
Finnventure Rahasto V Ky	5,5	10,5		
Gilde Buy-Out Fund II	3,7	5,6		
GrowHow I Ky	1,1	1,1		
HarbourVest Partners VI-Buyout Partnership Fund LP	3,5	3,9		
HarbourVest Partners VI-Partnership Fund L.P.	6,5	6,5		
Industri Kapital 1997 L.P. II	3,2	3,3		
Industri Kapital 2000 L.P. I	11,7	14,5		
KKR European Fund II, LP	1,8	1,8		
LGV 4 Private Equity Fund Limited Partnership	3,3	3,3		
MB Equity Fund II	1,6	4,6		
MB Equity Fund III Ky	5,0	21,9		
MB Mezzanine Fund II	0,6	0,6		
MediaTel Capital	1,5	1,5		
Nordic Capital III Limited	0,5	0,7		
Nordic Capital IV Limited	2,5	2,5		
Nordic Capital V	13,5	13,5		
Nordic Mezzanine Fund No. 1 L.P.	0,7	1,8		
Permira Europe II LP2	9,8	10,5		
Permira Europe III LP	8,3	9,0		
Promotion Capital I Ky	1,4	1,4		
Proventure & Partners Scottish Limited Partnership	2,5	2,5		
Proventure Managed The First				
European Fund Inv L.P			7,5	7,5
Seedcap Ky			0,9	0,9
Sention Kasvurahasto KY			0,8	0,8
SFK99- Rahasto Ky			1,1	1,1
Sponsor Fund I			0,6	0,6
Sponsor Fund II			2,3	4,9
Teknoventure II Ky			0,6	0,6
The Third Civen Fund Limited Partnership			12,6	13,5
Muut			2,8	2,9
Yhteensä			261,9	318,4
Muut rahastot				
Absolute Alpha Fund PCC Ltd Diversified Euro	23,1			27,8
BGI Global Ascent Fund	9,8			9,8
Blackstone Global Park Avenue Fund, L.P.	13,3			15,8
Bluecrest Capital Int'l Ltd, Class F Euro	10,0			10,0
Centennier Ltd	9,6			9,6
CSFB Sapic II	3,9			4,0
CSFB Sapic-98 hedge fund-of-funds	10,1			14,0
D.E Shaw Composite International				
Fund s. New Issue	9,9			10,3
DRD FUND	23,1			72,5
EGS-SUP Fund	20,0			49,4
Futuris Fund	4,9			6,1
Goldman Sachs Global Alpha Fund	10,0			10,7
Green Way Limited - Class B fund-of-funds	4,6			6,1
Ice Capital Currency Alpha	10,0			10,1
IPM Global Currency Fund	19,7			23,2
JP Morgan Multi-Strategy Fund Ltd s. A	19,3			22,4
Nektar	10,2			12,4
Och Ziff Europe Overseas Fund Ltd	10,0			12,1
Pohjola Raaka-aine B	5,0			6,5
RMF Absolute Return Strategies I Ltd.	26,0			29,3
RMF Inv. Strategies Limited WV1 Top 20 class II	15,0			16,6
SDB Fund	30,1			78,6
Solon Capital, Ltd	39,9			44,9
Yhteensä	337,5		337,5	502,3
Yhteensä			6 012,3	7 629,9

¹⁾ Ei sisällä kiinteistörahastoja.

Osakkeista ja osuuksista eritelty kirjanpitoarvoltaan yli 500 000 euron omistukset.

Lainaksi annettuja osakkeita ei ole vähennetty.

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

Milj. €

	2005	2004
--	------	------

Avoimet arvopaperilainasopimukset

Lainaksi annetut arvopaperit

Määrä, kpl	3 627 898	3 806 866
Jäljellä oleva hankintameno	41,3	35,8
Käypä arvo	59,1	50,1

Lainaksi otetut arvopaperit

Määrä, kpl	-	140 000
Käypä arvo	-	13,6

Lainaksi annetut ja otetut osakkeet ovat pörssiosakkeita.
Kaikki lainat ovat alle vuoden mittaisia ja milloin tahansa keskeytettävissä.
Lainaksiottaja on asettanut lainoista vakuuden.

Lainasaamiset

Lainasaamisten erittely vakuuden mukaan

Kiinnelainasaamiset	304,9	264,5
Muut lainasaamiset		
Pankkitakaus	257,8	313,4
Takausvakuutus	221,0	288,7
Muu vakuus	41,5	50,8
Ei vakuudelliset		
lainat pankeille ja rahoitusyhtiöille	100,5	127,1
lainat vakuutusyhtiöille	-	22,6
lainat muille	118,4	30,8
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	1 043,9	1 097,8

Eläkelainasaamisten yhteismäärä tase-erittäin, emoyhtiö

Kiinnelainasaamiset	21,3	32,0
Lainasaamiset omistusyhteisyrittäjiltä	20,6	5,3
Muut lainasaamiset	486,0	663,7
Jäljellä oleva hankintameno yhteensä	527,8	701,0

Milj. €	Emoyhtiö		Konserni	
	2005	2004	2005	2004
Oman pääoman erittely				
Oma pääoma				
Takuupääoma	23,0	23,0	23,0	23,0
Muut rahastot				
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot				
1.1.	44,5	41,0	44,5	41,0
Siirto edellisen tilikauden ylijäämästä	5,0	4,3	5,0	4,3
Jaettu takuupääoman korko	–	–0,8	–	–0,8
Muut rahastot	–	–	0,6	0,6
	49,5	44,5	50,1	45,1
Edellisen tilikauden ylijäämä				
1.1.	6,4	5,5	6,9	11,9
Jaettu takuupääoman korko	–1,3	–1,2	–1,3	–1,2
Lahjoitukset	–0,1	–0,1	–0,1	–0,1
Siirto yhtiöjärjestyksen mukaisiin rahastoihin	–5,0	–4,3	–5,0	–4,3
	–	–	0,6	6,4
Tilikauden ylijäämä	7,4	6,4	1,4	0,5
	79,9	73,8	75,0	75,0
Oman pääoman jakautuminen ehdotetun voitonjaon jälkeen:				
Takuuosuuden omistajien osuus				
Takuupääoma	23,0	23,0	23,0	23,0
Ehdotettu voitonjako takuupääoman omistajille	1,4	1,3	1,4	1,3
Vakuutusentottajien osuus	55,5	49,5	50,6	50,7
Yhteensä	79,9	73,8	75,0	75,0

Takuuosuutta koskevat yhtiöjärjestyksen pääasialliset määräykset:

Takuupääoma jakaantuu 13 672 takuuosuuteen. Takuuosuuksilla on keskenään yhtäläiset oikeudet yhtiön varoihin ja voitonjakoon.

Yhtiön varojen jakamista koskevan järjestelyn yhteydessä yhtiön velat ylittävistä varoista takuuosuuden omistajille kuuluu takuupääomaa vastaava osuus sekä sille yhtiöjärjestyksessä määriteltä kohtuullinen tuotto. Muu osa velat ylittävistä varoista kuuluu vakuutusentottajille osana vakuutuskantaa.

Yhtiöllä ja takuuosuuden omistajilla on lunastusoikeus, mikäli takuuosuus on siirtynyt muulle kuin yhtiön takuuosuuden omistajille.

Voitonjakokelpoiset varat:

Tilikauden voitto	7,4	6,4	1,4	0,5
+ Muut rahastot				
Yhtiöjärjestyksen mukaiset rahastot	49,5	44,5	49,5	44,5
+ Edellisten tilikausien tulos	–	–	0,6	6,4
– Tilinpäätössiirroista omaan pääomaan merkitty määrä	–	–	–19,0	–21,6
Voitonjakokelpoiset varat yhteensä	56,9	50,8	32,4	29,8

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

Milj. €	2005	2004
Vakuutusteknisen vastuun erittely		
Vakuutusmaksuvastuu		
Vastaiset eläkkeet	10 046,3	8 805,1
Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 940,1	2 268,3
Ositettu lisävakuutusvastuu	77,9	45,0
Vakuutusmaksuvastuu yhteensä	13 064,3	11 118,4
Korvausvastuu		
Alkaneet eläkkeet	4 933,4	4 414,4
Tasotusvastuu	893,6	842,8
Korvausvastuu yhteensä	5 826,9	5 257,2
Vakuutustekninen vastuun yhteensä	18 891,3	16 375,6
Vakuudet ja vastuusitoumukset, emoyhtiö		
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Vuokranmaksun vakuudeksi annetut kiinnitykset	0,7	0,8
Johdannaiskaupan vakuudeksi annetut pantit	105,1	111,8
Osakelainauksen vakuudeksi annetut pantit	51,6	52,3
Mahdollisten vahingonkorvausveloitteiden vakuudeksi annetut pantit	0,0	-
Taseeseen sisällytettävät vastuusitoumukset ja vastuut		
Sijoitussitoumukset		
Pääomarahastot	371,8	258,6
Muut sijoitussitoumukset	9,5	9,5
Johdannaissopimukset		
Suojaavat		
Valuuttajohdannaiset		
Valuutanvaihtosopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	16,8	-
käypä arvo	-0,3	-
Ei-suojaavat		
Korkojohdannaiset		
Futuuri- ja termiinisopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	-459,9	186,8
käypä arvo	0,0	0,0
Optiosopimukset		
Avoimet, ostetut, kohde-etuus	-	150,0
käypä arvo	-	0,0
Avoimet, asetetut, kohde-etuus	-	-
käypä arvo	-	-
Valuuttajohdannaiset		
Termiinisopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	1 574,7	1 130,5
käypä arvo	-7,8	27,8
Suljetut, käypä arvo	1,0	0,3

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman ja taseen liitetiedot

Milj. €	2005	2004
Optiosopimukset		
Avoimet, ostetut, kohde-etuus	–	117,5
käypä arvo	–	2,2
Avoimet, asetetut, kohde-etuus	–	58,7
käypä arvo	–	0,0
Osakejohdannaiset		
Futuuri- ja termiinisopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	67,0	285,0
käypä arvo	3,6	3,3
Optiosopimukset		
Avoimet, ostetut, kohde-etuus	128,5	513,8
käypä arvo	85,7	82,9
Avoimet, asetetut, kohde-etuus	–356,2	31,7
käypä arvo	–5,5	–1,3
Muut johdannaisopimukset		
Futuuri- ja termiinisopimukset		
Avoimet, kohde-etuus	271,3	–
käypä arvo	–1,4	–

Suljettujen ja erääntyneiden johdannaisten tulos on kirjattu täysimääräisesti tulosvaikutteisesti.

Arvostusperiaatteet:

Valuuttatermiinien käyvät arvot perustuvat markkinahintoihin. Noteerattujen osakejohdannaisten käypä arvo on markkina-arvo tai ulkopuolisen tahon antama arvio käyvistä arvosta. Noteeraamattomien osakejohdannaisten käyvät arvot perustuvat vastaavanlaisien noteerattujen sopimusten markkinahintoihin tai ulkopuolisten tahojen antamiin arvioihin käyvistä arvosta. Suljettujen termiini- ja futuurisopimusten käypä arvo on niistä realisoitunut tulos.

Yhteisvastuu

Arvonlisäverotuksen ryhmäkisteröintiin liittyen yhtiö on muiden verovelvollisuusryhmän jäsenten kanssa yhteisvastuullisesti vastuussa ryhmän tilitettävästä arvonlisäverosta. Pohjola-Yhtymä Oyj:n edustama verovelvollisuusryhmä on purettu 1.11.2005, josta alkaen kaikki ryhmään kuuluneet yritykset on liitetty Osuuspankkikeskus Osk:n edustamaan verovelvollisuusryhmään.

Arvonlisäverovähennysten palautusvastuu	11,0	14,3
Muut vastuusitoumukset	2,6	2,2

Toimintapääoma

Oma pääoma ehdotetun voitonjaon vähentämisen jälkeen	78,4	72,5
Tilinpäätössiirtojen kertymä	15,5	17,5
Omaisuuuden käypien arvojen ja taseen kirjanpitoarvojen välinen arvostusero	2 081,3	1 273,6
Osittamaton lisävakuutusvastuu	2 940,1	2 268,3
Muut erät	–25,1	–34,0
	5 090,1	3 597,8
TVYL 17 §:n toimintapääoman vähimmäismäärä	1 346,9	1 056,9
Runasvahinkoisten vuosien varalle vakuutustekniseen vastuuvelkaan sisältyvä tasoitusmäärä	893,6	842,8

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tunnusluvut ja analyysit

Milj. €	2005	2004	2003	2002	2001
Tiivistelmä tunnusluvuista					
Vakuutusmaksutulo, milj. €	2 346,0	2 217,3	2 229,6	2 160,9	1 989,6
Maksetut eläkkeet ja muut korvaukset, milj. € ¹⁾	2 033,8	1 931,1	1 899,8	1 853,3	1 640,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. €	2 173,6	1 270,6	1 278,5	-60,2	-179,7
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	12,1	7,8	8,7	-0,5	-1,2
Liikevaihto, milj. €	3 727,1	3 151,6	3 404,3	2 282,6	2 342,8
Kokonaisliikekulut, milj. €	87,6	87,7	79,4	70,6	60,6
Kokonaisliikekulut, % liikevaihdosta	2,3	2,8	2,3	3,1	2,6
Kokonaisliikekulut ilman sijoitustoiminnan ja työkyvyn ylläpito-					
toiminnan hoitokuluja % TEL-palkka ja YEL-työtulosummasta	0,7	0,7	0,6	0,6	0,5
Kokonaistulos, milj. €	1 514,9	698,5	818,3	-591,2	-690,7
Vastuuvelka, milj.€	18 891,3	16 375,6	15 275,0	13 863,5	13 519,6
Toimintapääoma, milj. €	5 090,1	3 597,8	2 951,2	2 243,1	2 940,8
% vastuuelasta ²⁾	32,0	25,6	22,3	18,1	25,5
suhteessa vakavaraisuusrajaan	2,52	2,27	2,16	1,90	2,32
Tasoisuustasuu, milj. €	893,6	842,8	814,6	779,2	726,8
Eläkevarat, milj. € ³⁾	20 972,5	17 649,2	16 181,0	14 650,0	14 455,1
Siirto asiakashyvityksiin (%) TEL-palkkasummasta	0,76	0,46	0,33	0,20	0,45
Tel-palkkasumma, milj. €	10 268,0	9 766,9	9 879,4	9 631,0	8 922,6
Yel-työtulosumma, milj. €	879,0	850,7	812,4	780,6	763,3
Tel-vakuutuksia	31 386	31 572	31 927	31 689	31 982
Tel-vakuutettuja	357 000	349 000	364 000	359 000	351 000
Yel-vakuutuksia	49 495	49 580	49 696	49 322	49 386
Eläkkeensaajia	243 775	239 511	235 965	231 056	224 849

¹⁾ Tuloslaskelman maksetut korvaukset ilman korvaustoiminnan ja työkyvyn ylläpito toiminnan hoitokuluja

²⁾ Suhdeluku laskettu %:na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuelasta

³⁾ Vastuuvelka + arvostuserot

Tulosanalyysi, milj. €

Tuloksen synty

Vakuutusliikkeen tulos	51,2	34,2	38,5	53,1	72,6
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	1 452,0	657,4	770,7	-654,0	-775,8
+ Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin + muut korkoerät ¹⁾	2 174,1	1 276,8	1 281,1	-57,0	-179,0
- Vastuuvelan tuottovaatimus	-722,1	-619,4	-510,4	-597,0	-596,8
Hoitokustannustulos	11,7	6,9	9,1	9,7	12,5
Kokonaistulos	1 514,9	698,5	818,3	-591,2	-690,7

Tuloksen käyttö

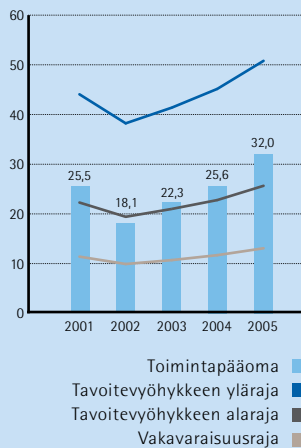
Vakavaraisuuden muutokseen	1 436,9	653,5	785,3	-634,5	-731,1
Tasoisuustasuu muutokseen	50,8	28,2	35,4	52,4	72,6
Toimintapääoman muutokseen	1 386,1	625,3	749,9	-686,9	-803,7
Osittamattoman lisävakuutusvastuun muutokseen	573,0	252,8	623,7	-548,0	-336,4
Arvostuserojen muutokseen	807,7	367,6	119,5	-149,9	-477,6
Tilinpäätössiirtojen kertymän muutokseen	-2,0	-1,5	1,2	5,1	5,2
Tilikauden voittoon	7,4	6,4	5,5	5,9	5,1
Siirtoon asiakashyvityksiin	78,0	45,0	33,0	19,0	40,4
Ositetun lisävakuutusvastuun täydennykseen ²⁾				24,3	
Yhteensä	1 514,9	698,5	818,3	-591,2	-690,7

¹⁾ Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin

²⁾ 31.12.2005 ositetun lisävakuutusvastuun täydennyssiirrosta oli kuolettamatta 15,3 miljoonaa euroa

	2005	2004	2003	2002	2001
Vakavaraisuus, %					
Toimintapääoma ja sen rajat (% :na vakavaraisuusrajan laskennassa käytetystä vastuuelasta)					
Vakavaraisuusraja	12,7	11,3	10,3	9,5	11,0
Tavoitevyöhykkeen alaraja	25,4	22,5	20,7	19,1	22,0
Tavoitevyöhykkeen yläraja	50,8	45,1	41,3	38,1	44,0
Toimintapääoma	32,0	25,6	22,3	18,1	25,5

Vakavaraisuus
% vastuuelasta

Sijoitusjakauma (käyvin arvo)

	2005		2004		2003		2002		2001	
	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%	milj. €	%
Lainasaamiset ¹⁾	1 076,0	5,1	1 110,9	6,3	1 403,0	8,8	1 559,7	10,7	1 623,6	11,3
Joukkovelkakirjalainat ^{1) 2)}	10 317,5	49,2	8 750,7	49,6	7 831,5	49,0	6 797,9	46,8	5 886,4	41,1
sisältää korkorahastoja	596,6	2,8	478,3	2,7	261,3	1,6	55,0	0,4		
Muut rahoitusmarkkina- välineet ja talletukset ^{1) 2) 3)}	398,3	1,9	532,7	3,0	367,8	2,3	600,2	4,1	641,4	4,5
Osakkeet ja osuudet	7 036,0	33,5	5 163,1	29,3	4 016,6	25,1	3 205,8	22,1	3 992,0	27,9
Kiinteistösijoitukset ⁴⁾	2 155,4	10,3	2 078,2	11,8	2 366,6	14,8	2 356,9	16,2	2 188,2	15,3
sisältää sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyrityksiä	87,9	0,4	78,2	0,4						
Sijoitukset yhteensä	20 983,2	100,0	17 635,6	100,0	15 985,5	100,0	14 520,6	100,0	14 331,6	100,0
Jvk-salkun modifioitu duraatio	4,65		5,11		4,65		4,90		4,43	

¹⁾ Sisältää kertyneet korot

²⁾ Korkorahastoista pitkän koron rahastot sisältyvät joukkovelkakirjalainoihin ja lyhyen koron rahastot muihin rahoitusmarkkina-
välineisiin

³⁾ Sisältää taseen sijoituksiin kuuluvat talletukset

⁴⁾ Sisältää niiden sijoitusrahastojen osuudet ja sijoitukset niihin rinnastettaviin yhteissijoitusyrityksiin, jotka sijoittavat kiinteistöihin ja kiinteistöyhteisöihin

Tilinpäätöksen liitetiedot

Tunnusluvut ja analyysit

Milj. €	2005	2004	2003	2002	2001
Sijoitustoiminnan nettotuottoerittely ja tulos					
Suorat nettotuotot	419,1	611,5	635,5	675,1	755,1
Lainasaamiset	46,5	56,8	65,6	71,5	75,9
Joukkovelkakirjalainat	288,7	247,6	279,9	318,2	303,7
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset	29,7	9,8	9,3	18,9	18,8
Osakkeet ja osuudet	-1,2	219,0	176,9	165,6	289,8
Kiinteistösijoitukset	59,6	87,5	112,9	108,4	71,1
Muut sijoitukset					
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-4,2	-9,3	-9,1	-7,5	-4,3
Arvonmuutokset kirjanpidossa ¹⁾	946,8	291,4	523,5	-585,4	-457,2
Osakkeet ja osuudet	745,8	143,0	350,9	-673,8	-479,9
Joukkovelkakirjalainat	164,9	118,3	169,7	102,0	28,5
Kiinteistösijoitukset	36,3	30,4	2,6	-13,2	-5,5
Muut sijoitukset	-0,2	-0,3	0,2	-0,4	-0,3
Sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa	1 366,0	902,9	1 159,0	89,6	297,9
Arvostuserojen muutos ²⁾	807,7	367,6	119,5	-149,9	-477,6
Osakkeet ja osuudet	899,6	282,2	248,3	-357,1	-575,9
Joukkovelkakirjalainat	-87,1	125,6	-133,7	171,1	11,3
Kiinteistösijoitukset	-4,8	-40,2	4,9	37,3	85,7
Muut sijoitukset	0,0	-0,0	-0,1	-1,3	1,3
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin	2 173,6	1 270,6	1 278,5	-60,2	-179,7
Muut korkoerät ³⁾	0,5	6,3	2,6	3,2	0,7
Vastuuvelan tuottovaatimus	-722,1	-619,4	-510,4	-597,0	-596,8
Sijoitustoiminnan kirjanpidollinen tulos	644,3	289,8	651,2	-504,1	-298,2
Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin	1 452,0	657,4	770,7	-654,0	-775,8
Johdannaisten osuus sijoitustoiminnan nettotuotoista	-190,7	20,8	86,7	34,5	4,1

¹⁾ Myyntivoitot ja tappiot sekä muut kirjanpidon arvonmuutokset

²⁾ Taseen ulkopuoliset arvonmuutokset

³⁾ Sisältää sellaiset tuloslaskelman korkoerät, joita ei kirjata sijoitustoiminnan tuottoihin

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in 1. 1.-31. 12. 2005

	Sijoitusten nettotuotto käyvin arvo in ¹⁾ milj. € 2005	Sitoutunut pääoma ²⁾ milj. € 2005	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle 2005	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle 2004	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle 2003	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle 2002	Tuotto-% sitoutuneelle pääomalle 2001
Lainasaamiset	46,3	1 007,6	4,6	4,7	4,6	4,7	4,8
Joukkovelkakirjalainat ³⁾	389,5	9 077,7	4,3	7,0	5,1	9,5	5,8
josta korkorahastot	23,0	531,3	4,3	11,9	21,9	12,4	
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ³⁾	29,7	656,3	4,5	1,4	1,8	3,6	4,5
Osakkeet ja osuudet	1 604,7	5 224,9	30,7	13,2	22,1	-21,8	-17,2
Kiinteistö sijoitukset ⁴⁾	107,7	2 028,6	5,3	4,0	5,2	5,6	7,4
josta sijoitusrahastoja ja yhteissijoitusyhtiöitä	16,5	70,0	23,6	30,3			
Sijoitukset yhteensä	2 177,9	17 995,1	12,1	7,9	8,8	-0,4	-1,2
Sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut	-4,2	17 997,2	0,0	-0,1	-0,1	-0,1	0,0
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvo in	2 173,6	17 997,2	12,1	7,8	8,7	-0,5	-1,2

¹⁾ Sijoitustoiminnan nettotuotot käyvin arvo in = Raportointikauden lopun ja alun markkina-arvojen muutos - kauden aikana tapahtuneet kassavirrat

Kassavirralla tarkoitetaan ostojen / kulujen ja myyntien / tuottojen erotusta

²⁾ Sitoutunut pääoma = Markkina-arvo raportointikauden alussa + päivittäin / kuukausittain aikapainotetut kassavirrat

³⁾ Sisältää ko. sijoituksiin tilastoitavien korkorahastojen tuotot

⁴⁾ Sisältää kiinteistö sijoituksiin tilastoitavien sijoitusrahastojen ja yhteissijoitusyhtiöiden tuotot

Hoitokustannustulos, milj. €	2005	2004	2003	2002	2001
Vakuutusmaksun hoitokustannusosat	84,2	80,5	75,7	68,6	63,3
Toimintokohtaiset liikekulut ¹⁾	-74,4	-75,4	-68,6	-61,1	-52,6
Muut tuotot	1,8	1,7	2,1	2,2	1,7
Hoitokustannustulos	11,7	6,9	9,1	9,7	12,5
Liikekulut % vakuutusmaksun hoitokustannustulosta ²⁾	86,4	91,6	88,3	86,3	81,0

¹⁾ Ei sisällä sijoitustoiminnan eikä työkyvyn ylläpitotoiminnan liikekuluja

²⁾ (Liikekulut + Muut kulut) / (maksun hoitokustannusosat + muut tuotot)

Riskienhallinta

Riskienhallinnan tavoitteena on hallita erityisesti niitä riskejä, jotka vaarantaisivat yhtiön lakisäätöiden tehtävien asianmukaisen hoitamisen, yhtiön lähivuosien toimintasuunnitelmassa todetun tahtotilan ja lähivuosien keskeisten tavoitteiden toteutumisen ja liiketoiminnan kehittämisen painopisteet. Tämän vuoksi merkittävät riskitekijät tunnistetaan ja arvioidaan.

Riskienhallinnan tavoitteena on estää yhtiötä uhkaavien tunnistettujen riskien toteutuminen, minimoida toteutuneiden riskitekijöiden aiheuttamat taloudelliset ja muut vahingot, turvata toiminnan jatkuvuus sekä auttaa yhtiötä hyödyntämään eri liiketoimintamallien tarjoamat mahdollisuudet altistamatta yhtiötä epätarkoituksenmukaisille riskeille. Tavoitteena on myös asettaa ris-

kinoton rajat niin, että yhtiössä säilyy riittävä liikkumavara siltä osin, kun riskitason hallitulla lisäämisellä on mahdollista parantaa toiminnan tuottavuutta. Riskienhallinnassa kiinnitetään huomiota toimenpiteiden kustannuksiin verrattuna arvioitujen riskien toteutuessaan aiheuttamiin kustannuksiin siten, että toiminta on myös kustannustehokasta.

Vakuutusliikkeen riskit

Vakuutusliikkeen riskit liittyvät vakuutusmaksun ja vastuuvelan riittävyteen. Keskeisiä tekijöitä ovat odotettavissa olevan eliniän pituuteen sekä eläkealkavuuteen ja korvausten suuruuteen liittyvä epävarmuus. Seuraavassa tarkastelussa rajoitetaan TEL-perusvakuutukseen, sillä muiden vakuutuslajien merkitys on volyymiltaan vähäinen

(TEL-perusvakuutuksen vastuuvetä on 98 % yhtiön koko vastuuvetästä). Ko. vakuutusliike jakautuu yhtiön omalla vastuulla olevaan ja eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevaan liikkeeseen. Taloudellisesti olennaimmat riskit koskevat kuolevuuteen ja työkyvyttömyys- ja työttömyyseläkkeiden alkavuuteen liittyvää epävarmuutta sekä vakuutusmaksujen luottotappioiden määrää. Näitä riskejä hallitaan vakuutusmaksun ja vastuuvelan laskuperusteiden valinnalla.

Laskuperusteet ovat yhteiset kaikille työeläkevakuutusyhtiöille, joten yksittäisen yhtiön riskinä on vakuutusmaksun poikkeaminen alan keskimääräisestä epäedulliseen suuntaan. Ilmarisen vakuutusmaksun tällä riskillä on vähäinen. Mikäli laskuperusteiden mukainen vastuuvetä osoittautuu yleisesti riittämättömäksi, laskuperusteita on

muutettava ja vastuuvulkaa on täydennettävä. Täydennys ei kuitenkaan aiheuta riskiä yksittäiselle eläkelaitokselle, vaan työeläkelain mukaan eläkelaitokset kustantavat täydennyksen yhteisesti ja kustannus ohjautuu seuraavina vuosina työeläkemaksuun.

Yhtiön vastuulla olevan vakuutusliikkeen tuloksen heilahteluun varaudutaan vastuuvulkaan tätä tarkoitusta varten sisällytetyllä puskurilla, tasoitusvastuulla. Tasoitusvastuulla on vakuutusriskien mukaan mitoitettu ala- ja yläraja sekä rajojen väliin määritelty tavoitevyöhyke. Vuoden 2005 päättyessä Ilmarisen tasoitusvastuu oli n. 69 prosenttia ylärajastaan ja lähellä tavoitevyöhykkeen ylärajaa.

Vakuutusliikkeen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa laskuperusteiden turvaavuus lain vaatimusten mukaisesti, mistä yhtiön aktuaari vastaa. Turvaavuuden varmistaminen perustuu yhtiön omalla vastuulla olevan liikkeen osalta tasoitusvastuun kehityksen seurantaan, vakuutusliikettä koskeviin viranomaisten edellyttämiin tai aktuaarin tarpeellisiksi katsomiin muihin analyysihin ja selvityksiin sekä ennusteisiin yhtiön vakuutusliikkeen kehityksestä. Tätä tarkoitusta varten kehitetään ja ylläpidetään ennustemalleja ja analyysimenetelmiä.

Työeläkevakuutuksessa on yhtiön omalla vastuulla olevan liikkeen lisäksi otettava huomioon eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevaan eläkemenoon ja sen rahoitukseen liittyvät epävarmuustekijät (tasausjärjestelmä). Yhteisellä vastuulla on rahastoitamaton eläkemeno (tasauseläkemeno), jonka osuus maksussa olevista eläkkeistä rahoitetaan vuosittain perittävällä TEL-maksuun sisältyvällä maksun osalla, tasausosalla. Tasauseläkemenon osuus Ilmarisen TEL-perusvakuutuksen eläkemenosta oli vuonna 2005 noin 78 % ja maksun tasausosa oli noin 77 % TEL-perusvakuutuksen koko vakuutusmaksutulosta. Eläkelaitosten yhteisellä vastuulla olevan vakuutusliikkeen puskurina toimii kunkin eläkelaitoksen vastuuvulkaan sisällytetty tasausvastuu. Ilmarisen tasausvastuu vastasi vuonna 2005 noin 7 kuukauden tasauseläkemenoa.

Tasauseläkkeet ja tasausmaksutulo poolataan kaikkien eläkelaitosten kesken, joten näistä eläkkeistä ei aiheudu eläkelaitoskoh-

taista riskiä. Tältä osin eläkelaitosten yhteisen riskin muodostaa kyseisen eläkemenon ja yksityisalojen palkkasumman suhteen heikkeneminen vakuutusmaksun määräämisessä käytettyihin oletuksiin nähden. Koska vuodesta 2010 eläkejärjestelmään sisältyvä elinaikakerroin eliminoi valtaosan elinajan odotteeseen liittyvästä riskistä, riskin toteutumiseen voi johtaa inflaation noususta johtuva indeksikorotusten ennakoimaton kasvu reaaliansioihin nähden tai työpanoksen osoittautuminen oletettua pienemmäksi demografisten tekijöiden tai työttömyyden johdosta. Laki edellyttää, että maksun tasausosa mitoitetaan yhteisesti kustannettaviin menoihin nähden riittäväksi. Näin ollen yhteisesti kustannettavien eläkkeiden osalta riski ohjautuu työeläkemaksun maksajille.

Yhtiön vastuuvulcan (pl. osittamaton lisä-vakuutusvastuu) arvioidaan kasvavan lähivuosina noin 7 % vuodessa. Vastuuvulasta 65 % on kestoaltaan yli 10 vuotta ja 40 % yli 20 vuotta. Vastuuvulcan on joka hetki oltava katettu. Lainsäädännön ja alemmanasteisten säädösten perusteella vastuuvulcan katteeksi kelpaavaa omaisuutta oli yhteensä 20 582 miljoonaa euroa, mikä ylitti noin 9 %:lla katettavan vastuuvulcan määrän. Pitkällä aikavälillä sijoituksille on saatava vähintään laskuperustekorkoa vastaava tuotto.

Sijoitustoiminnan riskit

Työeläkevakuutusyhtiön tulee huolehtia kyvystään maksaa yhtiön vastuulla olevat nykyiset ja tulevat eläkkeet, minkä vuoksi sijoitustoiminta on järjestettävä tuottavasti ja turvaavasti. Tuottava sijoittaminen edellyttää altistumista sijoitusriskeille, joita rajoitetaan turvaavuusvaatimuksen varmistamiseksi. Rahoitusmarkkinoiden syklisistä vaihteluista johtuvaa markkinariskiä hallitaan sekä toimintapääomasäännösten avulla että huolehtimalla sijoitussalkun riittävästä hajauttamisesta. Lisäksi hallitaan sijoitustoiminnasta aiheutuvia vastapuoli-, likviditeetti- ja johdannaisriskejä.

Työeläkevakuutusyhtiöiden vakavaraisuusmekanismi

Työeläkevakuutusyhtiöt, eläkekassat ja eläkesäätiöt harjoittavat sijoitustoimintaansa itsenäisesti mutta yhteisten vakavaraisuusvaa-

timusten puitteissa. Sijoitustoiminnan riskien varaudutaan toimintapääomalla, joka on yhtiön varojen ja velkojen erotus. Toimintapääoman tärkeimmät erät ovat yhtiön oma pääoma, osittamaton lisä-vakuutusvastuu ja sijoitusten arvostuserot. Mikäli sijoitustoiminnan tuotot ylittävät vastuuvulalle hyvittävän koron, erotus kasvattaa toimintapääomaa. Päinvastaisessa tilanteessa toimintapääomaa puretaan tarvittava määrä.

Lainsäädännössä asetetut toimintapääoman vähimmäisvaatimus, vakavaraisuusraja ja muut valvontarajat riippuvat yhtiön sijoitustoiminnan riskinotosta ja ottavat huomioon eläkelaitosten erot sijoitusomaisuuden rakenteesta. Riskihakuisempi sijoitustoiminta edellyttää suurempaa toimintapääomaa. Vakavaraisuusvaatimusten perussuure on vakavaraisuusraja. Vakavaraisuusrajan kaksinkertainen määrä on toimintapääoman tavoitevyöhykkeen alaraja. Toimintapääoman yläraja on vakavaraisuusrajan nelinkertainen määrä. Vakavaraisuusrajan laskentaa varten on määritelty säännöt, jotka ovat kaikille yhtiöille asetuksen kautta velvoittavat. Laskennassa omaisuus on jaettu seitsemään riskiryhmään sijoitusten tuotto-odotusten ja riskipitoisuuksien perusteella. Eri sijoituslajien tuottojen väliset korrelaatiot on arvioitu historiallisten toteumien perusteella ja huomioidaan niiden mukaisina. Seuraavassa taulukossa on kuvattu Ilmarisen sijoitusten jakautuminen vakavaraisuusryhmiin vakavaraisuusasetuksen mukaisesti 31.12.2005. Myös taulukon tuotto- ja volatiteettiodotukset ovat asetuksen mukaiset.

	Laskuperustekoron ylittävä odotettu tuotto, %-yksikköä	Volatili- teetti, %	Sijoitukset yhteensä, milj. €
Ryhmä 1	0,1	1,0	321
Ryhmä 2	0,6	3,5	7 245
Ryhmä 3	0,6	4,4	2 761
Ryhmä 4	3,7	8,2	1 299
Ryhmä 5	3,7	15,0	1 750
Ryhmä 6	6,2	21,4	5 510
Ryhmä 7	6,2	29,9	1 841
Yhteensä			20 726

Sijoitusjakauman mukainen vakavaraisuusraja oli 31.12.2005 12,7 % vakavaraisuuslaskennassa käytetystä vastuuvulasta. Kun Ilmarisen vakavaraisuusaste oli 32,0 %, niin

Ilmarisen vakavaraisuusasema oli 2,52 kertaa vakavaraisuusrajan määrä.

Sijoitussalkun muodostaminen

Ilmarisen sijoitussalkku on optimoitu käyttäen eri sijoitusluokkien odotettuja tuottoja, tuottojen vaihteluita sekä eri omaisuuslajien välisiä riippuvuuksia. Laskelmissa on hyväksytty enintään 5 prosentin todennäköisyys sille, että toimintapääoma vähenee vakavaraisuusrajalta kahden vuoden sisällä. Tämä pudotus hyväksytään sellaiselta toimintapääomasolulta, jonka mukaisella sijoitusten allokaatiolla voidaan saavuttaa optimaalinen tuotto yli suhdannekierron ilman, että sijoitusjakauman koostumusta on vakavaraisuussyistä pakko muuttaa kesken syklin. Sijoitussalkun riskitason valinta tehdään yhtiössä kehitetyin sijoitusmarkkinoiden simulointimallin avulla.

Optimoinnissa on pääomaisuuserille (paino > 10 %) käytetty seuraavia pitkän aikavälin tuotto-odotuksia ja volatiliiteetteja, joiden on arvioitu vastaavan sijoitusmarkkinoiden nykytilaa paremmin kuin vakavaraisuusvaatimusten perusteena olevat vuonna 1999 asetetut oletukset:

	Tuotto-odotus	Volatiliiteetti
Noteeratut osakkeet	9,0 %	17,5 %
Joukkovelkakirjalainat	5,1 %	4,2 %
Kiinteistöt	6,0 %	11,0 %

Optimoinnin tuloksena vuodelle 2005 syntyneen allokaation tuotto-odotus oli 6,3 % ja volatiliiteetti oli 5,6 %. Tässä niin sanotussa perusallokaatiossa pääomaisuuserien (paino > 10 %) painot olivat seuraavat: noteeratut osakkeet 24,0 %, joukkovelkakirjalainat 46,0 %, suorat kiinteistösijoitukset 13 %, lainasaamiset 7,0 % ja muut omaisuuslajit 10 %. Arvopapereille (osakkeet, joukkovelkakirjalainat ja käteis-sijoitukset) määritetään perusallokaatiopainon lisäksi vertailuindeksit. Sijoitusriskejä hallitaan sekä absoluuttisesti että suhteessa vertailuindekseihin.

Sijoituskanta 31.12.2005

Sijoitusvarallisuuden jakautuminen pääomaisuusluokkiin sekä näiden sijoitusten tuotot on esitetty liitetieto-osiossa Tunnusluvut ja analyytit.

Noteerattujen osakesijoitusten jakauma		Joukkolainojen (ml. korkorahastot) luottoluokitusjako	
Osuus		Osuus	
Suomi	40 %	AAA	69 %
Eurooppa	31 %	AA	11 %
Usa	12 %	A	10 %
Japani	9 %	BBB tai huonompi	9 %*
Muut	9 %	ei luokiteltu	1 %

* korkorahastojen osuus 6 prosenttiyksikköä

Lainakantajakauma vakuuksittain on esitetty liitetiedoissa kohdassa Lainasaamiset.

Kiinteistöjen käyttötarkoituskajakauma

Asuinkiinteistöt	16 %
Toimistokiinteistöt	56 %
Liikekiinteistöt	5 %
Hotellit	5 %
Varastokiinteistöt	4 %
Muut	7 %

Kiinteistökannan käyttöaste (pl. saneerauskohteet) oli 89,8 %.

Markkinariski

Markkinariski syntyy finanssimarkkinoilla päivittäin muuttuvien hintojen ja arvojen seurauksena. Ilmarisen sijoitusomaisuuteen kohdistuu osake-, korko-, kiinteistö-, valuutta-, hyödyke-, volatiliiteetti- ja luottoriskiä. Markkinariskejä mitataan RiskMetrics® -riskienhallintaohjelmiston avulla. Markkinariskejä hallitaan tarkkailemalla tietyllä todennäköisyydellä syntyvää maksimitappiota (niin sanottu VaR) sekä analysoimalla erilaisten riskiskenaarioiden taloudellisia vaikutuksia.

Markkinamuutosten vaikutuksia Ilmarisen vakavaraisuuteen on havainnollistettu oheisella taulukolla:

Vaikutus	Korkotason muutos -1 %-yks.	Osakekurssien muutos +10 %	Kiinteistöjen käypä arvo +10 %
toimintapääomaan, milj.€	468,5	653,9	205,5
vakavaraisuusasemaan	0,28	0,21	0,11
tuottoprosenttiin, %-yks.	2,7	3,8	1,2
vakavaraisuusasteeseen, %-yks.	2,9	4,1	1,3

Kun lähtökohdaksi otetaan vuodenvaihteen sijoitukset, oli 2,5 % todennäköisyys sille, että sijoitusten arvossa olisi kuukauden aikavälillä tapahtunut 388 miljoonan euron

tai sitä suurempi alenema. Tämä niin sanottu Value at Risk oli 1,9 prosenttia vuodenvaihteen sijoitusten määrästä ja 7,6 % toimintapääomasta. Toteutuessaan se olisi alentanut toimintapääoman 29,5 prosenttiin vastuuvelasta.

Euroalueen ulkopuolisista sijoituksista syntyy valuuttariskiä. Korkosijoitusten valuuttariski on pääsääntöisesti suojattu johdannaisten avulla. Osakesijoitusten osalta suojauspolitiikka on aktiivisempi.

Riskikeskittymät

Riskikeskittymien ehkäisystä huolehtii korkealla tasolla katesäännöstö, minkä lisäksi niitä vältetään yhtiön omin toimenpitein. Valtiot pois lukien suurin riskikeskittymä, ottaen huomioon kaikki erityyppiset sijoitukset yksittäiseen kohteeseen, oli Ilmarisen vuoden 2005 tilinpäätöksessä 2,1 % sijoitusvarallisuuden määrästä.

Vastapuoliriski

Vastapuoliriskiä hallitaan joukkolainojen osalta liikkeellelaskijan luottokelpoisuuden analysoinnilla ja rajoittamalla sekä joukkolainojen yhteenlaskettuja sijoituksia luottoluokittain että yksittäisen liikkeellelaskijan osuutta joukkolainasijoituksista.

Suorassa luotonannossa ensisijainen luottoriskien hallintakeino on yritysanalyysi ja yrityksen tulevaisuuden maksukykyyn suhteutettu luotonanto. Lisäksi riskiä hallitaan vakuusjärjestelyin.

OTC-johdannaisten vastapuoliriskiä hallitaan sekä viranomaismääräysten riskiraportoinnin mukaisesti että tarkempien vastapuolikohtaisten markkinariskisimulaatioiden avulla. Vakioimattomiin johdannaisiin liittyvää vastapuoliriskiä hallitaan myös käyttämällä kaikkien osapuolten kanssa kansainvälisiä standardisopimuksia, jotka ovat ISDA:n (International Swaps and Derivatives Association) hyväksymiä.

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski työeläkeyhtiön vastuisiin nähden on ongelmitta hallittavissa, koska eläkemeno on varsin tarkoin ennustettavissa ja varallisuudesta yli 84 % on likvideissä arvopaperisijoituksissa. Sijoitusinstrumenttien heikosta vaihdettavuudesta johtu-

vaa lyhyen aikavälin likviditeettiriskiä hallitaan suhteuttamalla omaa sijoitettua määrää markkinoiden keskimääräiseen päivävaihtoon sijoituskohteittain.

Johdannaiset

Osakejohdannaisilla otettu osakeriski oli vuoden vaihteessa 78,7 miljoonaa euroa, joka lisää sijoitusten osakeriskiä 0,4 %-yksiköllä. Korkeajohdannaisilla lyhennettiin korkosijoitusten keskimääräistä juoksu-aikaa 0,09 vuodella.

Operatiiviset riskit

Pääosa operatiiviseen toimintaan liittyvistä riskeistä hallitaan liiketoimintayksiköiden normaalin toiminnan johtamisen osana. Tästä vastaa kunkin yksikön esimies. Tavoitteena on, että yksiköiden toiminta on huolellista, laadukasta, taloudellista ja tehokasta. Merkittävimmät operatiiviseen toimintaan liittyvät riskitekijät on kartoitettu ja tunnistettu ja niitä hallitaan osana yhtiön erillistä riskienhallintatoimintaa.

Yhtiön perustehtävän hoitamisen kannalta vahingollisimpia operatiivisia riskejä ovat virheet ja häiriöt, jotka estäisivät eläkkeiden oikean laskemisen tai oikea-aikaisen maksamisen sekä vakuutusmaksujen määräämisen ja perimisen oikean suuruisena. Näitä ovat myös verkkoympäristön toiminnan häiriöt, jotka vaarantavat sen suorituskyvyn, hallinnan tai turvallisuuden.

Merkittävien operatiivisten riskien hallinnasta on huolehdittu henkilöstön osaamisen varmistamisella sekä erilaisilla tietotekniikkaan ja toimintatapoihin liittyvillä keinoilla, kuten varajärjestelmillä ja -tietoliikennetyksillä, vertailutietojen käytöllä sekä seurantalajärjestelmillä.

Ilmarisen toiminnan häiriöttömyyden varmistamiseksi normaali- ja poikkeusoloissa yhtiössä käydään läpi toiminnan jatkuvuutta varmistavat suunnitelmat. Varmistettavat kriittiset toiminnot on valittu vuoden 2005 Vakuutusalan varautumisohjeen nimeämistä kriittisistä toiminnoista. Jatkuvuussuunnitelmien ylläpidossa on otettu huomioon aikataulu, jota varautumisohjeessa edellytetään poikkeusoloihin varautumisen valmistelulta.

Riskienhallintaprosessit

Hallituksella ja toimitusjohtajalla on kokonaisvastuu yhtiön valvonta- ja riskienhallintajärjestelmän olemassaolosta ja toimivuudesta. Sijoitussuunnitelmassaan hallitus käy vuosittain läpi keskeisimpien sijoitustoiminnan riskien hallinnan ja määrittelee omaksettavan riskitason. Hallituksen riskienhallintasuunnitelmassa sama tehdään yhtiön liiketoimintaa uhkaavien muiden merkittävien riskien osalta. Hallituksella on tarkastusvaliokunta, joka avustaa koko hallitusta valvontatehtävissä, jotka kohdistuvat yhtiön taloudelliseen raportointiin, riskeihin, sisäiseen valvontajärjestelmään sekä sisäisen tarkastajan ja tilintarkastajien työhön.

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa hallituksen ja toimitusjohtajan hoitamaa yhtiön hallintoa. Hallintoneuvoston puolesta eläkeratkaisu- ja sijoitustoimintaa valvovat hallintoneuvoston keskuudessaan valitsemat tarkastajat.

Ilmarisen sisäinen tarkastus on sisäisen tarkastuksen yleisperiaatteiden mukaisesti riippumaton ja objektiivista arviointi- ja varmistus- sekä konsultointitoimintaa, jonka tarkoituksena on tuottaa lisäarvoa organisaatiolle ja parantaa sen toimintaa. Sisäinen tarkastus tukee organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tehokkuuden arviointiin ja kehittämiseen. Sisäisen tarkastuksen ohella myös valvontatilintarkastus arvioi sisäisen valvontajärjestelmän toimivuutta ja riskienhallinnan riittävyyttä. Tilintarkastajat arvioivat samalla sisäisen tarkastuksen toimivuutta ja sen tulosten käyttökelpoisuutta oman työnsä kannalta.

Ilmarisen liiketoimintalinjojen edustajista koostuvalla riskienhallintatoimikunnalla on yhtiön riskienhallintajärjestelmän koordinointi-, kehittämis- ja seurantavastuu. Sen toiminta on myös osa normaaliin johtamiseen sisältyvää yhtiön sisäistä valvontaa. Toimikunta tukee liiketoimintalinjoja hyvää riskienhallintatapaa noudattavien toimintatapojen tehostamisessa.

Hallitus vahvistaa operatiivisessa sijoitustoiminnassa noudatettavat valtuudet vuosittain sijoitussuunnitelman yhteydessä. Sijoi-

tusvaltuuksien puitteissa toimivan johdon on mahdollista poiketa perusallokaation määrittelemistä omaisuuslajien painoista.

Perusallokaation riskin määrää seurataan tasehallintaryhmässä, jossa on edustajat sijoitustoiminnosta sekä talous- ja aktuaaritoiminnosta. Ryhmä huomioi seurannassa vakuutustoiminnan vaatimukset ja tekee tarvittaessa ehdotuksen perusallokaation riskitason muuttamisesta.

Operatiivisesti valittua riskitasoa (johdannaiset mukaan lukien) sekä vakavaraisuustilannetta arvioidaan viikoittaisissa sijoitustoiminnon riskienhallintaryhmän kokouksissa, joissa myös talous- ja aktuaaritoiminnolla on edustus.

Sijoitustoiminnasta esitetään hallitukselle kuukausittain raportti, jonka avulla hallitus valvoo sijoitussuunnitelmassa määriteltyjen riskinoton rajojen noudattamista ja sijoitustoiminnan tavoitteiden toteutumista. Yhtiön taloushallinto seuraa vakavaraisuutta kuukausittain, ja tarvittaessa tieto päiväkohtaisesta vakavaraisuusasetemasta on saatavilla lähes välittömästi. Informaation oikeellisuutta pyritään varmistamaan riittävän reaaliaikaisella ja tiheällä raportoinnilla, säännöllisillä täsmäytysrutiineilla sekä sillä, että sijoituspäätöksenteko- ja raportointitoiminnot on organisatorisesti eriytetty. Arvopaperisalkku täsmäytetään säännöllisesti kirjanpidon ja ulkopuolisten säilyttäjien kanssa. Arvopapereiden hinnoittelu ja arvostukseen liittyvät päätökset tehdään salkunhoidosta riippumattomasti. Väärinkäytösriskit pyritään estämään välttämällä vaarallisia työyhdistelmiä, sisäisillä toimintaohjeilla, kirjallisilla valtuuksilla ja kaupankäynnin jatkuvalla seurannalla. Maksuliikenne on eriytetty sijoituspäätöksen tekijöistä.

Hallituksen ehdotus voiton käytöstä

Yhtiöjärjestyksen mukaan takuupääoman korko on laskuperustekorko lisättyinä yhdellä prosenttiyksiköllä. Vuodelta 2005 näin laskettu tuotto prosentti on 6,125 ja takuupääoman korko 1 408 422,52 euroa.

Ilmarisen konsernin jakokelpoinen vapaa oma pääoma tilinpäätöksessä 31.12.2005 on 32,4 miljoonaa euroa.

Emoyhtiön jakokelpoinen vapaa oma pääoma on 56 868 750,15 euroa, josta tilikauden voitto on 7 398 511,72 euroa.

Hallitus ehdottaa, että takuupääoman korkona vuodelta 2005 jaetaan 1 408 422,52 euroa ja 50 000,00 euroa varataan hallituksen käytettäväksi lahjoituksina yleishyödyllisiin tarkoituk-

siin. Jos hallituksen ehdotus hyväksytään, yhtiön oma pääoma on seuraava:

Sidottu oma pääoma	
Takuupääoma	22 994 653,31
Vapaa oma pääoma	
Varmuusrahasto	55 410 327,63
Oma pääoma yhteensä	78 404 980,94

Helsingissä 28. päivänä helmikuuta 2006

Hannu Syrjänen

Lauri Ihalainen

Leif Fagernäs

Jukka Alho

George Berner

Eino Halonen

Jukka Hienonen

Arto Hiltunen

Seppo Junttila

Risto Piekkari

Gretel Ramsay

Antti Tanskanen

Tilintarkastuskertomus

Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Ilmarisen varsinaiselle yhtiökokoukselle

Olemme tarkastaneet Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Ilmarisen kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2005. Hallitus ja toimitusjohtaja ovat laatineet toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen, joka sisältää sekä konsernin että emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot. Suorittamamme tarkastuksen perusteella annamme lausunnon tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja emoyhtiön hallinnosta.

KHT-yhteisö PricewaterhouseCoopers Oy on vastannut valvontatilintarkastuksesta ja antanut siitä erillisen kertomuksen.

Tilintarkastus on suoritettu hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Kirjanpitoa sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisperiaatteita, sisältöä ja esittämistapaa on tarkastettu riittävässä laajuudessa sen toteamiseksi, etteivät tilinpäätös ja toimintakertomus sisällä olennaisia virheitä tai puutteita. Hallinnon tarkastuksessa on selvitetty emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenten sekä toimitusjohtajan toiminnan lainmukaisuutta työeläkevakuutusyhtiölain, vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännösten perusteella.

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittu

kirjanpitolaisten sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien muiden säännösten ja määräysten mukaisesti. Tilinpäätös ja toimintakertomus antavat kirjanpitolaissa tarkoitetulla tavalla oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomus on yhdenmukainen tilinpäätöksen kanssa. Tilinpäätös konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa sekä vastuuvapaus myöntää emoyhtiön hallintoneuvoston ja hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta. Hallituksen esitys tuloksen käsittelystä on lain mukainen.

Helsingissä 15. päivänä maaliskuuta 2006
PricewaterhouseCoopers Oy, KHT-yhteisö

Juha Wahlroos, KHT

Sirkku Valkjärvi, KHT

Hallintoneuvoston lausunto

Hallintoneuvoston keskuudestaan valitsemat jäsenet ovat tarkastaneet yhtiön eläkeratkaisutoimintaa ja sijoitustoimintaa. Tarkastukset on suoritettu hallintoneuvoston ja yhtiön johdon yhdessä laatimien ohjesääntöjen mukaisesti. Huomautuksiin ei ole ollut aihetta.

Hallintoneuvosto on tutustunut Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiön Ilmarisen ja konsernin tilinpäätökseen sekä tilintarkastuskertomukseen. Hallintoneuvostolla ei ole huomauttamista tilinpäätöksen eikä tilintarkastuskertomuksen johdosta. Tilintarkastajien mukaan tilinpäätös

konsernitilinpäätöksineen voidaan vahvistaa ja hallituksen esitys jakokelpoisten varojen käsittelystä on lain mukainen.

Vuoden 2006 varsinaisessa yhtiökokouksessa ovat erovuorossa seuraavat hallintoneuvoston jäsenet:

Toimitusjohtaja Jorma Eloranta
Hallituksen puheenjohtaja Liisa Joronen
Hallituksen puheenjohtaja Arto Kajanto
Hallituksen puheenjohtaja Veikko Kuusakoski
Hallituksen puheenjohtaja Juhani Maijala
Johtaja Esko Mäkeläinen
Vuorineuvos Timo Peltola

Ministeri Jarmo Rantanen
Toimitusjohtaja Ilkka Rantasalo
Puheenjohtaja Timo Rätty
Toimitusjohtaja Erkki Varis
Apulaisjohtaja Matti Viialainen
Puheenjohtaja Matti Viljanen
Kassanjohtaja Marjatta Väisänen

Helsingissä maaliskuun 16. päivänä 2006
Hallintoneuvoston puolesta

Timo Peltola
Hallintoneuvoston puheenjohtaja

Eläkevakuutusyhtiön tilinpäätöksessä ja sen perusteella lasketuissa tunnusluvuisa on runsaasti muun talouselämän käsitteistöä poikkeavia termejä ja laskelmia. Seuraavassa selvitetään aakkosjärjestyksessä eräiden tärkeimpien käsitteiden sisältöä.

Arvostusero

Omaisuuuden käyvän arvon ja kirjanpitoarvon välinen ero.

Asiakashyvyitys

TEL-vakuutuksenottajille jaettava hyvyitys, joka huomioidaan vakuutusmaksujen alennuksena.

Asiakashyvyitys jaetaan ositetusta lisävakuutusvastuusta.

Hoitokustannusosa

Vakuutusmaksuun sisältyvä osa, joka on tarkoitettu yhtiön liikekulujen kattamiseen.

Hoitokustannustulos

Hoitokustannustulos osoittaa, kuinka paljon hoitokustannusosat ja muut vastaavat tuotot ylittävät niillä katettavat liikekulut. Sijoitustoiminnan hoitokulut katetaan sijoitustoiminnan tuotoilla. Korvauskuluihin sisältyvät työkyvyn ylläpitotoiminnon hoitokulut on vähennetty vakuutusliikkeen tuloksesta. Hoitokustannustulos on osa Ilmarisen kokonaistulosta.

Katettava vastuovelka

Katettava vastuovelka on tilinpäätöksen vastuovelka, johon on lisätty velat vastuunjakoon ja vakuutuksenottajille ja josta on vähennetty yrittäjien eläkevakuutuksen vakuutusmaksuvastuu.

Lakisääteiset maksut

Kustannus, jolla eläkelaitos osallistuu järjestelmän keskuselimenä toimivan Eläketurvakeskuksen toiminnan kustantamiseen.

Liikevaihto

Liikevaihto on vakuutusmaksutulo ennen luottotappioita ja jälleenvakuuttajien osuutta + sijoitustoiminnan nettotuotot kirjanpidossa + muut tuotot.

Ositettu lisävakuutusvastuu

Ositettu lisävakuutusvastuu on sijoitustoiminnan tuloksesta ja hoitokustannustuloksesta kerätty vastuuvelan osa seuraavana vuonna annettavia asiakashyvyityksiä varten.

Osittamaton lisävakuutusvastuu

Osittamaton lisävakuutusvastuu on toimintapääomaan luettava vastuuvelan osa, jolla pyritään tasoittamaan sijoitusten arvoissa tapahtuvien heilahtelujen vaikutuksia.

Sijoitustoiminnan tulos

Käypien arvojen mukainen sijoitustoiminnan tulos saadaan, kun yhtiön sijoitustoiminnan nettotuotoista ja arvostuserojen muutoksesta vähennetään vastuuvelan tuottovaatimus.

Sijoitustoiminnan tulos on osa Ilmarisen kokonaistulosta.

Tasointuvastuu

Tasointuvastuu on vakuutusliikkeen tuloksista kerätty puskuri, jolla varaudutaan niihin vuosiin, jolloin myönnetään keskimääräistä enemmän uusia eläkkeitä.

Toiminnan tehokkuus

Eläkevakuutusyhtiön toiminnan tehokkuutta mitataan prosenttiluvulla, joka kertoo paljonko liikekulut ovat niiden kattamiseen tarkoitetuista vakuutusmaksuihin sisältyvistä hoitokustannusosista ja muista tuotoista. Toiminta on sitä tehokkaampaa, mitä pienempi prosenttiluku on eli mitä vähemmän hoitokustannusosista käytetään.

Toimintapääoma

Toimintapääomalla tarkoitetaan yhtiön käypiin arvoihin arvostettujen varojen ja vastuiden erotusta. Toimintapääoma on tarkoitettu sijoitustoiminnan riskien tasaamiseen.

Toimintapääoman tavoitevyöhyke

Tavoitevyöhykkeen alaraja on vakavaraisuusrajan kaksinkertainen ja yläaraja nelinkertainen määrä. Eri rajojen väliin jääviä vyöhykkeitä koskevat erilaiset tuloksenkäyttösaännöt. Asiakashyvytys siirron enimmäismäärä on vakavaraisuusrajan ja tavoitevyöhykkeen ylärajan välillä sitä korkeampi, mitä parempi vakavaraisuusarvo on. Jos toimintapääoma on tavoitevyöhykkeellä, takuupääoman korko maksetaan kokonaan; tavoitevyöhykkeen alapuolella voitonjakoa on rajoitettava.

Yhtiön toimintapääoma pyritään pitämään vakavaraisuusrajan ja tavoitevyöhykkeen ylärajan välissä. Ylärajan alapuolella yhtiö voi sijoitusstrategiaansa muuttamalla tai ylijäämää jakamalla sopeuttaa tilanteen sellaiseksi, että toimintapääoma jälleen asettuu ylärajan alapuolelle.

Vakavaraisuusraja

Sijoitustoiminnan riskillisyyks vaikuttaa vaadittavan toimintapääoman määrään. Vaatimusten määrittely perustuu toimintapääomaan liittyviin rajoihin, joita ovat vakavaraisuusraja sekä siitä johdetut tavoitevyöhykkeen alaraja ja yläraja.

Vakavaraisuusraja on yhtiön sijoituskannan rakenteen ja vastuuvelan määrän perusteella laskettu suure, jota suurempia heilahteluja ei sijoitusten arvoissa pitäisi voida yhden vuoden jaksolla sattua.

Vakuutusliikkeen tulos

Vakuutusliikkeen tulos on vakuutusmaksussa perittyjen riskin kattamiseen tarkoitettujen maksujen ja korvausten erotus. Vakuutusliikkeen positiivinen tulos kasvattaa tasoitusvastuuta ja negatiivinen vähentää sitä. Analyyseissä vakuutusliikkeen tulokseen on lisätty tasoitusvastuulle hyvitetävä kolmen prosentin korko.

Vakuutustekninen vastuovelka

Vakuutustekninen vastuovelka on tilinpäätökseen kirjattu arvio yhtiölle tulevaisuudessa aiheutuvista eläkemenoista siltä osin kuin ne on rahastoitu. Vastuovelka jakautuu vakuutusmaksuvastuuseen ja korvausvastuuseen. Vakuutusmaksuvastuu koskee tulevista eläketapahtumista yhtiölle aiheutuvaa vastuuta siltä osin kuin eläkettä on karttunut tilikauden loppuun mennessä. Korvausvastuu on jo sattuneista eläketapauksista tulevaisuudessa maksettavaksi tulevien menojen arvio.

Vakuutusmaksuvastuu sisältää ositetun ja osittamattoman lisävakuutusvastuun ja korvausvastuu tasoitusvastuun.

Vastuuvelan tuottovaatimus

Vastuuvelan tuottovaatimus on taseen vastattavissa olevalle vastuuvellalle hyvitetävä korko, joka lasketaan yhtiöiden yhteisten laskuperusteiden mukaan. Vuonna 2005 tuottovaatimuksen määrittävä laskuperustekorko oli keskimäärin 5,125 prosenttia.

Vastuuelkaa kattava omaisuus

Vakuutusyhtiön omaisuus on jaettu turvaavuuden perusteella ryhmiin, joiden osalta on säädetty, kuinka suuren osan vastuuvellasta ne voivat enintään kattaa. Vastuuvelan kate lasketaan käyvin arvoin.

Suomen lakisääteinen työeläkejärjestelmä

Etuudet

Suomen eläkejärjestelmän tärkein etuus on lakisääteinen ansiosidonnainen työeläke. Nämä eläkkeet ovat etuusperusteisia, tavoitetasona työuran ollessa täysi noin 60 prosenttia koko työuran ansioista.

Kattavuus

Lakisääteisen työeläkejärjestelmän piiriin kuuluvat kaikki työsuhteessa olevat työntekijät ja itsenäiset yrittäjät. Työeläkelakeja on useita. Näistä keskeisin on työntekijäin eläkelaki, TEL. Se kattaa hieman yli 50 prosenttia työllisestä työvoimasta.

Hallinto ja valvonta

Työeläkejärjestelmän toimeenpano on hajautettu. TEL-eläketurvaa hoitaa kuusi työeläkevakuutusyhtiötä, joista yksi on Ilmarinen, sekä kahdeksan eläkekassaa ja 30 eläkesäätiötä. Etuudet ovat eläkelaitoksesta riippumattomia. Toimeen panevia laitoksia valvoo Vakuutusvalvontavirasto.

Rahastointi

TEL-eläkkeet ovat osittaisen ennalta rahastoinnin piirissä. Rahastointi määritellään laissa eläkelajeittain, ja se on eläkelaitoksesta riippumatonta. Työntekijälle, joka on alle 55-vuotias, rahastoidaan vuosittain vanhuuseläkettä 0,5 prosenttia palkasta. Työkyvyttömyyseläke rahastoidaan eläkkeen alkaessa lukuun ottamatta tapauksia, joissa työpanos on ollut vähäinen eläkkeelle jäämistä edeltävinä vuosina. Myös työttömyyseläke rahastoidaan eläkkeen alkaessa, ei kuitenkaan silloin, kun eläke perustuu pelkästään päättäneisiin työsuhteisiin. Vanhuuseläkkeiden rahastoitujia osia korotetaan vuosittain (selostetaan tarkemmin kohdassa ”Vastuuvelka”). Kaikkiaan rahastointiasteeksi muodostuu noin neljäsosa.

Muu osa eläkkeestä, indeksikorotukset mukaan lukien, rahoitetaan jakojärjestelmällä ja poolataan kaikkien TEL-eläkelaitosten kesken.

Myös muiden eläkelakien mukaisissa järjestelmissä, julkinen sektori mukaan lukien, on ennakkorahastointia. Vuoden 2005 päättyessä työeläkerahastoissa oli kaikkiaan 103 miljardia euroa, mikä oli noin 66 prosenttia Suomen bruttokansantuotteesta

Vastuuvelka

Vastuuvelka lasketaan kaikille TEL-eläkelaitoksille yhteisin periaatein, jotka sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa. Yksilötasolla vastuu on rahastoitujen eläke-erien diskontattu nykyarvo. Diskonttokorkona käytetään 3 prosenttia, minkä lisäksi nykyarvoa laskettaessa otetaan huomioon kuolevuus, työkyvyttömyksen todennäköisyys sekä työkykyisiksi. Näiden yksilötason rahastojen lisäksi vastuuvelkaan sisältyy varaus jo satuneita, mutta vielä tuntemattomia eläketaupauksia varten sekä tasoitusvastuu. Yhteiset laskuperusteet sisältävät myös korkeamman koron, niin sanotun laskuperustekorona, jota voidaan muuttaa puolivuositain. Sen ja kolmen prosentin diskonttokoron erotusta vastaava tuotto käytetään vuosittain rahastoitujen vanhuuseläkkeiden korottamiseen. Laskuperustekorko on vuoden 2006 alkaessa 6,0 prosenttia.

Vakuutusmaksut

Vuonna 2006 TEL-vakuutusmaksu on keskimäärin 21,6 prosenttia palkasta. Työntekijöiden työeläkemaksu on 4,3 prosenttia (53 vuotta täyttäneiden osalta 5,4 prosenttia) ja työnantajien osuus keskimäärin 16,7 prosenttia. Tariffimaksun piirissä oleville työnantajille annetaan lisäksi enimmillään 0,6 %-yksikön suuruinen alennus työky-

vyttömyyseläkkeiden tasoitusvastuun pienentämiseksi. Maksun arvioidaan nousevan 5–6 prosenttiyksiköllä seuraavien 30 vuoden kuluessa. Nousu jaetaan puoliksi työnantajien ja työntekijöiden kesken.

Yritys, jolla on oma TEL-eläkesäätiö, kantaa kokonaan sekä vakuutus- että sijoitusriskin. Yritys, joka on ottanut TEL-vakuutuksen jostakin työeläkevakuutusyhtiöstä, on samalla siirtänyt riskin vakuutuksen antajalle TEL-maksua vastaan. Suurilla työnantajilla työkyvyttömyyseläkkeitä varten kerättävän maksun määrää työkyvyttömyysmenosta riippuva maksuluokka. Työttömyyseläkkeiden osalta suurilla työnantajilla on omavastuutariffi. Vakuutuksella järjestetty TEL-eläketurva käsitellään IFRS-standardien mielessä maksuperusteisena eläkejärjestelyinä.

Tulevien vuosien eläkekustannuksia arvioitaessa voidaan käyttää maksutason pitkän aikavälin ennustetta (kuvio s. 7). Vuodesta 2010 alkaen keskimääräisen elinajan muutos vaikuttaa uusien eläkkeiden suuruuteen, mikä eliminoi pitkälti elinajan kasvun vaikutuksen maksutasoon.

Sijoitustoiminta

Työeläkevakuutusyhtiöt, eläkekassat ja eläkesäätiöt harjoittavat sijoitustoimintaansa itsenäisesti mutta yhteisten vakavaraisuusvaatimusten puitteissa. Vakavaraisuusvaatimukset riippuvat sijoitusten riskipitoisuudesta ja ottavat huomioon eläkelaitosten erot sijoitusomaisuuden rakenteessa. Onnistunut sijoitustoiminta kasvattaa vakavaraisuutta ja asiakashyvityksiä.

Yhteisvastuu

Jos eläkelaitos ajautuu konkurssiin, lakisääteinen yhteisvastuujärjestelmä turvaa etuudet, ja vajaus rahoitetaan kaikkia työnantajia ja työntekijöitä koskevilla tulevilla maksunkorotuksilla.

Yhtiökokous

Ilmarisen varsinainen yhtiökokous pidetään 6. 4. 2006 klo 10.00 Ilmarisessa, Porkkalankatu 1, Helsinki.

Osavuositiedot

Ilmarinen julkistaa osavuositiedot elokuussa 2006.

Lisätietoja verkosta

Ilmarinen julkaisee painetun vuosikertomuksen myös englanniksi. Suomen- ja englanninkielinen vuosikertomus sekä ruotsinkielinen lyhennelmä löytyvät myös osoitteesta www.ilmarinen.fi. Internet-sivuillamme ovat myös osavuositiedot sekä kaikki yhtiön julkaisemat tiedotteet.

Graafinen suunnittelu ja toteutus: Kreab Oy

Ilmarisen henkilökuvat: Pertti Nisonen

Kuvatoimisto Gorilla: Helena Inkeri, Oscar Mattsson, Matti Niemi, Jukka Rapo, Henrik Sörensen, Harri Tahvanainen, Kai Tirkkonen ja David Trood

Kuvatoimisto Kuvaario: Kimmo von Lüders

Kuvatoimisto Getty Images: Tomoko Hirano

Paperit: Magno Satin 300 g/m², Magno Satin 130 g/m² ja G-Print 90 g/m²

Paino: Salpausselän Kirjapaino, 2006

Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen
Porkkalankatu 1, Helsinki, 00018 Ilmarinen
Puhelin 010 284 11, faksi 010 284 3445
www.ilmarinen.fi